

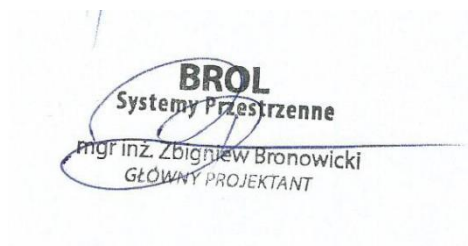
MIASTO PŁOŃSK

PLAN OGÓLNY MIASTA PŁOŃSK

Prognoza oddziaływania na środowisko

Opracował - mgr inż. Zbigniew Bronowicki,
Główny projektant – firmy Brol Systemy Przestrzenne

Piaseczno, 26 maj 2025 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE

- 1 Uwagi wstępne
- 2 Podstawa prawna
- 3 Podstawowe założenia i metodyka pracy
- 4 Materiały wejściowe
- 5 Ogólna charakterystyka obszaru opracowania

II. CHARAKTERYSTYKA I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- 1 Powiązania przyrodnicze, walory przyrodnicze
- 2 Krajobraz istniejący
- 3 Rzeźba terenu
- 4 Budowa geologiczna
- 5 Surowce mineralne
- 6 Wody powierzchniowe
- 7 Wody podziemne
- 8 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły
- 9 Warunki glebowe
- 10 Warunki klimatyczne
- 11 Szata roślinna i świat zwierząt
12. Odporność na degradację i zdolność do regeneracji

III. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO DO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- 1 Uwarunkowania wynikające z opracowania ekofizjograficznego
- 2 Uwarunkowania dla obiektów i obszarów chronionych, wynikające z ochrony obszarów i obiektów objętych odrębnym statusem prawnym, w tym obszarów Natura 2000
- 3 Dziedzictwo i zasoby kulturowe

IV. CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

- 1 Warunki zagospodarowania
- 2 Infrastruktura techniczna

V. POTENCJALNE ZMIANY AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU OGÓLNEGO

VI. WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA ORAZ ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA SPOWODOWANE WEJŚCIEM W ŻYCIE USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

- 1 Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego
- 2 Hałas
- 3 Odpady
- 4 Wody podziemne i powierzchniowe
- 5 Emisja pól elektromagnetycznych
- 6 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
- 7 Powierzchnia ziemi
- 8 Gleby
- 9 Bioróżnorodność, szata roślinna
- 10 Świat zwierzęcy
- 11 Krajobraz
- 12 System powiązań przyrodniczych
- 13 Transgraniczne oddziaływania na środowisko
- 14 Wpływ ustaleń planu ogólnego na obiekty chronione w granicach obszar opracowania
- 15 Wpływ ustaleń planu ogólnego obszary chronione, w tym na obszary Natura 2000
- 16 Ochrona zabytków i dóbr kultury
- 17 Przewidywane oddziaływania na ludzi
- 18 Przewidywane oddziaływania na dobra materialne

- VII. OPIS PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO
- VIII. OCENA SKUTKÓW DLA OBSZARÓW I OBIEKTÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ PRZYRODNICZĄ
- IX. OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM
- X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE
- XI. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z ZALECENIAMI OKREŚLONYMI W OPRACOWANIU EKOFIZJOGRAFICZNYM
- XII. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY ORAZ ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY
- XIII. OCENA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZENIE POTENCJALNYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO
- XIV. PODSUMOWANIE I OKREŚLENIE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
- XV. INFORMACJE O CELACH OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI
- XVI. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

I. WPROWADZENIE

1. Uwagi wstępne

Opracowanie „Prognozy oddziaływania na środowisko jest realizacją obowiązku określonego w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zmianami).

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko, zwana w dalszej części opracowania prognozą, jest częścią strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w procedurze planistycznej dotyczącej sporządzenia planu ogólnego miasta Płońsk, na podstawie Działu IV „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko” ustawy określonej powyżej.

Opracowanie „prognozy” ma na celu ocenę realizacji ustaleń planu pod kątem szeroko rozumianej ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, a także przedstawienie przewidywanych skutków dla stanu i funkcjonowania środowiska (przekształceń) oraz warunków życia mieszkańców.

Zakres „prognozy” został uzgodniony w trybie art. 53, art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy określonej powyżej. Przed rozpoczęciem sporządzenia „prognozy” przystąpiono do zbierania wniosków na zasadach określonych w art. 39 tej ustawy.

Podstawowym celem opracowania prognozy jest określenie potencjalnego wpływu ustaleń planu miejscowego na poszczególne elementy środowiska w obszarze objętym granicami planu. Kolejnym celem opracowania prognozy jest wskazanie ewentualnych zagrożeń dla środowiska wynikających z wprowadzenia w życie ustaleń planu miejscowego oraz określenie metod działania pozwalających na ich zmniejszenie lub eliminację. Ważnym zadaniem prognozy jest również informowanie społeczności lokalnej o skutkach wprowadzenia w życie ustaleń planu oraz aktywny udział społeczeństwa w procedurze oddziaływania na środowisko planu miejscowego.

2. Podstawa prawna

Podstawę prawną sporządzenia niniejszego opracowania stanowi:

- art. 46 ust. 1 pkt 1, art. 54 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zmianami).

3. Podstawowe założenia i metodyka pracy

Przed rozpoczęciem prac nad sporządzeniem prognozy zakres i stopień jej szczegółowości został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Płońsku. Uzgodnienia w zakresie szczegółowości prognozy odnosiły się przede wszystkim do przedstawienia wpływu założeń projektu planu ogólnego oraz planowanych w związku z tym przedsięwzięć na formy ochrony przyrody oraz poszczególne komponenty środowiska. Niniejsza prognoza została wykonana z uwzględnieniem zakresu i stopnia szczegółowości wskazanych przez instytucje wymienione powyżej. Treść prognozy jest zgodna z art. 51 ust. 2 i art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247). Prognozę opracowano zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy i metody oceny oraz w dostosowaniu do szczegółowości informacji wynikających ze sporządzonego projektu planu ogólnego. W prognozie przedstawiono stan i funkcjonowanie środowiska w obszarze opracowania, z określeniem odporności na degradację i zdolności do regeneracji. Omówiono również założenia planistyczne projektu planu ogólnego wraz z ustaleniami umożliwiającymi realizację założonych celów. Dokonano również oceny projektu sporządzanego planu pod względem jego zgodności z uwarunkowaniami środowiskowymi i obowiązującymi przepisami prawa określającymi zakres ochrony środowiska i przyrody. W prognozie wskazano także stopień możliwych oddziaływań na środowisko, mogących wystąpić w trakcie realizacji jego ustaleń. Wreszcie dokonano również oceny ustaleń planu ogólnego pod względem bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzi. Wykonanie powyższych analiz umożliwiło wykonanie podsumowania wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko oraz wskazanie możliwości zastosowania rozwiązań ograniczających ewentualne negatywne oddziaływania związane z jego realizacją.

4. Materiały wejściowe

- Opracowanie ekofizjograficzne wykonane na potrzeby planu ogólnego Miasta Płońsk, stan na 2025 r.,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, Marszałek Województwa Mazowieckiego,
- Rejestr zabytków nieruchomych dla terenu województwa mazowieckiego, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie, stan na 2025 r.
- Gminna ewidencja zabytków, miasto Płońsk, stan na 2025 r.
- Raporty o stanie środowiska województwa mazowieckiego, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, dane dostępne na 2025 r.,
- Mapy zagrożenia powodziowego, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, stan na 2025 r.,

- Obszary zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych, System Osłony Przeciwośuwiskowej, SOPO, Państwowy Instytut Geologiczny, stan na 2025 r.,
- Złoże kopalin, Obszary i tereny górnicze, MIDAS, Państwowy Instytut Geologiczny, stan na 2025 r.,
- Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, Państwowy Instytut Geologiczny, stan na 2025 r.,
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, Państwowy Instytut Geologiczny, dane dostępne na 2025 r.,
- Regionalizacja geobotaniczna, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polska Akademia Nauk, stan na 2025 r.,
- Akty prawa (ustawy i akty wykonawcze) z zakresu planowania przestrzennego, ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony zabytków, infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej i innych zagadnień właściwych ze względu na problematykę opracowania, w tym dla obszarów podlegających ochronie w granicach opracowania,
- Wizja lokalna, 2025 r.

5. Ogólna charakterystyka obszaru opracowania

Miasto Płońsk jest miastem powiatowym położonym w odległości ok. 60 km od m. st. Warszawy w kierunku północnym. Można przyjąć, że w obecnym stanie zagospodarowania województwa miasto znajduje się w brzeżnej części aglomeracji warszawskiej. Miasto położone jest w centralnej części powiatu płońskiego i jest w całości otoczone gminą Płońsk, której siedziba znajduje się na terenie miasta. Miasto stanowi centrum administracyjno – usługowe powiatu i jest jego głównym ośrodkiem koncentrującym usługi o charakterze publicznym.

Miasto położone jest u zbiegu dwóch ważnych dla obszaru Polski tras komunikacyjnych, tj. drogi ekspresowej S7 (relacji Warszawa – Gdańsk) oraz drogi krajowej nr 10 (relacji Warszawa – Bydgoszcz, Toruń). Dodatkowo miasto łączone jest z regionem poprzez drogę krajową nr 50 (relacji Ciechanów – Sochaczew). Układ dróg krajowych w obszarze miasta spina droga województwa nr 632 (ciąg ulic Wyszogrodzka – Targowa – Pułtуска), a wymiarze lokalnym układ dróg powiatowych, stanowiących podstawę układu komunikacyjnego miasta i połączenia go z układem drogowym powiatu płońskiego. Przez Miasto przebiega również linia kolejowa relacji Nasielsk – Sierpc.

Miasto Płońsk zajmuje powierzchnię 1160 ha a zamieszkuje je 21530 osób (dane GUS Bank Danych Lokalnych za 2023 r.).

Miasto Płońsk wykazuje charakterystyki typowo miejskie. Strefa zurbanizowana miasta jest dobrze wykształcona. Miasto posiada wyraźną strefę śródmiejską, która rozbudowywał się od staromiejskiego układu urbanistycznego we wszystkich kierunkach. Ścisłe centrum miasta jest w pełni zurbanizowane i pokryte intensywną zabudową wielofunkcyjną – mieszkaniową jednorodzinna i wielorodzinna oraz zabudowa usługowa. Zabudowa w tej części miasta posiada proveniencje historyczne i można ją uznać za historyczny układ urbanistyczny miasta, uzupełniany w skutek jego rozwoju. W tej części miasta znajduje się większość zabytków oraz główny plac miejski (Plac 15 Sierpnia). Układ przestrzenny miasta rozbudowywał się promieniście we wszystkich kierunkach, wzdłuż głównych ulic, tj. Płockiej, Warszawskiej, Grunwaldzkiej, Pułtuskiej, Sienkiewicza, Młodzieżowej i Szkolnej. Wzdłuż tych ulic w części śródmiejskiej miasta powstały pełne pierzeje zabudowy, również wielofunkcyjnej. Znajdują się tu również główne zespoły usług publicznych, w tym urzędy publiczne, szkoły oraz obiekty związane z ochroną zdrowia i opieką społeczną. Pierzejowy układ zabudowy w śródmieściu miasta obecnie jest już wypełniony w całości zwartymi zespołami zabudowy miejskiej, w której dominują osiedla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej. Funkcja mieszkaniowa miasta rozwija się dalej i w zasadzie za wyjątkiem dzielnic gospodarczych funkcje te dochodzą do granic miasta. W miarę oddalania się od strefy śródmiejskiej miasta zespoły zabudowy mają mniej skoncentrowany układ i przechodzą w rozproszone układy w fazie rozwoju. Rozwijające się zespoły zabudowy w peryferyjnych częściach miasta to głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w typie miejskim i podmiejskim. Wyjątek stanowi jedynie powstający zespół zabudowy wielorodzinnej na wylocie ulicy Szkolnej z granic administracyjnych miasta.

Rozwój miasta przebiegający w ostatnich latach nie dotyczył jedynie funkcji mieszkaniowej. Miasto rozwijało się również w sferze gospodarczej. Oprócz uzupełnienia istniejącej dzielnicy przemysłowej w rejonie ulicy Mazowieckiej aktywowany został intensywny rozwój terenów działalności gospodarczej na terenach przylegających do drogi ekspresowej S7. W tym rejonie miasta nastąpił intensywny rozwój przede wszystkim sfery usługowo – handlowej.

Układ przestrzenny miasta podzielony jest korytarzami dróg krajowych S7 i 10, które odcinają od głównego zespołu urbanistycznego miasta rejonu położone w ciągu ulic Wyszogrodzkiej i Pułtuskiej. W rejonie ulicy Wyszogrodzkiej rozwija się osiedle zabudowy mieszkaniowej podmiejskiej, a w dokumentach strategicznych miasta zakłada się tu również intensywny rozwój działalności gospodarczej, który ma umożliwić wykształcenie układu terenów produkcyjno – usługowych stanowiącego przedłużenie dzielnicy przemysłowej przy ulicy Mazowieckiej. W dokumentach planistycznych w tej części miasta zakłada się również zmianę profilu zagospodarowania terenów położonych pomiędzy ulicą Bydgoską (droga krajowa nr 10) a torami kolejowymi, tj. rozwój funkcji mieszkaniowych wielorodzinnym na zdegradowanym zespole magazynowo – usługowym.

W przypadku terenów odciętych od układu urbanistycznego miasta poprzez korytarz drogi ekspresowej S7 i położonych w rejonie ulicy Pułtuskiej w zagospodarowaniu południowej części tego rejonu miasta dominują zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej o obniżonej intensywności zabudowy. Można uznać, że zespoły te są już w pełni wykształcone i nie będą podlegać już intensywnemu rozwojowi. Układ urbanistyczny zamyka tu zabytkowy zespół parkowy, obecnie zdegradowany w znacznym stopniu. Północna część opisywanego rejonu miasta to rozległy teren pozostały po wielkotowarowej produkcji rolniczej, która obecnie jest już znacznie ograniczona. Części obiektów związanych z

ta produkcja uległa już obecnie likwidacji lub została przekształcona na cele biurowo – usługowe (np. usługi hotelarskie i centrum doradztwa rolniczego. W dokumentach planistycznych obowiązujących w mieście zakłada się rozwój tych terenów w kierunku kolejnej dzielnicy przemysłowo – usługowej miasta.

Tereny niezabudowane w mieście to przede wszystkim dolina rzeki Płonki rozcinająca układ urbanistyczny miasta w kierunku wschód - zachód, zespół rekreacyjny wokół Zbiornika Rutki, zespół ogrodów działkowych w rejonie ulicy Grunwaldzkiej oraz tereny otwarte położone w strefie peryferyjnej miasta, wykorzystywane do celów rolniczych tylko w niewielkim zakresie.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego miasto Płońsk leży na północnym skraju mezoregionu zwanego Wysoczyzną Płońską (318.61). Jest to naturalny region w południowo-zachodniej części Niziny Północnomazowieckiej, między Równiną Raciąską na północy i Kotliną Warszawską na południu a Pojezierzem Dobrzyńskim na zachodzie i Wysoczyzną Ciechanowską na wschodzie. Leży na prawym brzegu Wisły, pomiędzy ujściem Narwi a Plockiem. Wysoczyzna Płńska stanowi równinę morenową zlodowacenia środkowopolskiego, urozmaiconą niewysokimi (do 163 m n.p.m.) wzniesieniami kemoowymi i morenowymi.

II. CHARAKTERYSTYKA I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1 Powiązania przyrodnicze, walory przyrodnicze

Elementy systemu przyrodniczego gminy składają się z obszarów węzłowych, korytarzy powiązań przyrodniczych i obszarów je wspomagających. Obszary węzłowe powinny posiadać trwałą strukturę biotyczną, zasilającą cały system. Poszczególne elementy środowiska naturalnego i półnaturalnego wchodzące w skład systemu przyrodniczego gminy powinny być powiązane ze sobą siecią korytarzy ekologicznych zapewniających swobodną migrację gatunków flory i fauny. Połączenia te powinny mieć trwały charakter łącząc poszczególne elementy w silny układ przyrodniczy. Trwałą strukturę użytkowania posiadają tereny zabagnione, wnętrza dolin rzecznych i kompleksy leśne stąd zwykle stanowią one podstawę tworzenia systemu powiązań przyrodniczych, pełniących funkcję obszarów węzłowych i korytarzy powiązań przyrodniczych. Do terenów wspomagających system zalicza się tereny wykazujące trwale wysoki procent powierzchni biologicznie czynnej. Potencjał biotyczny tych terenów jest różny, nie zawsze wysoki. Zalicza się do nich tereny zieleni urządzonej, ogrody działkowe czy trwale użytki zielone.

W mieście Płońsk system przyrodniczy jest słabo rozbudowany. Jedynym korytarzem powiązań przyrodniczych jest dolina rzeki Płonki, łącząca się z doliną rzeki Żurawianki w pobliżu zachodniej granicy miasta. Korytarz ekologiczny wykazuje funkcjonalność przyrodniczą, pomimo tego, że przechodzi on przez strefę śródmiejską miasta. We wschodniej części swojego przebiegu ma on charakter naturalny, z ograniczoną presją antropogeniczną. W miarę zbliżania się do centrum miasta presja ta wzrasta i w strefie śródmiejskiej ma duże nasilenie. W tej części przebiegu korytarza zespoły roślinne naturalne i półnaturalne zostały zastąpione zespołami zieleni urządzonej wykorzystywanej do rekreacji mieszkańców miasta. Wschodnia część korytarza stanowi zespół mozaikowy zieleni urządzonej z płatami siedlisk naturalnych i półnaturalnych, tworzących wspólnie zespół zieleni półurządzonej. Presja antropogeniczna na korytarz znacząco obniża jego wartość do naturalnej sukcesji gatunków roślin naturalnych i półnaturalnych oraz swobodnej migracji zwierząt dziko żyjących.

Miasto Płońsk nie posiada rozległych węzłów ekologicznych zasilających jego system przyrodniczy, ani niegrani czy z nimi bezpośrednio. Jedynym węzłem ekologicznym w mieście jest kompleks leśny położony przy północnej granicy miasta w rejonie ulicy Spokojnej. Ograniczona powierzchnia tego węzła powoduje, że jego wpływ na system przyrodniczy miasta jest ograniczony. Dodatkowo węzeł ten jest izolowany przestrzennie od doliny rzeki Płonki i nie wspiera tym samym funkcjonalności głównego korytarza powiązań przyrodniczych miasta.

Główne elementy wspomagające system przyrodniczy miasta to Park Rutki (wraz z Parkiem Druha Markiewicza), Park Konstytucji 3 Maja, zespół zieleni urządzonej na terenie dawnego grodziska (ul. Pułtуска – Żołnierzy Wyklętych) oraz park podworski w Poświętnem. Znaczący udział w systemie przyrodniczym miasta mają również zespoły ogrodów działkowych położone przy ulicy Grunwaldzkiej oraz w mniejszym stopniu zespół ogrodów działkowych przy ulicy Szkolnej (częściowo zdegradowany). Wymienione powyżej elementy systemu przyrodniczego miasta nie są ze sobą powiązane w spójny system. Występują one plombowo i są od siebie całkowicie izolowane przestrzennie. W przeważającej części nie mają one ze sobą powiązania nawet przez tereny niezabudowane o obniżonej wartości przyrodniczej. Tereny takie rozrzucone są w całej strukturze przestrzennej miasta, z koncentracją w jej podmiejskiej części. Tereny te wspomagają system przyrodniczy miasta, jednak ze względu na ich słaby potencjał przyrodniczy nie tworzą one trwałych powiązań. Są one również zagrożone zmianami wskutek podjęcia działań inwestycyjnych lub okresowej zmiany pokrycia roślinnością o ile podlegają uprawie rolnej. Funkcja wspomagająca tych terenów ogranicza się w zasadzie do utrzymania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Powierzchnia tych terenów sukcesywnie zmniejsza się w miarę rozwoju miasta.

Miasto znajduje się poza granicami korytarzy powiązań ekologicznych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, wyznaczonych w koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL. Korytarz rzeki Płonki można uznać za korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym, ponieważ jest on powiązany z zewnętrznym systemem przyrodniczym, w tym z korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym towarzyszącym rz. Wkrze, do której wpada Płonka.

2 Krajobraz istniejący

Walory krajobrazowe miasta są typowe dla zurbanizowanych krajobrazów miejskich. Dominującą rolę w krajobrazie mają tu zespoły zabudowy mieszkaniowej, śródmiejskiej, podmiejskiej i przemysłowej.

Płońsk to miasto o bardzo bogatej i różnorodnej strukturze przestrzennej, z zachowanymi elementami historycznych układów urbanistycznych. W strefie śródmiejskiej miasta zachowane zostały elementy przedlokacyjnego układu przestrzennego, tj. grodzisko (z XI w.), usytuowane we wschodniej części miasta oraz związana z nim historyczna struktura owalnicowa, z wpisaną w ten układ późniejszą, lokacyjną siatką ulic. Struktura owalnicowa była przedlokacyjnym pasem targowym. Stanowi ona klasyczny przykład wyglądu wczesnośredniowiecznego ośrodka wymiany handlowej. Podstawę przestrzenną tej struktury wytyczają obecnie ulice: Płocka, Zduńska, Pułtуска, Przejazd i Rutkowskiego. Podstawowy układ historyczny miasta została ukształtowany na przełomie XIX i XX wieku. Reprezentuje on typowy małomiasteczkowy charakter, w którym wyraźnie widać jednolitość gabarytów, fasad i pokryć dachowych poszczególnych budynków zlokalizowanych w układzie urbanistycznym. Na szczególną uwagę w zespole zasługują zespoły szpitala oraz kościoła i klasztoru Karmelitów.

Atrybuty historyczne miasta ograniczają się do terenów zlokalizowanych w jego ścisłym centrum. Stan przestrzeni historycznej nie jest najlepszy i wymaga poprawy, głównie w zakresie stanu technicznego obiektów historycznych (w tym ich wystroju przestrzennego). Stan wyposażenia przestrzeni publicznych tu zlokalizowanych jest dobry.

Współczesny wizerunek miasta kształtowany był przede wszystkim przez uwarunkowania związane z jego położeniem na zbiegu dróg krajowych stanowiących ważne połączenia komunikacyjne w regionie. Lokalizacja miasta w zasięgu węzła tranzytowego sprzyjała zarówno rozwojowi obszarów mieszkaniowych jak i związanych z funkcjami produkcyjno – usługowymi. Dzielnice przemysłowe miasta rozwinęły się w ciągach dróg krajowych oraz w sąsiedztwie linii kolejowej. W pierwszej fazie rozwoju tych dzielnic podstawowym profilem działalności była przede wszystkim działalność związana z przetwarzaniem i przechowywaniem artykułów spożywczych. Obecnie działalność ta jest bardziej zróżnicowana, zarówno w zakresie działalności przemysłowej jak i usługowej. W obrębie usług bardzo duży udział ma obecnie handel. Obiekty handlowe rozwijają się w obszarach bezpośrednio przylegających do drogi S7. Stan zagospodarowania dzielnic przemysłowych jest zróżnicowany. Obiekty zlokalizowane tu charakteryzują się różnorodnością form architektonicznych jak i stanem technicznym obiektów oraz stanem zagospodarowania działek budowlanych.

Dzielnice mieszkaniowe rozwijały się początkowo w ciągach głównych ulic miejskich, tj. Grunwaldzkiej, Płockiej, Targowej, Sienkiewicza, Młodzieżowej, Szkolnej, Popieluski, Wyszogrodzkiej i Warszawskiej. W wyniku intensywnego rozwoju tego obszaru powstał zespół urbanistyczny stanowiący śródmieście dzisiejszego miasta. Funkcje zlokalizowanej tu zabudowy są zróżnicowane, nawet w kontekście jednego kwartału. Często graniczą ze sobą działki o funkcjach jednorodzinnych, wielorodzinnych i usługowych. Stan zagospodarowania części śródmiejskiej miasta nie jest jednak zły. Ogólny wizerunek przestrzenny jest dobry. Pewien dysonans wprowadza jedynie różnorodność form architektonicznych istniejącej zabudowy i występujące obiekty w złym stanie technicznym. Różnorodność form architektonicznych zabudowy w strefie śródmiejskiej spowodowana jest przede wszystkim szybkim tempem rozwoju tej części miasta, co jest charakterystyczne dla większości średnich miast w Polsce. W strefie śródmiejskiej znajdują się również zwarte osiedla zabudowy wielorodzinnej, tzw. blokowiskowej (rejon ulic Sienkiewicza, Grunwaldzka, Kopernika, Młodzieżowa). Walory przestrzenne budynków tu zlokalizowanych waha się od przeciętnego do dobrego. Stan zagospodarowania terenu tych osiedli jest natomiast dobry. Przestrzenie pomiędzy poszczególnymi blokami zagospodarowane są w znacznej części zespołami zieleni urządzonej.

Nowe osiedla mieszkaniowe rozwijają się w kierunku północnym i zachodnim (osiedla Wiejska – Graniczna oraz osiedla przy ulicy Płockiej i Szkolnej). Dominującą formą zagospodarowania jest tu zabudowa jednorodzinna o wysokim standardzie architektoniczno – przestrzennym. Mniejszą powierzchnię zajmują osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zorganizowanej. Krajobraz tej wizerunek tej części miasta jest charakterystyczny dla obszarów podmiejskich rozwijających się. Zabudowa mieszkaniowa o wysokim standardzie położona jest w mozaice z terenami jeszcze nie zagospodarowanymi. Charakterystyczny jest również niewystarczający stan wyposażenia wydzielonych dróg obsługujących kwartały zabudowy.

Na szczególną uwagę w obszarze miasta zasługują, o czym już wspomniano, zespoły zabudowy zabytkowej zlokalizowane w obszarze Starego Miasta oraz układ urbanistyczny Starego Miasta. Duże znaczenie dla wizerunku miasta ma również ciąg ulicy 1 Maja na odcinku od ulicy Płockiej do ulicy Towarowej w rejonie stacji kolejowej. Ulica ta ma charakter alei z zachowanym drzewostanem i przebiega przez główne obszary rekreacyjne w mieście związane z akwenem Rutki i parkiem jordanowskim. Sposób zagospodarowania tej części miasta tworzy atrakcyjny zespół przestrzenny łączący obszar Starego Miasta ze stacją kolejową. Szczególną rolę w krajobrazie miasta pełni również rynek wraz z otaczającymi go zespołami zabudowy kwartałowej (historycznej i zabytkowej). Rynek podlegał rewitalizacji i obecnie tworzy on atrakcyjną przestrzeń, nawiązującą do jej formy historycznej. Istotną rolę w krajobrazie miasta pełnią również zespoły zieleni urządzonej i półurządzonej zlokalizowane w obrębie doliny rzeki Płonki (w tym park Wolności, Błonie Płońska). Obszary te przecinają centrum miasta, tworząc otwarcia krajobrazowe na dolinę rzeki. Bardzo atrakcyjne jest bezpośrednie sąsiedztwo tych terenów z zespołem sportowo – rekreacyjnym oraz centrum kultury zlokalizowanych w ciągu ulicy Kopernika. W celu umożliwienia odpowiedniej ekspozycji przestrzennej rozległych obszarów parkowych konieczne jest uzupełnienie zespołów zieleni urządzonej oraz poprawa warunków zagospodarowania targowiska „Manhattan” zlokalizowanego przy ulicy Sienkiewicza. Targowisko to jest głównym elementem dysharmonizującym tą część śródmieścia.

Istotnym elementem mającym wpływ na walory krajobrazowe miasta dzielnica Poświętne izolowana od układu urbanistycznego miasta poprzez korytarz drogi ekspresowej S7. W dzielnicy tej znajdują się pozostałości parku dworskiego (zabytkowego) oraz zespół zabudowy mieszkaniowej związanej w przeszłości z terenem intensywnego produkcyjnego rolnictwa. Wszystkie elementy tej części miasta wymagają poprawy walorów przestrzennych. Szczególnie istotne jest odbudowa układu parkowego wraz z alejami wychodzącymi w stronę pozostałości zespołu dworskiego, położonego po północnej

stronie ulicy Pułtuskiej. Osiedla znajdujące się w tej części miasta wymagają poprawy stanu wyposażenia dróg, szczególnie w zakresie nawierzchni i udziału zieleni urządzonej. Stan zespołu dworskiego wchodzącego w skład terenów związanych z intensywną produkcją rolniczą również ma obecnie charakter dewaloryzujący przestrzeń miasta i wymaga ponownej rekompozycji przestrzennej, wraz z wprowadzeniem nowych funkcji.

Panorama miasta jest silnie zdewaloryzowana od strony ulicy Bydgoskiej, w ciągu której (po północnej stronie) występują rozległe tereny produkcyjne i pozostałości po działalności składowo – magazynowej. Tereny te bezwarunkowo wymagają poprawy przestrzennej, w przypadku dzielnicy przemysłowej ograniczonej do poprawy stanu technicznego zabudowy produkcyjnej, a przypadku terenów składowo magazynowych położonych pomiędzy ulicą Wyszogrodzką, Bydgoską i torami kolejowymi całkowitej zmiany funkcji tych terenów.

W mieście występuje również układ urbanistyczny całkowicie izolowany przestrzennie od układu urbanistycznego miasta. Jest to osiedle mieszkaniowe rozwijające się w rejonie ulic Wyszogrodzka – Toruńska. Obecnie pomimo izolacji przestrzennej od miasta wykształcony tu układ urbanistyczny ma atrakcyjny wizerunek przestrzenny o charakterystykach swoistych dla dobrze wykształconych podmiejskich układów urbanistycznych związanych z zabudową mieszkaniową. Stan istniejącej tu zabudowy jest dobry. Zmiany wymaga jedynie stan wyposażenia wydzielonych geodezyjnie dróg obsługujących ten układ.

Ogólnie można uznać, że w przestrzeni miasta nie występują obszary o szczególnych walorach w skali regionalnej. Potwierdza to audyt krajobrazowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty na podstawie Uchwała nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r., w którym w mieście nie wyznaczono krajobrazów priorytetowych. Zidentyfikowano jedynie następujące typy krajobrazu:

6. Wiejskie

podtyp 6D - Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (kod krajobrazu 14-318.61-024),

8 Podmiejskie i osadnicze

podtyp 8D - Zróżnicowana typologicznie i przestrzennie zabudowa nierolnicza na terenach wcześniej rolniczych (kod krajobrazu 14-318.61-040)

9. Miejskie,

podtyp 9a - Miejscowości z zachowanym układem historycznym (kod krajobrazu 14-318.61-043),

12. Przemysłowe i energetyczne,

podtyp 12a - Duże kompleksy przemysłowe (kod krajobrazu 14-318.61-002).

Rekomendacje krajobrazowe wskazane w audycie dla krajobrazów wyznaczonych dla miasta Płońsk:

kod krajobrazu 14-318.61-024 – 6D Wiejski

- Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego
- Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy
- Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych
- Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości
- Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej
- Ograniczanie zainwestowania terenów osuwiskowych
- Gospodarowanie terenem z uwzględnieniem możliwości wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
- Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji
- Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych"

• Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jest w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego

• Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju

• Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia

• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne

• Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych

• Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu

kod krajobrazu 14-318.61-040 – 8D Podmiejskie i osadnicze – brak rekomendacji

kod krajobrazu 14-318.61-043 – 9a Miejskie – brak rekomendacji

kod krajobrazu 14-318.61-0023 – 12a Przemysłowe i energetyczne – brak rekomendacji

Rekomendacje krajobrazowe zostały ustalone wyłącznie dla krajobrazu 14-318.61-024 – 6D Wiejskiego, obejmującego peryferyjną część miasta. Dotyczą one kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania

terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu. Typ krajobrazu wskazany w audycie w znacznej części obejmuje tereny wskazane w obowiązujących planach miejscowych na cele inwestycyjne. Tereny te obejmują zarówno rezerwy miasta na rzecz rozwoju strefy mieszkaniowej, jak i związanej z aktywnością gospodarczą. Zmiana ustaleń planów miejscowych lub strefowanie planu ogólnego zgodnie z rekomendacjami audytu mogłoby spowodować dla niego niekorzystne skutki finansowe, wynikające z ewentualnych roszczeń. Rekomendacje wskazane dla dolin Płonki i Żurawianki mają osadzenie w dokumentach planistycznych obowiązujących w mieście. Tereny te zostały w tych dokumentach wyłączone ze stref inwestycyjnych i pełnią w nich funkcję ekologiczną. Zastosowanie wszystkich rekomendacji wymagałoby istotnej zmiany aktów planowania przestrzennego obowiązujących w mieście i wydaje się, że nawet dla zachowania walorów krajobrazowych miasta działanie to nie może być wykonane.

3 Rzeźba terenu

Miasto Płońsk położone jest w zasięgu lokalnej kotliny występującej w obrębie jednostki geomorfologicznej jaką jest Wysoczyzna Płocka. Dodatkowo wysoczyzna w obszarze miasta przecięta jest doliną rzeki Płonki oraz lokalnie występującymi zagłębieniami bezodpływowymi. Teren w mieście ze wszystkich stron łagodnie opada w kierunku doliny rzeki Płonki. W całym mieście nie występują wyróżniające się krajobrazie formy geomorfologiczne. Rzeźba terenu jest w zasadzie płaska, spadki w kierunku rzeki Płonki są w zasadzie niewidoczne.

Wysoczyzna Płocka w zasięgu, której leży miasto Płońsk, jest równiną wysoczyzny polodowcowej, nieznacznie urozmaiconej, z łagodnymi wzniesieniami i spadkami terenu. Najwyższe kulminacje wysoczyzny występują w rejonie Kryska i Naruszewa, gdzie występują pasma i wzgórza moren czołowych dochodzące do wysokości 133 i 139,7 m n.p.m. W okolicach miasta Płocka również występują kulminacje wysoczyzny, tzw. grzbiet Pilitowa (128,3 m n.p.m.), który tworzą wypiętrzone osady plioceniczne. Grzbiet ten ogranicza od południa kotlinę, w której położony jest Płońsk. Różnica pomiędzy najwyższym punktem grzbietu a dnem kotliny w Płońsku wynosi aż 30 m wysokości względnej. Kotlina Płocka jest jednym z najlepiej wykształconych lokalnych obniżen Wysoczyzny Płockiej. Najniższym punktem w zasięgu Wysoczyzny Płockiej jest dolny bieg Płonki w rejonie ujścia do Wkry w okolicach Kołozębna (wysokość ok. 90 m n.p.m.).

Formy geomorfologiczne rzeźby terenu wyodrębnione w mieście Płońsk to:

- **Wysoczyzna morenowa** (forma pochodzenia lodowcowego) – występuje w zachodniej części miasta (rejon ulic Szkolna, Młodzieżowa i Płocka), wysokość wysoczyzny morenowej zmniejsza się od południa z wysokości ok. 120-125 m n.p.m. do 98-110 m n.p.m. Wysoczyzna morenowa jest najbardziej powszechną formą rzeźby terenu powstałą w wyniku powolnego topnienia lodu,
- **Strefa akumulacji lodowcowej wokół moren podfazy płońskiej oraz moreny czołowe i martwego lodu podfazy płońskiej i młodsze** (forma pochodzenia lodowcowego) - występuje jedynie przy południowej granicy miasta w rejonie ulicy Wyszogrodzkiej. Występuje ona w formie rozrzuconych wzgórz dochodzących do kilku metrów wysokości. Wzgórza te nie tworzą wyraźnych ciągów. Wzgórza te otoczone są strefami akumulacji lodowcowej, które przechodzą w wysoczyznę. Kulminacje tych wzgórz dochodzą do 114-118 m n.p.m.
- **Równina wodnolodowcowa, częściowo subkopalna** (forma pochodzenia wodnolodowcowego i zastoiskowego) – forma występująca jedynie w rejonie północno – zachodniej granicy miasta (ulica Graniczna). Stanowi ona wychodnię subglacialnych wodnolodowcowych piasków i piasków ze żwirami z Dalanówka, które częściowo pokryte są pozostałościami lodolodu, a częściowo nie miały w ogóle pokrywy lodowej. Forma przybiera postać równiny o stosunkowo dużej wysokości dochodzącej do 120 m n.p.m., z możliwością występowania wyniesień w kierunku grzbietu Pilitowa.
- **Równina zastoiskowa wysoczyznowa** (forma pochodzenia wodnolodowcowego i zastoiskowego) – forma dominującą w północnej części miasta pomiędzy wysoczyzną morenową a doliną rzeki Płonki. Równina przybiera formę lekko zakłęśniętej, płaskiej powierzchni wnoszącej się do wysokości 105-108 m n.p.m. Forma ta jest tylko nieznacznie obniżona w stosunku do sąsiedniej wysoczyzny morenowej.
- **Równina zastoiskowa dolinna**, (forma pochodzenia wodnolodowcowego i zastoiskowego) – forma dominująca w południowej części miasta, od doliny rzeki Płonki do strefy akumulacji lodowcowej. Równina przypomina swoją formą taras akumulacyjny rzeki. Wznosi się ona do wysokości ok. 95 m n.p.m. Rzeźba terenu jest w zasięgu formy jest wyrównana.
- **Niecki (zagłębienia) wytopiskowe**, (forma pochodzenia wodnolodowcowego i zastoiskowego) – forma występuje lokalnie w zasięgu utworów wysoczyznowych. Jest ona obniżona w stosunku do wysokości wysoczyzny od 2-5 m. Forma wypełniona jest materiałem piaszczysto – organicznym, lokalni tylko organicznym (utwory torfiaste).
- **Taras akumulacyjny rzeki Płonki**, (forma pochodzenia rzecznoego) – forma występująca w centralnej części miasta w rejonie doliny rzeki Płonki. Stanowi on piaszczystą równinę nieznacznie wzniesioną ponad dno doliny rzeki (0,5-2,0 m). Forma reprezentuje ścięte lub przetransportowane osady wodnolodowcowe lub piaszczyste zastoiskowe, które były dostępne w pobliżu doliny rzeki. Tarasy mają zatem charakter erozyjny w materiale piaszczystym innej genezy.
- **Dna dolin rzecznych Płonki i Żurawianki**, (forma pochodzenia rzecznoego) – forma obejmuje doliny rzek Płonki i Żurawianki. Szerokość formy jest niewielka i waha się od 50 – 100 m i tylko miejscami jest szersza. W zasięgu

formy licznie występują niecki i zagłębienia bezodpływowe. Rzeźba terenu w zasięgu formy jest płaska. Formę wypełniają namuły piaszczysto – organiczne i lokalnie wyłącznie torfy.

Budowa geomorfologiczna miasta opisana powyżej nie sprzyja powstawaniu zjawiska osuwania się mas ziemnych. Pochylenie stoków wzniesień morenowych i skarp doliny rzeki Płonki nie przekracza 50. Zgodnie z informacjami zawartymi na bazie danych SOPO miasto nie jest narażone na zjawisko osuwania się mas ziemnych i ruchów masowych.

4 Budowa geologiczna

Budowa geologiczna podłoża wynika bezpośrednio z procesów kształtujących formy geomorfologiczne występujące w mieście. Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego cały obszar miasta pokryty jest osadami czwartorzędowymi, które były kształtowane w trakcie stadiału północnomazowieckiego (Wkry), należącego do stadiały środkowopolskiego. Osady czwartorzędowe są najmłodszymi formami geologicznymi, które tworzą warstwę przypowierzchniową i odpowiadają bezpośrednio za warunki geologiczno – inżynierskie do posadowienia zabudowy. Osady starsze trzeciorzędowe (plioceńskie) wychodzą na powierzchnię poza granicami miasta (poza jego południową granicą) i są reprezentowane przez osady mioceńskie, oligoceńskie i paleoceńskie. Starsze skały (kredy, jury, trasu, permu i dewonu) występują zdecydowanie głębiej nie mają wpływu na warunki kształtowania warstw przypowierzchniowych. Procesy kształtujące warstwę przypowierzchniową w mieście to głównie procesy lodowcowe, wodnolodowcowe, zwietrzelinowe, deluwialno – rzeczne i rzeczne. Zgodnie z analizą danych zawartych na szczegółowej mapie geologicznej Polski (Państwowy Instytut Geologiczny) miasto Płońsk w warstwie przypowierzchniowej pokrywają:

Utwory plejstoceny czwartorzędowe:

- gliny zwałowe oraz gliny zwałowe na piaskach i piaskach ze żwirami wodnolodowcowych – są to utwory niezbyt zwarte, lokalnie zwietrzałe, miąższość utworów waha się od 3,5 do 4,5 m, warstwa często przyjmuje postać warstwową, z gniazdami piasków i żwirów.
- piaski lodowcowe na glinach zwałowych – są to różnoziarniste piaski z niewielką domieszką głazów i żwirów, rozciągnięte po stokach wzgórz morenowych, głębokość warstwy dochodzi do 4,5 m,
- piaski zastoiskowe i wodnolodowcowe oraz piaski zastoiskowe i wodnolodowcowe na ilach i mulkach warwowych – frakcja piaszczysta to piaski drobnoziarniste i bardzo drobnoziarniste, lokalnie z warstwą pyłów w stropie i możliwością przejścia na powierzchni w piaski gruboziarniste, warstwa piaszczysta położona jest zwykle na ilach i mulkach warwowych, które lokalnie przewarstwione są gliną zwałową, ily i mulki występujące w utworach piaszczystych mają formę warstwowaną, warstwa ilów i mulków dochodzi do 3-4 m i znajduje się zwykle na podkładzie piaszczystym o miąższości 2-2,5 m,
- ily i mulki warwowe oraz mulki, miejscami ily wytopiskowe na glinach zwałowych – są to osady pochodzenia zastoiskowego, utwory mają typową drobno laminowaną strukturę warwową i wychodzą na powierzchnię w krawędziach równinnej formy tarasu rzeczno, głębokość warstwy wynosi zwykle od 0,5 - 2,0 m i jedynie lokalnie głębokość ta wzrasta do 3–4 m, lokalnie w warstwach ilastych występują warstwy piasków głównie drobnoziarnistych i bardzo drobnoziarnistych, z możliwością występowania przewarstwień piasków gruboziarnistych i nawet żwirów, lokalnie osady zastoiskowe występują na glinach zwałowych,
- piaski rzeczne i rzeczno-deluwialne oraz piaski rzeczne i rzeczno-deluwialne na ilach i mulkach warwowych – utwory reprezentowane są przez piaski różnoziarniste, lokalnie ze żwirami, wytworzone w zasięgu tarasów rzecznych, głębokość warstwy dochodzi do kilku metrów, zwykle ok. 2 m, utwory powstały w skutek erozji i denudacji, bez występowania plejstoceny tarasów akumulacyjnych, ale z możliwością występowania w spagu holoceny utworów den dolinnych osadów schyłków zlodowacenia północnopolskiego, skutkiem takiego układu jest występowanie w warstwach piaszczystych mulków z substancją organiczną, w miejscach płytszego występowania piasków rzecznych (do 2 m) położone są one na warstwach gliniastych lub ilach warwowych,

Utwory holoceny:

- piaski humusowe den dolinnych i zagłębień bezodpływowych – zajmują one dna dolin i ich rozszerzenia i powstają w warunkach niezbyt silnego nawodnienia i braku szczególnie intensywnej akumulacji szczątków organicznych, występują tu piaski o różnej grubości ziarna i jedynie niewielką domieszką frakcji humusowych, głębokość tych utworów zawiera się w przedziale 0,5-2,0 m,
- namuły zagłębień bezodpływowych na ilach i mulkach warwowych oraz namuły zagłębień bezodpływowych i okresowo przepływowych – występują one w dnach dolin i zagłębieniach na podłożu słabo przepuszczalnym, brakiem przepływu lub niewielkim przepływem, powstały w skutek splukiwania materiału pyłowego z warstw zastoiskowych lub gliniastych, w skutek trwałego nawodnienia w warstwach następował wzrost substancji organicznej lub powstawanie bagnisk,
- torfy – typ podłoża występujący rzadko, powstały w bezodpływowych zagłębieniach z nieprzepuszczalnym dnem, gdzie następowały procesy kumulacji substancji organicznej, głębokość warstwy nie przekracza zwykle 2 m.

Układ utworów geologicznych występujących w Płońsku w warstwie przypowierzchniowej wskazuje, że dominują tu dobre i bardzo dobre warunki budowlane do posadowienia zabudowy. Do obszarów o korzystnych warunkach budowlanych zaliczono tereny występowania gruntów spoistych: zwartych, półzwartych i twaroplastycznych oraz gruntów niespoistych, najczęściej średniozagęszczonych i zagęszczonych, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość występowania wód gruntowych przekracza 2 m p.p.t. Do tych terenów w mieście zalicza się grunty piaszczyste

wodnolodowcowe (żwiry, piaski grube, średnie, drobne, miejscami pylaste i gliniaste) z okresu zlodowaceń środkowopolskich (głównie zlodowacenie Warty). Tereny o takim podłożu nadają się do procesów budowlanych bez konieczności przygotowania podłoża. Korzystne warunki budowlane występują również na podłożu zbudowanym z gruntów spoistych nieskonsolidowanych: zastoiskowych i morenowych (gliny, gminy na piaskach i żwirach) akumulowanych w czasie zlodowaceń środkowopolskich. W przypadku tego podłoża ograniczenia w procesie inwestycyjnym dotyczą jedynie możliwości wystąpienia sączy z warstw słabo przepuszczalnych. W tym przypadku przygotowanie podłoża do procesów budowlanych może wymagać wykonania drenażu. Głębokość występowania wód gruntowych w tych utworach przekracza zwykle 4 m p.p.t.

Terrenami o warunkach niekorzystnych dla intensyfikacji procesów budowlanych w mieście Płońsk są rejon występowania gruntów słabonośnych (głównie namulów organicznych i piasków humusowych) oraz miejsca podmokłe i zabagnione, gdzie zwierciadło wody podziemnej na znacznym terenie stabilizuje się płycej niż 2 m p.p.t. W rejonach tych występują grunty organiczne, dodatkowo wymieszane z frakcją piaszczystą i lokalnie nieprzepuszczalną. Poszczególne warstwy są ze sobą wymieszane na niewielkich przestrzeniach i tworzą jednolitych warstw podłoża. W rejonie tym utrudnienia do posadowienia budynków powoduje również płytko położone zwierciadło wód gruntowych. Opisane uwarunkowania powodują, że dominują tu niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie, wymagające specjalnych zabiegów technicznych przy prowadzeniu robót budowlanych (np. wymiana gruntu, odwodnienie).

Skomplikowane warunki geologiczno-inżynierskie mogą występować w mieście jeszcze w miejscach znajdowania się w podłożu warstw ilastych i pylastych wyciśniętych glacytektonicznie do powierzchni terenu. W tym miejscach. W miejscach tych lokalnie może występować duża zmienność litologiczna podłoża nawet na niewielkim obszarze (jedna działka budowlana). W przypadku występowania takiego rodzaju podłoża konieczne jest wykonanie geologiczno-inżynierskiej, bądź przynajmniej geotechnicznej określającej warunki nośności podłoża w zależności od rodzaju planowanej zabudowy.

5 Surowce mineralne

W całym mieście Płońsk nie prowadzi się obecnie wydobywania surowców mineralnych. W mieście nie udokumentowano złóż i tym samym wyznaczono w jego granicach również terenów i obszarów górniczych (zgodnie z danymi zawartymi w systemie MIDAS). Pozostałości po prowadzonej eksploatacji w przeszłości w mieście ograniczają się do jednego terenu położonego w północnej części miasta (rejon ulicy Granicznej przy torach kolejowych). W przeszłości pozyskiwano tu glinę. Teren obecnie zalany jest zbiornikami wodnymi i silnie zadrzewiony. Stan terenu wskazuje, że nie został on w pełni zrehabilitowany po prowadzonej eksploatacji.

6 Wody powierzchniowe

Układ hydrograficzny miasta jest słabo rozbudowany. Głównym i w zasadzie jedynym ciekim wodnym przepływającym przez miasto jest rzeka Płonka, która płynie z zachodu na wschód. Dolina rzeki przecina miasto w centralnej części. Cały układ urbanistyczny miasta rozbudowywał się od rzeki Płonki w kierunku północnym i południowym. Rzeka Płonka jest prawobrzeżnym dopływem Wkry. Miasto za wyjątkiem niewielkiej części położonych w północnym i zachodnim skrawku miasta znajduje się w dorzeczu Płonki. Źródłiska rzeki znajdują się w pobliżu miejscowości Staroźreby, a uchodzi ona do Wkry w pobliżu miejscowości Kołoząb. Dolina rzeki w mieście posiada szerokość 200 - 300 m i w znacznym stopniu decyduje o morfologii terenu miasta. Rzeka na całym odcinku przebiegającym przez miasto jest uregulowana. Szerokość rzeki wynosi od 15 do 20 m. Średnia głębokość koryta rzeki waha się od 1,5 do 3,0 m.

W mieście Płońsk do Płonki uchodzi rzeka Żurawianka, płynąca na północ w zachodniej. W granicach miasta znajduje się jedynie jej niewielki odcinek przyujściowy, który przebiega po zachodniej granicy miasta.

Jedynym zbiornikiem wodnym w granicach miasta jest Zbiornik Rutki położony w śródmiejskiej części miasta.

Inne ciek i zbiorniki wodne nie występują w mieście. Na jego peryferiach w kilku miejscach zachowały się urządzenia melioracyjne odwadniające tereny upraw rolniczych i pozostałości po nich.

W mieście Płońsk wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo Wodne, które zostały ustanowione w dorzeczu rzeki Płonki. Są to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%). Dodatkowo w mieście znajdują się granice obszarów zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%). Ostatni z obszarów nie jest obszarem szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu przepisów ustawy prawo wodne. Jego wyznaczenie w granicach administracyjnych miasta nie powoduje szczególnych obostrzeń inwestycyjnych.

Za sporządzenie projektów map zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego odpowiedzialne jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej). Obszary zostały wyznaczone na podstawie Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa), ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 4 października 2018 r. w sprawie opracowania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego. Mapy zagrożenia powodziowego sporządza się dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne.

7 Wody podziemne

Użytkowe wody podziemne w mieście występują w trzeciorzędowym i czwartorzędowym piętrze wodonośnym. Poziom wodonośny w osadach trzeciorzędowych występuje na głębokości od 150 do 250 m. Przewodność warstw jest niewielka, nie przekracza 100 m²/d, a wydajność potencjalna nie przekracza 30 m³/h. Obecnie na obszarze miasta wody z osadów trzeciorzędowych nie są eksploatowane.

Warunki hydrogeologiczne czwartorzędowego piętra wodonośnego w mieście są bardzo zróżnicowane, zarówno pod względem miąższości warstw wodonośnych, ich rozprzestrzenienia, wartości parametrów hydrogeologicznych oraz wynikającej z nich zasobności. Na przeważającej części miasta warstwa wodonośna występuje na głębokości 15–50 m. Jedynie w dolinach rzek: Żurawianki i Płonki wody podziemne występują dość płytko, do głębokości 5 m.

W części północnej miasta możliwe jest występowanie obszarów pozbawionych warstw wodonośnych w osadach czwartorzędowych.

Na północ od Rynny Płońskiej występują obszary pozbawione warstw wodonośnych w czwartorzędzie. Po południowej stronie rynny warstwa wodonośna charakteryzuje się bardzo małą miąższością, wynoszącą od 2,0 m do 12,0 m.

Miasto Płońsk w całości znajduje się w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 215 "Subniecka Warszawska". Południowa część miasta (w przybliżeniu po południowej stronie doliny rzeki Płonki) objęta jest również granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 2151 "Subniecka Warszawska – część centralna".

Wody przypowierzchniowe stanowią podstawowe techniczne ograniczenie w posadowieniu obiektów budowlanych i realizacji urządzeń infrastruktury podziemnej. Generalnie można stwierdzić, że warunki gruntowo wodne do posadowienia zabudowy w mieście są dobre i bardzo dobre, ze względu na dominację utworów piaszczystych zapewniających dobrą infiltrację wód podziemnych oraz niskie położenie poziomu wód przypowierzchniowych w warstwach gliniastych i pylastych. W warstwach gliniastych i pylastych utrudnienia budowlane mogą być związane z sączeniami wód na powierzchnię terenu. W opisanych powyżej rodzajach podłoża wody gruntowe występują na poziomie poniżej 2 m p.p.t.

Zdecydowanie gorsze warunki hydrologiczne do posadowienia zabudowy charakteryzują utwory z frakcją organiczną i silnym przemieszaniem warstw piaszczystych i organicznych. Utwory te to namuły i torfy oraz piaski humusowe. Poziom wód gruntowych w tych utworach stabilizuje się na poziomie 0-2 m p.p.t.. Grunty te mają tendencję do stałego nadmiernego nawilgocenia. Obszary te w mieście ograniczają się do den dolin rzecznych i bocznych oraz zagłębień bezodpływowych. Grunty opisane powyżej nie mogą być wykorzystane do celów budowlanych bez wcześniejszego odwodnienia. Tereny te należy również uznać za tereny narażone na podtopienia oraz stagnację wód opadowych lub roztopowych.

Zjawiska związane ze stagnacją wód opadowych lub roztopowych oraz zalaniem wodami rzeczными mogą dotyczyć również utworów piaszczystych rzecznych i rzeczno – deluwialnych, gdzie lokalnie w przypadku występowania warstw organicznych w miejscach zagłębień warunki podłoża są zbliżone do wcześniej opisanych warunków występujących w warstwach zawierających duży udział frakcji organicznej.

8 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Ramowa Dyrektywa Wodna (2000), ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej w Europie, stanowi wypełnienie zobowiązań wynikających z postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej w zakresie cyklicznej (sześciolietniej) aktualizacji planów gospodarowania wodami. Jednocześnie dokument umożliwia wypełnienie zobowiązań raportowych Polski do KE. Zgodnie z RDW każde Państwo Członkowskie zapewnia ustalenie programu środków (działań), dla wszystkich obszarów dorzeczy lub części międzynarodowych obszarów dorzeczy leżących na jego terytorium, uwzględniając wyniki analiz wymaganych art. 5 RDW (w tym przegląd wpływu działalności człowieka na środowisko i analizę ekonomiczną korzystania z wód). Program działań (zgodnie z ustawą pr.w. – zestaw działań) powinien być ukierunkowany na osiągnięcie celów środowiskowych dla wód powierzchniowych, podziemnych i obszarów chronionych. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jest głównym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na tym obszarze dorzecza. Stanowi on podstawę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze dorzecza i zasady gospodarowania nimi. Służy także koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.

Pierwszy plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, uwzględniający RDW, został przyjęty w 2011 r. (M.P. z 2011 Nr 49 poz. 549). Najnowsza aktualizacja Planu (nowy Plan) została przyjęta na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300). Plany gospodarowania wodami przedstawiają wynik procesu powiązanych działań realizowanych dla uzyskania pełnego obrazu stanu jcw i postępu w osiąganiu celów środowiskowych. Aktualizacja Planu na obszarze dorzecza Wisły poza wskazaniem kierunków działania w okresie kolejnych 6 lat, ma również za zadanie przedstawienie danych i informacji stanowiących podsumowanie aktualnego na koniec III cyklu planistycznego stopnia osiągnięcia celów środowiskowych jcw, ekosystemów od wód zależnych oraz obszarów chronionych. W dokumencie tym znajduje się również podsumowanie prac i działań podjętych w ostatnim cyklu planistycznym wraz z określeniem warunków wyjściowych dla nowego, aktualnego cyklu planistycznego. Priorytetem Planu na obszarze dorzecza Wisły jest stworzenie w ekosystemach wodnych i od wód zależnych warunków, określonych w RDW, sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych

wyznaczonych dla poszczególnych jcw oraz dla obszarów chronionych. Efekt procesu osiągania celów środowiskowych nie został dotychczas w pełni uzyskany. Determinuje to konieczność szczegółowego przeanalizowania przyczyn braku zakładanego postępu w osiąganiu celów środowiskowych oraz przygotowania zaktualizowanego zestawu działań naprawczych dających realną szansę na osiągnięcie celów środowiskowych do roku 2027 dla tych jcw, dla których nadal nie stwierdzono oczekiwanego stanu. Zestaw działań IIaPGW zawiera również działania zmierzające do utrzymania dobrego stanu w tych jcw, które stan ten osiągnęły. W przypadku jcw, dla których został wykazany brak możliwości osiągnięcia celów środowiskowych, przy jednoczesnym spełnianiu przesłanek dla przyznania odstępstw, przygotowane zostały szczegółowe uzasadnienia odstępstw w zakresie konieczności osiągnięcia celu środowiskowego wymaganych RDW. W Planie na obszarze dorzecza Wisły zawarto również wykaz inwestycji, które mogą doprowadzić do nieosiągnięcia założonych celów środowiskowych, spełniających jednak warunki dopuszczające zastosowanie odstępstwa na podstawie art. 4 ust. 7 RDW.

W ramach Planu gospodarowania wodami wydzielono:

- jednolite części wód podziemnych – oznaczające określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych (JCWPd)
- jednolite części wód powierzchniowych – oznaczające oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych (jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wody, rzeka, struga, strumień, potok, kanał, lub ich część, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne) (JCWP).

Na obszarze dorzecza Wisły wyznaczonych jest obecnie:

- **JCWP RW – rzecznych – 1719**
- **JCWP RWr – zbiornikowych - 26**
- **JCWP LW – jeziornych - 499**
- **JCWP TW – przejściowych - 5**
- **JCWP CW – przybrzeżnych - 2**
- **JCWPd - 94**

Charakterystyka JCW obejmujących Miasto Płońsk wg Planu gospodarowania wodami przedstawia się następująco:

Jednolite części wód rzecznych:

Płonka do Żurawianki

Kod JCWP - RW2000102687679

Typ JCWP - PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty

Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW2000172687679 (Płonka od źródeł do Żurawianki bez Żurawianki); RW2000172687689 (Żurawianka),

Status JCWP - NAT - naturalna część wód

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - azot ogólny, azot azotanowy; nie dotyczy

Stan chemiczny - brak danych

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy

Stan (ogólny) - zły stan wód

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

Główne źródło presji troficznych - nawożenie i depozycja

Główne źródło presji zasalających - nie dotyczy

Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy

Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki, pozostałe

Główne źródło presji chemicznych - nie dotyczy

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

Stan/potencjał ekologiczny - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,

Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.

Odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW - tak

Uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) - odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań)

Odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW – nie

Uzasadnienie odstępowania polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) -
odstępstwo nie dotyczy,

Odstępstwo z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – tak

Działania podstawowe –

- Działania kontrolne przestrzegania przez rolników rozporządzenia z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” zgodnie z art. 108 pr. w., tj.: 1) stosowania programu działań, 2) spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem, 3) stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem.

Działanie uzupełniające –

- Promocja działań wynikających ze: „Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej” dla ograniczenia zanieczyszczenia wód związkami azotu i fosforu, których źródłem jest działalność rolnicza, w tym w szczególności działania ograniczające migrację biogenów wraz ze spływem powierzchniowym (przeciwdziałanie erozji, strefy buforowe i inne). Promocja działań wynikających z „Kodeksu doradczego dobrej praktyki rolniczej dotyczącej ograniczenia emisji amoniaku”. Działania doradcze ukierunkowane są na: doradztwo technologiczne, pomoc rolnikom w ubieganiu się o przyznanie pomocy finansowej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych.

Racążnica od Rokitnicy do ujścia

Kod JCWP - RW2000112687299

Typ JCWP - RzN - Rzeka nizinna

Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW2000192687299 (Racążnica od Rokitnicy do ujścia),

Status JCWP - NAT - naturalna część wód

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące - stan/ potencjał ekologiczny - OWO, przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); nie dotyczy

Stan chemiczny - brak danych

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy

Stan (ogólny) - zły stan wód

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

Główne źródło presji troficznych - nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe)

Główne źródło presji zasalających - nie dotyczy

Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy

Główne źródło presji hydromorfologicznych - nie dotyczy

Główne źródło presji chemicznych - nie dotyczy

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona

Cel środowiskowy

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,

Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.

Odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW - tak

Uzasadnienie odstępowania czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) - odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, OWO. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępowania jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań)

Odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW – tak

Uzasadnienie odstępowania polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) - odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C. Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód”, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów

środowiskowych") i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji”). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań)

Odstępstwo z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie

Działania podstawowe –

- Dla JCWP nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych

Działanie uzupełniające –

- Dodatkowy przegląd pozwoleń wodno prawnych - Działanie polega na dokonaniu dodatkowego przeglądu udzielonych pozwoleń wodnoprawnych jeżeli wyniki monitoringu wód lub innych danych wskazują, że jest zagrożone osiągnięcie celów środowiskowych. Organy właściwe w sprawach pozwoleń wodnoprawnych przekazują ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej wyniki przeglądu pozwoleń wodnoprawnych, wskazując pozwolenia wodnoprawne, które zostały cofnięte lub ograniczone w celu zapobieżenia zagrożeniu osiągnięcia celów środowiskowych.

Płonka od Żurawianki do ujścia

Kod JCWP - RW2000112687699

Typ JCWP - RzN - Rzeka nizinna

Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW2000192687699 (Płonka od Żurawianki do ujścia),

Status JCWP - NAT - naturalna część wód

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące - stan/ potencjał ekologiczny - azot ogólny, azot azotanowy; nie dotyczy

Stan chemiczny - brak danych

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy

Stan (ogólny) - zły stan wód

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

Główne źródło presji troficznych - nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe)

Główne źródło presji zasalających - nie dotyczy

Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy

Główne źródło presji hydromorfologicznych - budowie piętrzące - rzeki główne

Główne źródło presji chemicznych - nie dotyczy

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot azotanowy]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,

Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.

Odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW - tak

Uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) - odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań)

Odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW – tak

Uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot azotanowy. Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód”, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych”) i na obecnym etapie stwierdza się brak

alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji”). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań)

Odstępstwo z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie

Działania podstawowe –

- Działania kontrolne przestrzegania przez rolników rozporządzenia z dnia 12 lutego 2020 r w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” zgodnie z art. 108 pr. w., tj.: 1) stosowania programu działań, 2) spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem, 3) stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem,

Budowa Urzędzeń Kanalizacyjnych PGK w Płońsku Sp. z o.o.

Działanie uzupełniające –

- Promocja działań wynikających ze: „Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej” dla ograniczenia zanieczyszczenia wód związkami azotu i fosforu, których źródłem jest działalność rolnicza, w tym w szczególności działania ograniczające migrację biogenów wraz ze spływem powierzchniowym (przeciwdziałanie erozji, strefy buforowe i inne). Promocja działań wynikających z „Kodeksu doradczego dobrej praktyki rolniczej dotyczącej ograniczenia emisji amoniaku”. Działania doradcze ukierunkowane są na: doradztwo technologiczne, pomoc rolnikom w ubieganiu się o przyznanie pomocy finansowej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych
- Działanie polega na dokonaniu dodatkowego przeglądu udzielonych pozwoleń wodno prawnych jeżeli wyniki monitoringu wód lub innych danych wskazują, że jest zagrożone osiągnięcie celów środowiskowych. Organy właściwe w sprawach pozwoleń wodnoprawnych przekazują ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej wyniki przeglądu pozwoleń wodnoprawnych, wskazując pozwolenia wodnoprawne, które zostały cofnięte lub ograniczone w celu zapobieżenia zagrożeniu osiągnięcia celów środowiskowych.

Jednolite części wód podziemnych:

GW200049

Stan chemiczny - dobry

Stan ilościowy – dobry

Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań – JCWPd - presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd - chemiczna

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrażona

Cele środowiskowe

Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

Stan ilościowy - dobry stan ilościowy

Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW – nie dotyczy

Odstępstwo z tytułu art.4.5 RDW – nie dotyczy

Działania podstawowe –

- Reambulacja dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych głównego zbiornika wód podziemnych - reambulacja dokumentacji hydrogeologicznej: "Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki dla ustanowienia stref ochronnych zbiornika wód podziemnych w utworach czwartorzędowych GZWP 222 - Dolina Środkowej Wisły"

Działania uzupełniające –

- Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.

9 Warunki glebowe

Obecnie funkcja rolnicza miasta uległa zanikowi. Uprawy rolnicze prowadzone są jedynie w peryferyjnych częściach miasta. Tereny otwarte o charakterystyce rolniczej obecnie nie tworzą już zwartych kompleksów glebowo – rolniczych i są one przerywane terenami zabudowanymi oraz zespołami nieużytków sparcelowanych na działki budowlane. W przeważającej części nieużytki utraciły już wartości użytkowe gleb, ponieważ ich stan wskazuje na zaprzestanie uprawy rolnej w dłuższych okresach czasu. Pokrywa je nalot roślinności spontanicznej i częściowo również ruderalnej. Lokalnie zostały one zadrzewione w skutek sukcesji roślinności spontanicznej i pionierskiej. Obecnie tereny rolnicze w mieście zajmują ok. 38% jego ogólnej powierzchni, z czego zabiegom agrotechnicznym i uprawie podlega jedynie 40% z nich (mniej niż 20% ogólnej powierzchni miasta). Dodatkowo układ granic własności w zasięgu terenów podlegających uprawie wskazuje, że znacząca ich część w najbliższym czasie ulegnie wyłączeniu z produkcji rolniczej (grunty podlegające podziałom na działki budowlane).

Na terenie miasta Płońska typologicznie występują gleby:

- **brunatne (zajmujące mieście największą powierzchnię, zalegające na glebach klas bonitacyjnych IIIa, IIIb i IVa)** - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaszczakach, w tym brunatno – kwaśne, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu oraz brunatno – wylugowane, które cechuje wylugowanie górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węglanu wapnia, co ogranicza ich żyzność;
- **bielicowe (zajmujące po glebach brunatnych największą powierzchnię wśród gleb uprawianych w mieście, zalegające na glebach klas bonitacyjnych IVb, V i VI)** – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach,

dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielcowaniem;

- **czarne ziemie zdegradowane (występujące lokalnie w miejscach oddziaływania wód gruntowych, zalegające na glebach klas bonitacyjnych IVa, IVb i V)** - odróżnia je od czarnoziemów właściwych kwaśny odczyn oraz niewielka zawartość próchnicy;
- **gleby torfowe (występujące lokalnie w miejscach stale nadmiernie wilgotnych, podlegających akumulacji materiału organicznego, zalegające na glebach klas bonitacyjnych V i VI)** – gleby te tworzą się na obszarach o dużej, stałej wilgotności. Zachodzi w nich bagienny proces torfotwórczy związany z przemianami materii organicznej w warunkach beztlenowych i przy dużej wilgotności;
- **mady (występujące lokalnie w dolinach rzek, zalegające na glebach klas bonitacyjnych IIIa, IIIb, IVa i IVb)** – są to gleby tworzące się w wyniku nagromadzenia się materiałów niesionych przez wody rzeczne;
- **glejowe (występujące lokalnie w terenach pokrytych utworami pylastymi, zalegające na glebach klas bonitacyjnych IIIb, IVa, IVb i V)** – powstają w miejscach występowania wysokiego poziomu wód gruntowych lub podłoża o słabym przenikaniu wód opadowych, gdzie napotyka się warunki dużej wilgotności oraz słabego natlenienia. Zachodzi w nich proces glejowy – reakcje biochemiczne redukujące organiczne związki żelaza i manganu.

Podział bonitacyjnych gleb podlegających uprawie przedstawia się następująco:

- gleby III klas bonitacyjnych – 38,7%,
- gleby IV klas bonitacyjnych – 35,5%,
- gleby V-VI klas bonitacyjnych – 25,9%.

Wysoki udział gleb żyznych w ogólnej powierzchni gruntów podlegających uprawie w granicach miasta wynika z faktu, że są one położone w rejonie miasta najmniej zurbanizowanym i jednocześnie zalegają tam gleby brunatne, wykazujące w mieście najlepsze warunki do intensyfikacji produkcji rolniczej.

10 Warunki klimatyczne

Miasto Płońsk położone jest w mazowiecko-podlaskim regionie klimatycznym (wg W. Okołowicza i D. Martyn). W opisywanym rejonie roczna suma opadów wynosi 550 - 600 mm, w okresie wegetacji roślin uprawnych (IV-VIII) trwającym 205–210 dni opady osiągają 250 mm. Pokrywa śnieżna utrzymuje się od 60 do 70 dni, a średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7°–7,5°C (Woś, 1999).

W granicach miasta Płońsk nie znajduje się żadna stacja synoptyczna. Najbliższa stacja synoptyczna IMGW znajduje się w Mławie. Znaczna odległość tej stacji od miasta Płońsk powoduje, że wykorzystanie danych z niej pochodzących do opisanie warunków klimatycznych miasta nie byłoby miarodajne.

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020*, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmieniają się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury ilości dni upalnych (z temperaturą powyżej 25° C) oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0° C. Zgodnie z tymi analizami występuje prawdopodobieństwo wzrostu ilości zjawisk ekstremalnych związanych z silnym wiatrem, opadami nawałnymi oraz suszą (atmosferyczną, rolniczą i hydrologiczną).

W kształtowaniu lokalnych warunków klimatycznych ma system przepływu powietrza oraz jego regeneracji. Na funkcjonowanie tego systemu wpływają zarówno czynniki zewnętrzne – ruch powietrza w wymiarze masowym, jak również czynniki wewnętrzne kształtujące lokalną cyrkulację powietrza. Walory klimatu lokalnego kształtowane są przez takie czynniki jak stopień zurbanizowania i układ przestrzenny zespołów zabudowy, układu sieci drogowej, udział i rozmieszczenie przestrzenne terenów otwartych oraz nasycenie terenów zurbanizowanych terenami zieleni urządzonej (osiedlowej i przyulicznej). Warunki klimatu lokalnego w mieście kształtują zatem czynniki zewnętrzne związane z przepływem globalnych mas powietrza oraz wewnętrzne, których oddziaływanie na klimat zaczyna być szczególnie widoczne w czasie trwania ciszy meteorologicznej, kiedy zanika oddziaływanie zewnętrznego przewietrzania miasta.

Generalna zasada jest taka, że im mniej skoncentrowana zabudowa, o mniejszej ilości obiektów o znacznych kubaturach i dużym udziale terenów otwartych tym przewietrzanie jest lepsze. W przypadku miasta Płońsk warunki przewietrzania miasta należy uznać za przeciętne i wykazujące tendencje do występowania zjawisk smogowych w przypadku wystąpienia ciszy meteorologicznej. Miasto Płońsk w części śródmiejskiej wykazuje bardzo silną koncentrację zabudowy, dodatkowo jedynym korytarzem przewietrzającym tą część miasta jest dolina rzeki Płonki, która w części śródmiejskiej miasta jest silnie obudowana i przewężona. W najsilniej zurbanizowanej części miasta tereny regenerujące powietrze, tj. tereny pokryte roślinnością są silnie ograniczone (do w zasadzie dwóch zespołów zieleni urządzonej tj. Parku Rutki i Parku Konstytucji 3 Maja oraz zespołów zieleni osiedlowej towarzyszącej zabudowie), a układ dróg osiedlowych jest oparty na drogach o zmniejszonej przepustowości i szerokości. Taki układ części śródmiejskiej miasta utrudnia zarówno przewietrzanie (koncentracja zabudowy), jak również regenerację powietrza (ograniczona powierzchnia terenów aktywnych biologicznie). Negatywnym czynnikiem w tej części miasta jest również brak możliwości znaczącego zwiększenia udziału w zagospodarowaniu terenów biologicznie czynnych, np. zespołów zieleni urządzonej, ogrodów działkowych czy zieleni przyulicznej. Dalszy rozwój miasta skutkujący dodatkowym obudowaniem jego strefy śródmiejskiej kolejnymi zespołami zabudowy spowoduje prawdopodobnie dalsze pogorszenia warunków klimatycznych jego strefy śródmiejskiej. Kształtowanie

zatem osiedli mieszkaniowcy na peryferiach miasta powinno opierać się głównie na rozwoju zabudowy o niskiej intensywności i wysokości oraz dużym udziałem zieleni jej towarzyszącej, z bezwzględną koniecznością zachowania przepustowości doliny rzeki Płonki. Niezbędne jest również zadbanie w kompozycji przestrzennej tej części miasta o zapewnienie wysokiego udziału zespołów roślinności urządzonej, szczególnie wysokiej. Powstanie takich terenów może w pewnym stopniu rekompensować utratę terenów regenerujących powietrze. Wprowadzenie roślinności wysokiej zwiększy również szorstkość podłoża, co pozwoli zmniejszyć prędkość wiatrów napływających nad miasto. Lesistość miasta jest bardzo niska, również w jego sąsiedztwie nie występują większe kompleksy leśne, dlatego w przypadku wystąpienia silnych wiatrów globalnych zespoły zabudowy kształtujące miasto nie są osłonięte w żaden sposób. W celu uniknięcia dalszej izolacji strefy śródmiejskiej miasta i dalszego zmniejszenia jej przewietrzania, niezbędne jest również zapewnienie w kształtowaniu podmiejskiej części miasta układu dróg ukierunkowanych na dominujące kierunki wiatrów napływających nad miasto. Działanie takie pozwoli zbudować system klinów przewietrzających, wspomagających naturalny klin oparty na rzece Płonce. Analiza dokumentów planistycznych obowiązujących w mieście (planów miejscowych) eliminuje w zasadzie możliwość rezygnacji z rozwoju inwestycji budowlanych w peryferyjnych częściach miasta.

W przypadku miasta Płońska czynnikiem negatywnie kształtujących lokalne warunki klimatyczne miasta jest położenie rozbudowanej dzielnicy przemysłowej na głównym kierunku wiatrów przewietrzających (zachodnio – południowych) je oraz plany znaczącego powiększenia tej dzielnicy. Obiekty o znacznych kubaturach w takich rejonach znacząco obniżają warunki przewietrzania głównego zespołu urbanistycznego miasta oraz mogą stanowić zagrożenie depozycją zanieczyszczeń powstających w tej części miasta na tereny o przewadze zabudowy mieszkaniowej. Należy zatem wyeliminować z dzielnicy przemysłowej wszelkie zagrożenia związane z nadmiarową emisją zanieczyszczeń do atmosfery oraz radykalnie zmniejszyć możliwość powstawania pyłów pochodzących materiałów sypkich zalegających na powierzchni magazynowo – produkcyjnych czy nieurządzonych drogach. W tej części miasta niezbędne jest również maksymalne zwiększenie udziału zieleni przyulicznej oraz o ile pozwalają na to warunki technologiczne prowadzonej działalności gospodarczej również zwiększenie terenów aktywnych biologicznie na działkach inwestycyjnych. W przypadku podejmowania działań w tym kierunku nacisk powinien być położony przede wszystkim na zieleni wysoką o funkcji izolacyjnej.

Naturalnym czynnikiem wspomagającym warunki przewietrzania miasta jest natomiast ukształtowanie powierzchni. Monotonna rzeźba terenu nie sprzyja zjawisku długotrwałego stagnowania mas powierzchni. Jednocześnie w wymiarze ponadlokalnym miasto znajduje się w kotlinie, na którą są deponowane zanieczyszczenia pochodzące z gmin sąsiednich położonych wyżej.

11 Szata roślinna i świat zwierząt

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Matuszkiewicza miasto Płońsk położone jest w obrębie działu E Mazowiecko – Poleskiego (Podziału Mazowieckiego). W podziale regionalnym działu miasto znajduje się w Krainie Północnomazowiecko - Kurpiowskiej (E.2.), Podkrajnie: Wkry (E.2a.), Okręgu: Wysoczyzny Płońskiej (E.2a.3.) i Podokręgu: Płońskim (E.2a.3.c). Zespoły roślinności potencjalnej zidentyfikowane w mieście dla wymienionych powyżej jednostek to:

- **Grąd subkontynentalny, odmiana środkowopolska, seria uboga i żyzna (Tilio-Carpinetum)** – występuje we wschodniej części kraju, na północy od Pojezierza Mazurskiego i Wysoczyzny Białostockiej, a na południu po Wyżynę Małopolską, Północne Podkarpacie oraz pogórze Karpat, w warunkach klimatu umiarkowanie kontynentalnego; podłoże i gleby takie jak w charakterystyce grądu środkowoeuropejskiego. Gatunki główne (w drzewostanie – grab, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna; gatunki domieszkowe: klon pospolity, świerk (w południowej i północno-wschodniej Polsce), buk i jodła (na południu), dąb bezszypułkowy, kolon jawor, brzozy – brodawkowata i omszona, osika i jabłoń dzika oraz modrzew polski (w granicach zasięgu); na siedliskach wilgotnych również jesion, olsza czarna oraz wiązy – górski, polny i szypułkowy. Warstwa krzewów może być w różnym stopniu rozwinięta, zazwyczaj jest lepiej wykształcona na siedliskach żyzniejszych i wilgotniejszych. Oprócz podrostu drzew w jej skład wchodzi: leszczyna pospolita, trzmielina – pospolita i brodawkowata, kruszyna pospolita, czeremcha zwyczajna, głóg jednoszyjkowy, suchodrzew pospolity, kalina koralowa i jarzab pospolity, rzadziej inne gatunki, np. wawrzynek wilczyko, czy kłokoczka południowa (w południowych rejonach Polski). W czasie aspektu wczesnowiosennego warstwę zielną wypełniają takie gatunki jak: zawilce – gajowy i żółty, przylaszczka pospolita, groszek wiosenny, kokorycze – pusta i pełna, rutewka zdrojowata, ziarnopłon wiosenny i miodunka ńma. W przeciętnych warunkach siedliskowych do najczęściej występujących gatunków rozwijających się w okresach późniejszych należą: gwiazdnica wielkokwiatowa, gajowiec żółty, podagrycznik pospolity, prosownica rozpierzchła, dąbrowka rozłogowa, czworolist pospolity, przytulia (marzanka) wonna, czerniec gronkowy, fiołek leśny, kokoryczka wielkokwiatowa, jaskier kosmaty, zerwa kłosowa, nerecznice – samcza i krótkoostna, konwalijka dwulistna i inne. Gatunkami charakterystycznymi zespołu są: turzyca orzęsiona i jaskier kaszubski, a walor gatunków regionalnie wyróżniających mają: przytulinka wiosenna, trzmielina brodawkowata i przytulia Schultesa. Warstwa porostowo-mszysta jest słabo wykształcona z takimi gatunkami mchów, jak: żurawiec falisty, gatunki z rodzaju krótkosz, dzióbekowiec Zetterstedta, merzyk pokrewny oraz płóżymerzyki – kończysty i fałdowany,
- **Niżowy łęg jesionowo-olszowy (Fraxino-Alnetum)** - występuje w całej nizinnej i wyżynnej części Polski na siedliskach wilgotnych, na terenach płaskich w dolinach wolno płynących cieków, a także na obszarach źródłiskowych. Decydującym czynnikiem siedliskowym jest powolny ruch wód gruntowych, przy braku zarówno

znaczniejszych zalewów powierzchniowych, jak i dłuższych okresów stagnacji wody. Drzewostan buduje olsza czarna i jesion, w niektórych regionach także świerk. Warstwa krzewów jest często obficie wykształcona i tworzą ją: jesion, czeremcha, leszczyna, trzmielina pospolita, jarzębina, kruszyna, porzeczka dzika. W bujnej warstwie zielnej występują: podagrycznik pospolity, pokrzywa zwyczajna, bodziszek cuchnący, niecierpek pospolity, kuklik zwisły, kuklik pospolity, jasnota plamista, zawilec gajowy, wietlica samicza, knieć błotna, rzeżucha gorzka, turzycza długokłosa, turzycza odległokłosa, śledziennica skrętolistna, czartawa drobna (gatunek charakterystyczny), czartawa pospolita, ostrożeń warzywny, pępawa błotna, śmiałek darniowy, nerecznica krótkoostna, skrzyp leśny, kostrzewa olbrzymia, wierzba błotna, gajowiec żółty, przytulia czepna, przytulia błotna, kosaciec żółty, karbieniec pospolity, tojeść pospolita, konwalijka dwulistna, szczyr trwały, prosownica rozpięchła, niezapominajka błotna, szczawik zajęczy, czworolist pospolity, wiechlina zwyczajna, jaskier rozłogowy, tarczycza pospolita, psianka słodkogórz, czyściec leśny i gwiazdnica gajowa. Warstwa przyziemna na ogół dość słabo wykształcona z takimi gatunkami jak: merzyk fałdowany, dzióbekowiec Swartza, krótkosz szorstki.

Miasto Płońsk wykazuje bardzo silne modyfikacje środowiska. Obecnie jedynie niewielkie fragmenty miasta posiadają szatę roślinną zbliżoną do naturalnej. Występują one wyłącznie w dolinie rzek Płonki i Żurawianki. W przypadku rzeki Płonki siedliska naturalne i półnaturalne występują głównie w jej zachodniej części. W centralnym i wschodnim przebiegu rzeki siedliska naturalne i półnaturalne zostały zastąpione zespołami zieleni urządzonej. W tej części doliny siedliska naturalne występują szczątkowo w trudniej dostępnych miejscach, gdzie kultywacja zieleni urządzonej jest utrudniona. Siedliska zieleni naturalnej i półnaturalnej występujące w tej części miasta to zespoły muraw łąk trwale nadmiernie wilgotnych, występujące w mozaice z zadrzewieniami łęgowymi zbliżonymi warunkami fitytosocjologicznymi do pierwotnego siedliska niżowego łągu jesionowo-olszowego (Fraxino-Alnetum), mogącego potencjalnie występować w dolinie rzek Płonski i Żurawianki. Drugim zespołem roślinności o charakterze półnaturalnym i naturalnym jest kompleks leśny zlokalizowany w północnej części miasta w rejonie ulic Spokojnej i Magnolii. Kompleks leśny znajduje się w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Płońsk. Siedliskiem dominującym w tym kompleksie jest las mieszany świeży (LMśw), a gatunkiem panującym sosna i brzoza. W części kompleksu przylegającym do ulicy Spokojnej siedliskiem dominującym jest las świeży (Lśw) z gatunkiem dominującym dębem i sosną. Wszystkie siedliska tu występujące reprezentowane są gatunkami drzew w młodszych klasach wieku, stąd można przyjąć, że drzewostan jest w fazie odnowy. Skład gatunkowy siedlisk leśnych nie odpowiada potencjalnym siedliskom mogącym tu występować – charakterystycznych dla grądów subkontynentalnych (Tilio-Carpinetum). W pozostałej części miasta nie stwierdza się występowania siedlisk o charakterze naturalnym i półnaturalnym i dodatkowo stan zaawansowania zmian antropogenicznych środowiska w zasadzie wyklucza możliwość renaturalizacji miasta w kierunku odbudowy takich siedlisk.

W strukturze przestrzennej miasta ograniczoną powierzchnię posiadają również tereny zieleni urządzonej, a tereny otwarte położone w jego peryferyjnej części ulegają sukcesywnemu zmniejszeniu.

Waloryzację roślinności rzeczywistej wraz ze szczegółowym opisem walorów przyrodniczo – krajobrazowych siedlisk roślinnych występujących w obszarze opracowania i wskazaniem planistycznymi przedstawiono na załączniku mapowym do ekofizjografii.

Zespoły roślinności charakterystyczne dla obszaru opracowania podzielono tam w grupy odzwierciedlające ich wartość przyrodniczą i krajobrazową oraz stan przekształcenia środowiska.

Wyodrębnione typy zespołów roślinności w mieście Płońsk to:

Formacje o najwyższych walorach przyrodniczo - krajobrazowych w skali gminy, pełniące istotne funkcje środowiskotwórcze (ekologiczne, klimatyczne, hydrogeologiczne, krajobrazowe, pełniące funkcje ostoi dla zwierzyny), tworzące główne węzły ekologiczne i korytarze powiązań przyrodniczych w systemie przyrodniczym miasta, do których zaliczono:

- lasy występujące w formie zwartego kompleksu, charakteryzujące się siedliskiem leśnym w fazie odbudowy, typie lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego, z dominacją w składzie gatunkowym sosny w składzie gatunkowym sosny i brzozy (lokalnie dębu), znajdujące się w młodszych klasach wieku.
- roślinność hydrogeniczna, w tym trwale zespoły roślinności łąkowej i łęgowej, podlegającej naturalnej sukcesji siedlisk wilgotnych występujących w regionie. Najistotniejsza funkcja przyrodnicza to tworzenie systemu połączeń ekologicznych umożliwiających swobodną migrację gatunków roślin i zwierząt oraz pełnienie podstawowych ostoi dla zwierząt dziko żyjących i związanych z siedliskami wodno – łąkowymi.
- wody powierzchniowe oraz rowy melioracyjne, stanowiące siedlisko roślinności wodnej oraz ostoje zwierząt wodnych.

Formacje przekształcone antropogenicznie wykazujące wysokie walory krajobrazowe i ograniczone walory przyrodnicze, wykazujące wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej i atrakcyjną kompozycję przestrzenną wyróżniająca się w krajobrazie miasta, aktywnie wspomagające system przyrodniczy gminy oraz poprawiające warunki topoklimatyczne panujące w części zurbanizowanej miasta. Zaliczono tu:

- zespoły zieleni urządzonej w formie założenia parkowych, skwerów i zieleńców, w tym zabytkowy park podworski. Lokalnie w dolinie rzeki Płonki występujące w formie półurządzonej (szczególnie we wschodniej części doliny), z zachowanym w formie szczątkowej udziałem naturalnych i półnaturalnych siedlisk łąkowo – łęgowych.
- zespoły ogrodów działkowych, częściowo zdegradowanych (ogrody położone w rejonie ul. Szkolnej).
- zieleń urządzona towarzysząca układowi przestrzennemu zabytkowego cmentarza.

Tereny niezagospodarowane, zagospodarowane częściowo lub podlegające działaniom inwestycyjnym, na siedliskach silniej zmienionych w wyniku działalności antropogenicznej, lokalnie stanowiące obszary aktywnie wspomagające system przyrodniczy gminy, z lokalnym udziałem terenów w fazie sukcesji i przekształceń środowiskotwórczych. Zaliczono tu:

- zadrzewienia porolnicze lub powstałe na terenach zdegradowanych wskutek działalności antropogenicznej, tereny znajdujące się w fazie sukcesji gatunków pionierskich i spontanicznych, ze znikomym udziałem w tym zjawisku gatunków budujących naturalne i półnaturalne siedliska w regionie.
- nieużytki, w tym zakrzaczone na terenach porolniczych i przemysłowych (w tym wyrobiska zalane wodami) lub wydzielonych parcelach budowlanych niezagospodarowanych funkcjami budowlanymi oraz tereny znajdujące się w fazie inwestycyjnej, pokryte nalotem roślin segetalnych, spontanicznych i ruderalnych, z występującymi drzewami pojedynczo lub w grupach oraz terenami całkowicie pozbawionymi roślinności.

Formacje o przeciętnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, wspomagające system przyrodniczy gminy w ograniczonym stopniu, ale wykazujące wysoki procent powierzchni biologicznie czynnej oraz skład gatunkowy uzależniony od stosowanych upraw i prowadzonych zabiegów agrotechnicznych, narażone na zjawisko trwałego lub czasowego ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej. Obszary pełniące funkcje krajobrazowe – krajobraz otwarty miasta oraz pełniące istotne funkcje w warunkach topoklimatycznych miasta, zarówno w zakresie regeneracji powietrza, jak również przewietrzania miasta. Zaliczono tu:

- siedliska roślinności segetalnej związanej z uprawą rolniczą, lokalnie czasowo pokryte roślinnością spontaniczną (w zasięgu lokalnym, w miejscu czasowego zaprzestania upraw polowych).

Tereny zainwestowane charakteryzujące się silnym i bardzo silnym stopniem przekształcenia środowiska, szczególnie w zakresie powierzchni biologicznie czynnej, powierzchni ziemi oraz utrudnień w przewietrzaniu miasta i regeneracji powietrza. Tereny mogące stanowić źródło emisji do atmosfery obniżających jakość powietrza. Zaliczono tu:

- tereny mieszkaniowej jednorodzinnej w charakterze podmiejskim (o niskiej i średniej intensywności), lokalnie zabudowy zagrodowej i usług związanych z ogrodnictwem, z dobrze wykształconymi zespołami roślinności towarzyszącej, głównie w postaci ogrodów przydomowych i zieleńców z udziałem roślinności ozdobnej, w tym wysokiej, z przewagą zabudowy w dobrym i bardzo dobrym stanie architektoniczno - przestrzennym.
- tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej warsztaty, logistyka, handel hurtowy) i mieszkaniowo - produkcyjnej o wysokiej intensywności zabudowy, z ograniczonym udziałem roślinności towarzyszącej występującej w postaci drobnopowierzchniowych enklaw roślin ozdobnych, ogrodów przydomowych, na części terenów występujących w mozaice z zespołami roślinności ruderalnej i spontanicznej.
- tereny intensywnej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (w większości zorganizowanej w skoncentrowane osiedla), usług administracji publicznej, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia, opieki społecznej, kultury, rozrywki, oświaty, sportu i rekreacji oraz kultu religijnego i usług ogólnobytowych związanych z codziennymi potrzebami mieszkańców miasta, w dobrym stanie zagospodarowania działek i dobrym stanie technicznym istniejącej zabudowy, w przewadze z wykształconymi zespołami roślinności towarzyszącej (głównie ozdobnej) w postaci skwerów, zieleńców oraz kultywowanych trawników, lokalnie tereny o ograniczonej powierzchni zieleni towarzyszącej występującej w formie plomb w otoczeniu terenów całkowicie pozbawionych roślinności (tereny o znacząco ograniczonej powierzchni biologicznie czynnej) oraz tereny z wykształconą zielenią towarzyszącą kształtowaną w formie zespołów zieleni parkowej (tereny o zwiększonym udziale powierzchni biologicznie czynnej).
- tereny historycznego centrum miasta pokryte zabudową o bardzo wysokiej intensywności zabudowy, zwartym charakterze zabudowy i silnie ograniczonym udziale w zagospodarowaniu działek budowlanych zieleni jej towarzyszącej.
- tereny intensywnej zabudowy produkcyjno – magazynowej, handlowo usługowej i lokalnie technicznej (w tym ciepłownia miejska), o zróżnicowanym stanie technicznym i architektonicznym istniejącej zabudowy (od złego do bardzo dobrego), z bardzo silnie ograniczoną powierzchnią biologicznie czynną stanowiącą enklawy zespołów roślinności urządzonej, segetalnej i ruderalnej w mozaice ze znacznymi terenami pozbawionymi roślinności towarzyszącej.
- tereny dróg ponadlokalnych, dróg stanowiących podstawowy układ komunikacyjny miasta oraz tereny kolejowe, tereny mogące oddziaływać na tereny sąsiednie poprzez ponadnormatywny hałas i zanieczyszczenia, tereny w większości zagospodarowane z minimalnym udziałem roślinności urządzonej, stanowiące podstawowe źródło zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na topoklimat miasta.
- tereny istniejących dróg o znaczeniu lokalnym, wykazujące minimalne zagrożenie przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu komunikacyjnego w środowisku, charakteryzujące się zwiększonym ruchem komunikacyjnym jedynie w czasie kulminacji dobowej ruchu komunikacyjnego oraz tereny infrastruktury technicznej, stanowiące powierzchnię o silnie ograniczonej powierzchni biologicznie czynnej, nie wykazujące szczególnego zagrożenia emisją hałasu i zanieczyszczeń na tereny sąsiednie.

Fauna występująca na terenie miasta Płońsk jest charakterystyczna dla terenów silnie zurbanizowanych. Przeważają tu gatunki synantropijne, które przystosowały się do życia w środowisku silnie przekształconym przez człowieka. Są to oczywiście wszystkie gatunki zwierząt domowych oraz dziko występujące gatunki zwierząt dziko żyjących, takich jak ptaki

wykorzystujące miejskie budynki i drzewa w parkach do gniazdowania (np. gołąb grzywacz, kos zwyczajny, oknówka, sierpówka, dymówka, wróbel zwyczajny, skowronek zwyczajny), czy ssaków kuna, tchórz, szczur wędrowny, gatunki nornic i myszy.

Zgodnie z danymi Banku danych o zasobach przyrodniczych, który powstał w ramach projektu pod nazwą „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie banku danych o zasobach przyrodniczych”, w mieście Płońsk nie stwierdzono występowania stanowisk roślin i zwierząt chronionych. Projekt POIS.02.04.00-00-0191/16 realizowany był przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w latach 2017 – 2023. Najbliższe stanowiska gatunków chronionych znajdują się poza granicami miasta.

Na podstawie danych pozyskanych z projektu "Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną" monitorowanego przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska można stwierdzić występowanie w mieście Płońsku gatunków inwazyjnych niekorzystnych dla ekosystemów występujących w Polsce. W granicach miasta zidentyfikowano występowanie norki amerykańskiej, robinii akacjowej, a granicy miasta swoje stanowiska ma również dąb czerwony.

12. Odporność na degradację i zdolność do regeneracji

Środowisko przyrodnicze w skutek działalności człowieka poddawane jest stałemu procesowi degradacji. Skutki działań człowieka w środowisku można sklasyfikować ze względu na ich zasięg przestrzenny, czas trwania, częstotliwość występowania, skalę i charakter oraz skutki dotyczące zasobów nieodnawialnych. Czynniki antropopresji oddziałują negatywnie na komponenty abiotyczne i biotyczne oraz strukturę i funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Następnie pojawiają się różnego rodzaju zanieczyszczenia, również o charakterze transgranicznym.

Pod pojęciem „odporności środowiska na degradację” rozumie się: zachowanie progowych wartości parametrów otoczenia systemu przyrodniczego po których przekroczeniu następują nieodwracalne zmiany w środowisku.

Odporność na degradację w największym stopniu wiąże się z tempem regeneracji i możliwości neutralizacji zanieczyszczeń. W przypadku zdewastowania rodzimej roślinności może dojść do jej odnowy, lecz także do wkroczenia innych gatunków nie specyficznych dla naturalnych siedlisk. Najtrudniej i najdłużej przebiega odnowa środowisk leśnych oraz obszarów łąkowo – łęgowych i podmokłych, które są zdecydowanie mało odporne na degradację. Wiele elementów przyrodniczych nie ma możliwości odnowy wskutek ciągłej ingerencji człowieka i coraz większego ograniczania siedlisk naturalnych i półnaturalnych. Obszary o takiej charakterystyce w mieście Płońsk nie zajmują dużej powierzchni (las ograniczają się w zasadzie do jednego kompleksu leśnego w rejonie ul. Spokojnej, a obszary z zachowanymi siedliskami naturalnymi i półnaturalnymi ograniczają się jedynie do zachodniej części doliny rzeki Płonki i fragmentu doliny rzeki Żurawianki znajdującej się w granicach miasta). Ze względu na silnie ograniczony zasięg obszarów z zachowanymi wartościami przyrodniczymi, powinny być one wyłączone z zasięgu obszarów przeznaczonych w mieście na cele budowlane. Nie dotrzymanie tej zasady mogłoby spowodować całkowitą likwidację systemu połączeń przyrodniczych w mieście.

Mało odpornymi elementami na degradację są również litosfera i powierzchnia ziemi. Zmiany w ich zasięgu są nieodwracalne. Główną przyczyną jest tu ingerencja człowieka (przemysł, zabudowa mieszkaniowa - osiedlowa, tereny związane z komunikacją). W mieście Płońsk tereny takie dominują. Zakłada się również, że sukcesywnie będzie zwiększać się powierzchnia terenów o takiej charakterystyce.

Ograniczoną odporność na zmiany środowiskowe spowodowane działalnością człowieka wykazują również gleby. Do ich degradacji i całkowitej zmiany warunków bonitacyjnych przyczynia się przede wszystkim działalność związana z rozwojem funkcji osadniczych. W zasadzie w całym mieście większość gleb rolniczych już obecnie straciła swoje wartości produkcyjne i występuje w postaci gleb antropogenicznych na terenach zabudowanych lub nieużytków rolniczych na których działalność rolnicza została zaniechana lub ograniczona w dłuższym okresie czasu. Grunty rolnicze podlegające uprawie zajmują niewielkie powierzchnię i w zasadzie w każdym miejscu w mieście otoczone są lub graniczą z terenami zabudowanymi lub sparcelowanymi na działki inwestycyjne.

Słabą odpornością na degradację wykazują się też wody podziemne. Proces oczyszczania zbiorników podziemnych trwa długo i jest to proces złożony, szczególnie w przypadku zanieczyszczeń ropopochodnych. W mieście szczególnie w trzeciorzędowym poziomie wodonośnym wody na skutek zmiennej litologii mają utrudnione możliwości migracji i samooczyszczania się. Zagrożenie skażenia środowiska wodnego w mieście jest jednak ograniczone ze względu na rozbudowany system wodno – kanalizacyjny, obejmujący swym zasięgiem większość zainwestowanych części miasta.

Biorąc pod uwagę powyższe można wysnuć wniosek, że w obecnie w mieście przeważają tereny o przekształconej powierzchni ziemi, w tym pokryte nasypami antropogenicznymi oraz o silnie przekształconych własnościach bonitacyjnych gleb. Tereny o charakterze naturalnym lub półnaturalnym występują szczątkowo i są poddane silnej antropopresji. Stan przekształcenia antropogenicznego środowiska miasta wyklucza w zasadzie możliwość renaturalizacji terenów, w sposób umożliwiający powiększenie zasięgu terenów tworzących system przyrodniczy miasta.

Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi.

1) użytkowanie zgodnie z warunkami przyrodniczymi - ogranicza się w mieście jedynie do terenów związanych z doliną rzeki Płonki i kompleksem leśnym przy ulicy Spokojnej,

2) użytkowanie zgodne częściowo z uwarunkowaniami przyrodniczymi – w mieście obejmuje tereny nieużytków rolniczych (w tym zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz gruntów podlegających jeszcze uprawie, a więc tereny

przyrodniczo aktywne i umiarkowanie wykorzystywane przez człowieka z zachowaniem procesów przyrodniczych, różnorodności biologicznej i georóżnorodności, zasięg przestrzenny tych terenów będzie ulegał redukcji w miarę rozwoju miasta, aż do całkowitego zaniku,

3). **użytkowanie niezgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi** – tereny zurbanizowane, obejmujące obszary zagospodarowane funkcjami mieszkaniowymi, usługowymi i produkcyjnymi, które przeważają w mieście.

III. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO DO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1 Uwarunkowania wynikające z opracowania ekofizjograficznego

Opracowanie ekofizjograficzne sporządzono dla całego miasta Płońsk na potrzeby procedury sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W opracowaniu tym dokonano analizy istniejącego stanu środowiska wraz ze wskazaniem głównych źródeł zagrożenia dla środowiska. Określono również podstawowe wytyczne ekofizjograficzne dla obszarów miasta niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego oraz terenów inwestycyjnych według podstawowych funkcji, tj. mieszkaniowej, zagrodowej i związanej z działalnością gospodarczą.

2 Uwarunkowania dla obiektów i obszarów chronionych, wynikające z ochrony obszarów i obiektów objętych odrębnym statusem prawnym, w tym obszarów Natura 2000

Ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody na terenie miasta podlegają jedynie pomniki przyrody. Jest to 15 okazów drzew w rejonie parku w Poświętnem (14 drzew gatunku jesion wyniosły i 1 wiąz szypułkowy), tworzących pomnik wieloobiektowy. Został on powołany do życia na podstawie Rozporządzenia Nr 41 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 07.09.2008 r. Nr 152, poz. 5339). Kolejny pomnik przyrody znajduje się przy Urzędzie Miasta. Jest to kasztanowiec biały. Ten pomnik został ustanowiony na podstawie tych samych przepisów co pomnik wieloobiektowy.

OBSZARY CHRONIONE POŁOŻONE W POBLIŻU MIASTA PŁOŃSK.

Najbliżej położonymi obszarami podlegającymi ochronie prawnej są Obszar Natura 2000 **PLH140054 Aleja Pachnicowa** (oddalony od granic miasta o ok. 3,5 km w kierunku wschodnim) oraz **użytki ekologiczne 437, 438, 450, 451, 452** (oddalone od granic miasta o ok. 4,5 km w kierunku południowym). Obszary te są znacznie oddalone od granic miasta, tj. od 5 do 6 km od jego południowej granicy.

3 Dziedzictwo i zasoby kulturowe

W mieście Płońsk znajdują się liczne obiekty zabytkowe podlegające ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Są to obiekty wpisane do rejestru zabytków i ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Obejmują one łącznie kilkadziesiąt zabytków, zarówno obiektowych jak i obszarowych. Ochronie konserwatorskiej podlega m.in. zespół miasta lokacyjnego, cmentarza oraz były cmentarz żydowski. Ilość obiektów chronionych wskazuje na dobre zachowanie struktury historycznej miasta i jego bogatą historię. W Płońsku przetrwały do elementy przedlokacyjnego układu przestrzennego. Elementy te to Grodzisko (z XI w.), usytuowane we wschodniej części miasta oraz związana z nim strukturą owalnicową z wpisaną w ten układ późniejszą, lokacyjną siatką ulic. Układ ten stanowi klasyczny przykład wyglądu wczesnośredniowiecznego ośrodka wymiany handlowej. Zabudowa historycznej części miasta kształtowana była XIX i XX w. i reprezentuje typowy małomiasteczkowy charakter o jednolitości gabarytów, fasad i pokrycia dachów tworząc wartościowy zespół wkomponowany w historyczny zespół urbanistyczny. Wysoką klasę architektoniczną reprezentują zespoły kościoła i klasztoru Karmelitów oraz szpital. Wartość zabytkową przedstawia również cmentarz z interesującym zespołem nagrobków.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego.

- układ urbanistyczny wraz z zabudową i wylotami ulic, z ok. 1400 r. - nr. rejestru A- 2 z dn.12.10.1956
- zespół kościoła parafialnego pw. św. Michała Archaniola (dawniej klasztorny), dzwonnica, kościół klasztorny, klasztor obecnie budynek użyteczności publicznej, ul. Płocka 17/19 – nr rejestru A-60 z dn.12.10.1956,
- zespół budowlany dworca kolejowego, ul. Towarowa 9: budynek dworca, wieża wodociągowa, podjazd, alejka z układem zieleni (ok. 1925 r.) – nr rejestru A 1108 z dn.09.11.2012,
- zespół podworski Poświętne: park, dwór (obecnie biura), park pln., pld.i 2 aleje, ul. Sienkiewicza (Poświętne) (1 poł. XIX w.) – nr rejestru A-212 z dn.30.08.1980 r.,
- kamienica, 1780 r., ul. ob. ul. 15 Sierpnia 21A– nr rejestru A-61 z dn. 12.10.1956.
- Kaplica cmentarna - grobowa Grobickich 1896 r., cmentarz parafialny - nr rejestru A-1312 z dn. 16.10.2015,
- Grodzisko wczesnośredniowieczne (zabytek archeologiczny), ul. Pułtуска, dz ewid. 870 – nr rejestru 355 z dn. 28.12.1993 r.
- pozostałości dawnego cmentarza żydowskiego z XVIII w. ok. 1670 r., ul. Warszawska 57A – nr rej. A-1381 z dn. 08.12.2016 r - obejmujący działkę nr ewid. 1813/8.

Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania
1	Cmentarz przykościelny w zespole kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła	Ul. Płocka 17	XV/XVI w.
2	Więzienie (obecnie areszt śledczy)	Ul. Warszawska 49	1905 r.
3	Budynek główny szpitala	Ul. Sienkiewicza 9	Ok. 1930 r.
4	Pawilon położniczy	Ul. Sienkiewicza 9	Ok. 1930 r.
5	Dom lekarzy (obecnie dyrekcja szpitala)	Ul. Sienkiewicza 9	Ok. 1930 r.
6	Kaplica przedpogrzebowa (obecnie prosektorium)	Ul. Sienkiewicza 9	Ok. 1930 r.
7	Dom dozorczy (obecnie obiekt pomocniczy)	Ul. Sienkiewicza 9	Ok. 1930 r.
8	Cmentarz parafialny rzymsko - katolicki	Ul. Kopernika	1779 r.
9	Kapliczka przydrożna	Ul. Pułtуска, dz ewid. 881/3	1889 r.
10	Kapliczka przydrożna	Ul. Wyszogrodzka (przy numerze 10)	2 poł. XIX w.
11	Oficina	Ul. Sienkiewicza 13	Koniec XIX w.
12	Budynek gospodarczy	Ul. Sienkiewicza 13	Koniec XIX w.
13	Młyn mechaniczny (obecnie budynek usługowy)	Ul. Wyszogrodzka 22	Początek XX w.
14	Kamienica	Ul. Pułtуска 7	Ok. 1900 r.
15	Kamienica	Ul. Pułtуска 12	Koniec XIX w.
16	Kamienica	Ul. Pułtуска 14	Ok. 1920 r.
17	Kamienica	Ul. Pułtуска 16A	Ok. 1920 r.
18	Kamienica	Ul. Pułtуска 19	Początek XX w.
19	Kamienica	Ul. Pułtуска 27	Początek XX w.
20	Kamienica	Ul. Pułtуска 28	Ok. 1910 r.
21	Kamienica	Ul. Pułtуска 28A	Ok. 1900 r.
22	Kamienica	Ul. Grunwaldzka 1	Ok. 1870 r.
23	Kamienica	Ul. Grunwaldzka 2	Połowa XIX w.
24	Kamienica	Ul. Grunwaldzka 3	Początek XX w.
25	Kamienica	Ul. Grunwaldzka 5	Początek XX w.
26	Kamienica	Ul. Grunwaldzka 7	Początek XX w.
27	Kamienica	Ul. Grunwaldzka 22	XIX/XX w.
28	Łaźnia (obecnie dom)	Ul. Grunwaldzka 34	Ok. 1920 r.
29	Kamienica	Ul. Grunwaldzka 47	Początek XX w.
30	Dom mieszkalny (obecnie przedszkole)	Ul. Kolejowa 5	Początek XX w.
31	Dom mieszkalny	Ul. Ogrodowa 14	Koniec XIX w.
32	Dom mieszkalny	Ul. Ogrodowa 14 A	Początek XX w.
33	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 1	Początek XX w.
34	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 2	Koniec XIX w.
35	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 3	Koniec XIX w.
36	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 5	Koniec XIX w.
37	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 8	Ok. 1900 r.
38	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 9	Początek XX w.
39	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 10	Ok. 1910 r.
40	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 13	Ok. 1910 r.
41	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 14	Ok. 1900 r.
42	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 15	Ok. 1900 r.
43	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 16	Ok. 1900 r.
44	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 17	Ok. 1900 r.
45	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 18	Ok. 1900 r.

46	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 19	Początek XX w.
47	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 20	Ok. 1920 r.
48	Kamienica	Ul. 15 Sierpnia 21	Koniec XIX w.
49	Kamienica	Ul. Płocka 9	Ok. 1900 r.
50	Kamienica	Ul. Płocka 11	Początek XX w.
51	Kamienica	Ul. Płocka 13	Przed I wojną światową
52	Kamienica	Ul. Płocka 15	Początek XX w.
53	Kamienica	Ul. Płocka 18	Początek XX w.
54	Kamienica	Ul. Płocka 20	Początek XX w.
55	Kamienica	Ul. Płocka 22	Początek XX w.
56	Kamienica	Ul. Płocka 25	1918 – 1920 r.
57	Kamienica	Ul. Płocka 26	4 ćw. XIX w.
58	Kamienica - Budynek banku	Ul. Płocka 28	Ok. 1910 r.
59	Dom mieszkalny	Ul. Płocka 58	4 ćw. XIX w.
60	Dom mieszkalny	Ul. Płocka 64	Początek XX w.
61	Dom mieszkalny	Ul. Płocka 68	1 ćw. XX w.
62	Dom mieszkalny	Ul. Płocka 96	Ok. 1925 r.
63	Dom mieszkalny	Ul. Płocka 104	Ok. 1925 r.
64	Kamienica	Ul. Warszawska 1	Początek XX w.
65	Kamienica	Ul. Warszawska 2	Ok. 1910 r.
66	Kamienica	Ul. Warszawska 6	Ok. 1920 r.
67	Kamienica	Ul. Warszawska 35	Początek XX w.
68	Kamienica	Ul. Warszawska 37	Ok. 1925 r.
69	Kamienica	Ul. Warszawska 38	Ok. 1926 r.
70	Dom mieszkalny	Ul. Szkolna 3	Ok. 1920 r.
71	Dom mieszkalny	Ul. Wolności 21	Ok. 1925 r.
72	Dom mieszkalny	Ul. Wyszogrodzka 35	Ok. 1925 r.
73	Kamienica	Ul. Zduńska 2	Początek XIX w.
74	Kamienica	Ul. Zduńska 4	Koniec XIX w.
75	Dawny cmentarz żydowski (częściowo wpisany do rejestrów zabytków – dz. ewid. 1813/8)	ul. Warszawska 57A	Od XVI do XX w.

Stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

- AZP 48-60/1 – osada XIV – XV w.
- AZP 48-60/2 – osada XIV – XV w.
- AZP 48-60/8 - grodzisko wczesne średniowieczne – nr rejestru 355 z dn. 28.12.1993 r.
- AZP 48-60/9 – osada wczesne średniowiecze
- AZP 48-60/10 – cmentarzysko wczesne średniowiecze
- AZP 48-60/11 – osada wielokulturowa (okres rzymski, wczesne średniowiecze, nowożytność)
- AZP 48-60/18 – osada wielokulturowa (kultura łużycka, okres rzymski, wczesne średniowiecze)
- AZP 48-60/20 – osada epoka brązu, nowożytność
- AZP 48-60/28 – ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, późne średniowiecze, nowożytność).

IV. CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

1 Warunki zagospodarowania

Prowadzona procedura planistyczna stanowi wykonanie obowiązku wynikającego z przepisów art. 13a ust. 1 i art. 13i pkt. 12 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. 1130, ze zmianami), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych do tej ustawy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 1688). Zmienione przepisy prawa mają istotny wpływ na prowadzenie polityki przestrzennej miasta, szczególnie w zakresie wskazania terminu wygaśnięcia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wprowadzenie planu ogólnego, jako dokumentu bazowego do prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Plan ogólny będzie warunkował wykonanie planów miejscowych oraz znacząco ograniczał możliwość wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wskutek wskazania w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym daty wygaśnięcia studium na 31 grudnia 2025 r. (art. 65 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r.) lub wcześniej jeżeli gmina przyjmie plan ogólny. Bezpośrednią przesłanką do

podjęcia procedury planistycznej jest Uchwała Nr CX/700/2024 Rady Miejskiej w Płońsku z dnia 14 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Płońsk. Zakres planu ogólnego reguluje Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758, ze zmianami). Forma ustaleń planu ogólnego obejmuje przede wszystkim delimitację przestrzenną miasta na strefy planistyczne o przypisanych do nich profilach funkcjonalnych podstawowych i dodatkowych. Plan ogólny jest sporządzany w formie danych przestrzennych. Do wyznaczenia stref planistycznych związanych z zabudową mieszkaniową stosuje się metodykę opartą na obliczonym zapotrzebowaniu miasta na tereny budowlane oraz chłonności istniejących w gminie rezerw terenowych na ten cel. Rezerwy uwzględniane w obliczaniu chłonności obejmują tereny niezabudowane w planach miejscowych oraz luki w istniejących zespołach urbanistycznych.

Przed przystąpieniem do wykonania szacunku zapotrzebowania miasta Płońsk na zabudowę mieszkaniową wykonano inwentaryzację urbanistyczną, w której wyodrębniono z jego struktury przestrzennej tereny zabudowane i tereny otwarte. W terenach zabudowanych wydzielono kategorie terenów o różnych formach zabudowy i zagospodarowania, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, usług publicznych, usług komercyjnych oraz tereny produkcyjne – usługowe i składowo – magazynowe. Natomiast w terenach otwartych wyodrębniono tereny rolnicze związane z produkcją rolą, tereny rolnicze pełniące funkcje ekologiczne, lasy, wody powierzchniowe, rowy melioracyjne. Dodatkowo w wykonanej inwentaryzacji wyodrębniono tereny dróg i tereny infrastruktury technicznej.

Zapotrzebowanie obliczono z uwzględnieniem przepisów § 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758, ze zmianami). Kolejnym etapem prac było oszacowanie chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie. W związku z tym, że cały obszar miasta Płońsk objęty jest obowiązującymi planami miejscowymi, w których tereny przeznaczone na cele budowlane obejmują również główne zespoły zurbanizowane gminy, wyznaczenie terenów niezabudowanych stanowiących rezerwy inwestycyjne gminy zostało oparte na analizie przeznaczenia terenów w planach miejscowych. Działanie to jest zgodne z art. 13d ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w którym określono, że przy wyznaczaniu stref planistycznych w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

Oszacowana chłonność terenów mieszkaniowych w mieście wielokrotnie przekracza jego zapotrzebowanie na takie tereny (611%). Powoduje to konieczność zastosowania przy wyznaczaniu stref planistycznych przede wszystkim przepisów art. 13d ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w których określono, że w przypadku gdy suma chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie, jest większa niż 130 % wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie, dopuszczalne jest wyznaczenie stref planistycznych związanych z zabudową mieszkaniową, jedynie na obszarach, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszarach uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy. Cytowane przepisy uniemożliwiają jednocześnie wyznaczenie tych stref planistycznych na pozostałych obszarach gminy. W przypadku miasta Płońsk rezerwy terenowe wyznaczone w planach miejscowych na rzecz rozwoju funkcji mieszkaniowych pokrywają się z terenami uzupełnienia zabudowy w ramach istniejących układów zurbanizowanych gminy, stąd do wyznaczenia stref planistycznych związanych z zabudową mieszkaniową (SJ, SW i SZ) wykorzystano rezerwy terenowe wskazane w planach miejscowych, z uwzględnieniem istniejących na gruncie funkcji terenów zgodnie z wykonaną inwentaryzacją urbanistyczną. Wykorzystanie tej inwentaryzacji do podziału miasta na strefy planistyczne umożliwiło wyodrębnienie w terenach zabudowanych dominujących funkcji i tym samym przyporządkowanie do wyznaczanych stref planistycznych luk w istniejącej zabudowie. W przypadku kwalifikowania terenów niezabudowanych do stref planistycznych związanych z zabudową mieszkaniową wzięto pod uwagę przede wszystkim przeznaczenie terenów określonych w planach miejscowych.

Tym samym strefy związane z zabudową mieszkaniową (SW, SJ i SZ) ograniczono wyłącznie do zasięgu terenów o takim przeznaczeniu w planach miejscowych. W pozostałych częściach gminy nie wyznaczono nowych stref planistycznych o takim profilu.

Wszystkie tereny przewidziane w planach miejscowych na funkcję przyrodniczo – krajobrazowe oraz rekreacyjne zostały wyłączone ze stref inwestycyjnych. Tereny te zakwalifikowano do stref otwartych (SO) i stref zieleni i rekreacji (SN), w których zróżnicowano dopuszczalne profile funkcjonalne do ich funkcji w systemie przyrodniczym miasta i stanu użytkowania gruntów, ze szczególnym uwzględnieniem zespołów zieleni urządzonej o funkcji ekologicznej. Ze względu na istotną funkcję tych stref i ich ograniczoną powierzchnię w ich zasięgu nie dopuszczono realizacji instalacji odnawialnych źródeł energii OZE, dopuszczonych do realizacji w profilach dodatkowych stref planistycznych.

W wyznaczaniu stref planistycznych utrzymano rezerwy terenowe określone w planach miejscowych na rzecz rozwoju gospodarczego miasta, tj. wyznaczono rozległe strefy SP (gospodarcze), SH (handlu wielkopowierzchniowego) i SU (usługowe). Zmiana zasięgu terenów działalności gospodarczej miasta nie uzasadnia w ustaleniach planów miejscowych obowiązujących w jego granicach oraz kierunkach rozwoju miasta nie uzasadnia w wnioskach składanych w procedurze planistycznej i poza nią oraz zapotrzebowaniu miasta na tereny mieszkaniowe. W strefach usługowych utrzymano również

rezerwy terenowe na rzecz utrzymania i dalszego rozwoju terenów usług publicznych. W sporządzanym planie ogólnym nie zmniejszono powierzchni terenów publicznych wyznaczonych w mieście w ustaleniach planów miejscowych.

W skutek analiz i czynności opisanych powyżej w planie ogólnym miasta Płońsk wyznaczono następujące strefy planistyczne:

- **SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,**
- **SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,**
- **SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,**
- **SU - strefa usługowa,**
- **SH - strefa handlu wielko powierzchniowego,**
- **SP - strefa gospodarcza,**
- **SI - strefa infrastrukturalna,**
- **SN - strefa zieleni i rekreacji,**
- **SC - strefa cmentarzy,**
- **SO - strefa otwarta,**
- **SK - strefa komunikacyjna.**

W sporządzanym planie ogólnym nie wyznaczono strefy planistycznej górnictwa (SG) i strefy produkcji rolniczej (SR). Niewyznaczenie tych stref jest uzasadnione brakiem uwarunkowań rozwoju miasta wskazujących na możliwość rozwoju tych funkcji.

Dla każdej strefy planistycznej przyporządkowano odpowiednie gminne standardy urbanistyczne, zgodnie z przepisami art. 13e ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Gminne standardy urbanistyczne obejmują profil funkcjonalny stref planistycznych, wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przy określaniu wartości wskaźników urbanistycznych wzięto pod uwagę ustalenia obowiązujących w gminie planów miejscowych, a w przypadku minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej również przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758, ze zmianami). Przy wyznaczaniu gminnych standardów urbanistycznych zastosowano odstępstwo wskazane w art. 13e ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określając dodatkowe wskaźniki i parametry urbanistyczne dla stref planistycznych o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 8-13 tej ustawy.

W sporządzanym planie ogólnym nie wyznaczono obszaru uzupełnienia zabudowy. Całe miasto objęte jest planami miejscowymi i nie są wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Analiza sytuacji planistycznej miasta, w tym w kontekście obowiązujących przepisów prawa nie wskazuje na możliwość zmiany tej sytuacji. Brak zasadności wyznaczania tego obszaru jest również powiązana z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zgodnie z tymi przepisami w granicach administracyjnych miast nie jest wymagana zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze art. 10a tej ustawy. Wyznaczenie tego obszaru nie tym samym uzasadnienia w brzmieniu art. 7 ust. 2a tej ustawy „Nie wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III położonych na obszarze uzupełnienia zabudowy w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”.

W sporządzanym planie ogólnym wyznaczono natomiast obszar zabudowy śródmiejskiej. Uwarunkowania do wyznaczenia tego obszaru są powiązane z układem przestrzennym miasta, w którym wyraźnie wyodrębnia się strefa najsilniej zurbanizowana, wykazująca charakterystyki zabudowy śródmiejskiej miast. Szczególnie jest to widoczne poprzez silnie zróżnicowanie funkcji sąsiadujących ze sobą i wysoką intensywnością zabudowy terenów zainwestowanych. Wszystkie działania inwestycyjne w tej części miasta będą miały charakter inwestycji uzupełniających istniejący układ przestrzenny, w znacznej mierze o charakterze działań plombowych.

2 Infrastruktura techniczna

Miasto położone jest u zbiegu dwóch ważnych dla obszaru Polski tras komunikacyjnych, tj. drogi ekspresowej S7 (relacji Warszawa – Gdańsk) oraz drogi krajowej nr 10, relacji Warszawa – Bydgoszcz, Toruń (ul. Bydgoska). Dodatkowo miasto łącone jest z regionem poprzez drogę krajową nr 50, relacji Ciechanów – Sochaczew (ulice Wyszogrodzka – Sienkiewicza). Układ dróg krajowych w obszarze miasta spina droga województwa nr 632 (ciąg ulic Wyszogrodzka – Targowa – Pułtуска), a wymiarze lokalnym układ dróg powiatowych (3021W, 3057W, 3074W, 3075W, 3076W, 3077W, 3078W, 3079W, 3080W, 3081W, obejmujących ulice Młodzieżowa, Jaworskiego, Grunwaldzka, Sienkiewicza, Płocka, Kopernika, Ogródowa/Kolejowa, Popieluski, Warszawska i Kwiatowa), stanowiących podstawę układu komunikacyjnego miasta i połączenia go z układem drogowym powiatu płońskiego. Wewnątrz miasta sieć dróg ponadlokalnych spinają drogi miejskie w klasie dróg zbiorczych, szczególnie ulice Przemysłowa, Mazowiecka, Jana Pawła II, Wiejska i Żołnierzy Wyklętych). Przez Miasto przebiega również linia kolejowa relacji Nasielsk – Sierpc. Układ dróg publicznych w strefie zurbanizowanej miasta jest dobrze rozwinięty. Mankamentem tego układu jest jedynie niewystarczający sposób urządzania dróg niestanowiących

układu podstawowego miasta. Rozbudowana sieć ulic miejskich powoduje, że większość terenów inwestycyjnych jest uzbrojona w sieć wodno – kanalizacyjną.

W sporządzanym projekcie planu ogólnego zastosowano przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758, ze zmianami), które umożliwiają wyznaczenie terenów komunikacji jako odrębnych stref planistycznych tylko dla dróg ekspresowych, głównych ruchu przyspieszonego i głównych (profil podstawowy) oraz zbiorczych (profil dodatkowy). Zastosowanie tych przepisów umożliwiło wyznaczenie stref planistycznych obejmujących podstawowe ciągi komunikacyjne miasta, w tym drogi znajdujące się w zarządzie miasta.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w mieście jest dobrze rozwinięta. Wg danych GUS za rok 2023 ponad 98,4% populacji miasta korzysta z sieci kanalizacyjnej i 99,9% z sieci wodociągowej. Ścieki są kierowane do oczyszczalni położonej poza granicami miasta, poprzez system przepompowni ścieków. Główne ujęcia wody znajdują się w rejonie ulic Płockiej i Mazowieckiej, gdzie znajduje się również stacja uzdatniania wody.

Miasto jest również zgazyfikowane. Z sieci gazowej według danych GUS z 2023 roku korzysta łącznie ponad 18000 mieszkańców miasta. Sieć gazowa w mieście jest zasilana z gazociągów wysokoprężnych przebiegających w południowej części miasta (tj. gazociągów wysokiego ciśnienia: DN500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina I i DN500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina II, DN700 MOP 8,4 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina III oraz DN80 MOP 5,0 MPa zasilającego SG Bońki), poprzez stacje redukcyjno pomiarowe zlokalizowane przy ulicach Warszawskiej i Wyszogrodzkiej. Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się od Głównego Punktu Zasilania położonego przy ulicy Warszawskiej, do którego napięcie jest doprowadzane poprzez linie 110 kV oraz dodatkowy GPZ położony przy ulicy Bydgoskiej. Miasto posiada również sieć ciepłowniczą. Obejmuje ona swoim zasięgiem jedynie część śródmiejską miasta. Zakład ciepłowniczy znajduje się przy ulicy Mazowieckiej.

Gromadzenie, wywożenie i unieszkodliwianie odpadów powstających w granicach miasta odbywa się na podstawie obowiązujących przepisów odrębnych, tj. przepisów Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zmianami) i przepisów lokalnych obowiązujących w gminie. Organizacja systemu usuwania i unieszkodliwiania odpadów w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa eliminuje całkowicie zagrożenia dla środowiska wynikające z niekontrolowanego składowania, utylizowania i wywozu odpadów oraz zapewnia selektywną zbiórkę odpadów.

W sporządzanym planie ogólnym uwzględniono istniejącą lokalizację głównych terenów infrastruktury miejskiej, w tym wodociągów, kanalizacji, elektroenergetyki i baz związanych z gospodarką odpadami. Tereny te zostały zakwalifikowane do strefy planistycznej SI. Zgodnie ze zgłoszonymi wnioskami nie wystąpiła konieczność wprowadzania dodatkowych rezerw terenowych na rzecz rozwoju terenów infrastrukturalnych.

V. POTENCJALNE ZMIANY AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU OGÓLNEGO

Zgodnie z przepisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dotyczących planu ogólnego określenie realnych potrzeb wyznaczania nowych obszarów pod zabudowę mieszkaniową można dokonać porównując prognozowane zapotrzebowanie na taką zabudowę z istniejącymi możliwościami jej lokalizowania w istniejących już rezerwach terenowych wskazanych w planach miejscowych i stanowiących uzupełnienie wykształconych już zespołów urbanistycznych. W wykonanych na potrzeby sporządzanego planu ogólnego analiz wynika jednoznacznie, że istniejące w mieście rezerwy terenowe na cele inwestycji mieszkaniowych nieodzwierciedlają jego realnego zapotrzebowania. Zapotrzebowanie to jest przekroczone ok. 600%.

Analizy wykonane na potrzeby planu ogólnego wykazały jednocześnie, że funkcje gospodarcze miasta są w wystarczającym stopniu uwzględnione w kierunkach rozwoju miasta wskazanych w obowiązującym jeszcze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i wymagają jedynie niewielkiej korekty w rejonach szczególnie atrakcyjnych do rozwoju takiej działalności. Funkcje publiczne, w tym rekreacyjno – wypoczynkowe wypełniają obecne zapotrzebowanie mieszkańców miasta na takie tereny i nie wymagają znacznego powiększenia bez wzrostu zapotrzebowania wynikającego z rozwoju demograficznego miasta.

Z punktu widzenia ochrony przyrody i środowiska, wykonanie planu ogólnego jest szczególnie uzasadnione ograniczeniem rozwoju terenów inwestycyjnych w zasięgu terenów pełniących istotną rolę w systemie przyrodniczym miasta.

Biorąc pod uwagę przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie ma możliwości odstąpienia od wykonania planu ogólnego. Określanie zatem warunków stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu ogólnego nie ma uzasadnienia prawnego. Należy jednak zaznaczyć, że sam plan ogólny nie będzie stanowił bezpośredniego czynnika oddziałującego na zmiany środowiska w mieście. Zmiany środowiskowe będą następować po wykonaniu planów miejscowych lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów, które po wejściu w życie planu ogólnego będą musiały zachować zgodność z jego ustaleniami. Szeroko zakres profili funkcjonalnych dopuszczonych w przepisach prawa w strefach funkcjonalnych wyznaczanych w planie ogólnym nie pozwala określić zakresu zmian środowiska wynikających z realizacji zagospodarowania przestrzennego, bez uszczegółowienia zasad zagospodarowania tych stref w dokumentach wykonywanych po jego uchwaleniu. W przepisach tych zarówno w strefach inwestycyjnych, jak również wyłączonych z inwestycji dopuszczalny jest rozwój inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych lub odstąpienie od nich i pozostawienie

terenów w funkcji rolno – leśnej i ekologicznej. Doprecyzowanie zakresu profilu podstawowego i dodatkowego w strefach planistycznych może być właśnie przesądzone w planach miejscowych.

VI. WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA ORAZ ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA SPOWODOWANE WEJŚCIEM W ŻYCIE USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

1 Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego

Ocena stanu jakości powietrza prowadzona jest przez GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring jakości powietrza wykonywany jest w oparciu o wyniki pomiarów w punktach kontrolnych i przedstawiany w postaci raportu oceny jakości powietrza na szczeblu wojewódzkim i cyklach rocznych. Ostatnia dostępna roczna ocena jakości powietrza dla województwa mazowieckiego dotyczy roku 2023. Przedstawiana w raporcie ocena jakości powietrza jest wykonana w 4 strefach województwa mazowieckiego (aglomeracja warszawska, miasto Płock, miasto Radom, strefa mazowiecka) dla 12 rodzajów zanieczyszczeń - dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), benzeno (C₆H₆), pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz zanieczyszczeń oznaczanych w pyłach PM₁₀: benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu i ołowiu. z kolei ocenę pod kątem ochrony roślin wykonano dla strefy mazowieckiej i 3 zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x). Miasto Płońsk znajduje się w strefie mazowieckiej.

Zgodnie z dostępnymi danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na obszarze miasta Płońsk nie znajdują się punkty pomiarowe zanieczyszczeń powietrza. Dla powyżej wymienionych zanieczyszczeń w raporcie przeprowadzono klasyfikację stref w oparciu o najwyższe stężenia w obszarze strefy oraz normatywne wartości stężeń, wraz z oceną uwzględniającą ochronę zdrowia. W raporcie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego jedynie dla dwutlenku azotu NO₂ (rok) – w aglomeracji warszawskiej.

W raporcie stwierdzono również, że wartość stężenia ozonu nie mieści się w granicach wyznaczonych dla celu długoterminowego we wszystkich 4 strefach.

Zgodnie z dostępnymi danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na obszarze miasta Płońsk nie znajdują się punkty pomiarowe zanieczyszczeń powietrza. Ocenę powietrza w mieście oparto zatem na danych przedstawionych w raporcie dla strefy mazowieckiej, która obejmuje miasto Płońsk.

Dane dla strefy mazowieckiej:

- ze względu na stężenie pyłu PM₁₀ - do klasy C,
- ze względu na stężenie pyłu PM_{2,5} - do klasy A1 (wg poziomu dopuszczalnego faza II), A (poziom dopuszczalny i faza),
- ze względu na stężenie benzo(a)pirenu - do klasy A,
- ze względu na stężenie dwutlenku azotu - do klasy A
- ze względu na stężenie dwutlenku siarki - do klasy A
- ze względu na stężenie benzeno - do klasy A
- ze względu na stężenie ozonu - do klasy A (wg poziomu docelowego), D2 (wg poziomu długoterminowego)
- ze względu na stężenie ołowiu - do klasy A
- ze względu na stężenie arsenu - do klasy A
- ze względu na stężenie kadmu - do klasy A
- ze względu na stężenie niklu - do klasy A
- ze względu na stężenie tlenku węgla - do klasy A

Kryteria klasyfikacji stref pod względem jakości powietrza:

- klasa A - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- klasa C - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- klasa A1 - brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- klasa C1 - przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- klasa D1 - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- klasa D2 - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Działania człowieka powodujące zanieczyszczenie atmosfery można podzielić na kilka grup, do których należą:

produkcja wyrobów przemysłowych - główne źródło emisji lotnych związków organicznych i metanu a także pyłów, dwutlenku węgla, dwutlenku siarki oraz dwutlenku azotu,

transport ludzi i towarów (tzw. emisja komunikacyjna) - znaczny udział w emisjach tlenku węgla, tlenków azotu, dwutlenku węgla i niemetalowych lotnych związków organicznych,

ogrzewanie budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej (tzw. emisja niska) - źródło emisji znacznej ilości dwutlenku siarki, tlenków azotu, pyłów i dwutlenku węgla, gazów szklarniowych i zakwaszających środowisko, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych i dioksyn.

Na stan i stopień skażenia powietrza w gminie decydujący wpływ ma:

- emisja ze źródeł niskich, lokalnych kotłowni i palenisk domowych opalanych w większości emisja punktowa z podmiotów gospodarczych;

- niska emisja: z pieców węglowych w indywidualnych budynkach jednorodzinnych,
- zakładów przemysłowych, gospodarstw ogrodniczych itp.
- transport samochodowy,
- nielegalne spalanie odpadów (w piecach domowych i innych).

Miasto Płońsk stanowi obszar silnie zurbanizowany podlegający dodatkowo intensywnemu rozwojowi. Tereny o takich charakterystykach narażone są na zwiększone emisję zanieczyszczeń związanych z dostawą ciepła oraz zwiększonym ruchem komunikacyjnym. Szczególnie dotyczy to dróg układu podstawowego miasta oraz dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez miasto. Drogi te są jednym z głównych emitatorów zanieczyszczeń na obszar miasta. Silne zagęszczenie zabudowy w Płońsku obniża przewietrzanie terenów, co w okresie grzewczym dodatkowo obniża jakość powietrza. Zgodnie z danymi zawartymi w cytowanym raporcie GIOŚ zwiększone poziomy zanieczyszczeń nie powinny przekroczyć dopuszczalnych norm, porównanie raportów z poprzednich lat wskazuje na poprawę warunków aerosanitarnych w całej strefie mazowieckiej. Należy jednak zaznaczyć, że emisja zanieczyszczeń powietrza z sieci dróg podstawowych i ponadlokalnych oraz zwiększone emisję ze źródeł ciepła w okresie grzewczym mogą prowadzić do powstawania krótkookresowego wzrostu zanieczyszczeń ponad dopuszczalne normy.

Redukcja zanieczyszczeń przemysłowych powinna **polegać będzie na:**

- dalszej modernizacji istniejących zakładów przemysłowych w kierunku redukcji ilości emitowanych zanieczyszczeń,
- wykluczeniu z procesów przemysłowych technologii powodujących emisję zanieczyszczeń do atmosfery lub stwarzających możliwość wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Redukcja zanieczyszczeń powietrza powstających w wyniku ogrzewania budynków powinna polegać będzie na przebudowie systemu ogrzewania w kierunku zmniejszenia zużycia ciepła oraz większego udziału paliw ekologicznie czystszych w produkcji ciepła, m.in. gazu ziemnego i węgla o obniżonej zawartości siarki, a także paliw ze źródeł odnawialnych. Działania te obejmować mogą m.in:

- modernizacja indywidualnych źródeł ciepła dla ogrzewania budynków i procesów technologicznych w kierunku urządzeń, rozwiązań technicznych i technologii zapewniających zachowanie dopuszczalnych przepisami odrębnymi poziomów emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w zaopatrzenie miasta w ciepło,
- redukcja zużycia ciepła w budynkach poprzez izolację istniejących budynków,
- budowa systemu zaopatrzenia w gaz umożliwiającą wykorzystanie gazu do indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych.

Redukcja zanieczyszczeń transportowych może polegać będzie na:

- rozbudowie i modernizacji układu drogowego w kierunku umożliwiającym poprawę przepustowości dróg,
- tworzeniu pasów zieleni izolacyjnej lub ekranów akustycznych wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu, w tym tranzytowego (drogi krajowe i wojewódzkie), w miejscach przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w środowisku,
- tworzeniu warunków dla rozwoju innych sposobów poruszania się niż samochód osobowy poprzez:
  - budowę dróg rowerowych i tras pieszych,
  - tworzenie pomieszczeń dla przechowywania rowerów w budynkach mieszkalnych, zakładach pracy i obiektach usług publicznych,
  - utrzymanie regularnych połączeń autobusowych łączących miasto z regionem.

2 Hałas

Hałas jest czynnikiem bezpośrednio związanym z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją. Odczuwany jest przez ich mieszkańców jako jeden z najbardziej uciążliwych czynników, wpływających ujemnie na środowisko i samopoczucie.

Podstawowym aktem prawnym określającym dopuszczalne poziomy hałasu jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112). W rozporządzeniu tym wskazano dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne,

wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby oraz prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem:

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LAeq D	LAeq N	LAeq D	LAeq N

		przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50/50	45/45	45/45	40/40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61/64	56/59	50/50	40/40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65/68	56/59	55/55	45/45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68/70	60/65	55/55	45/45

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego i kolejowego,
- hałas przemysłowy, powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas komunikacyjny - do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu należy komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu, decydującymi o parametrach klimatu akustycznego, przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Hałas komunikacyjny jest czynnikiem powodującym istotne zagrożenie uciążliwościami w przypadku całej miasta.

Hałas przemysłowy - stanowi na terenie miasta zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową i jest uciążliwy głównie dla budynków z pomieszczeniami na stały pobyt ludzi, zlokalizowanych w pobliżu takich obiektów. Jego emisja odbywa się przez urządzenia w zakładach przemysłowych, usługowych, rzemieślniczych, bazach transportowych oraz w dużych kompleksach handlowych (supermarkety, itp.), często pracujących w nocy, zlokalizowanych w pobliżu lub na terenie zabudowy mieszkaniowej.

Hałas osiedlowy i mieszkaniowy - Szacuje się, że w skali kraju aż 25% mieszkańców jest narażona na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach, występujący w wyniku stosowania „oszczędnych” materiałów i konstrukcji budowlanych. Hałas wewnątrzosiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów i głośną muzykę. Do nich dołącza się niejednokrotnie bardzo uciążliwy hałas wewnątrz budynku, spowodowany wadliwym funkcjonowaniem instalacji wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania, dźwigów, hydroforów, zyspów, itp. Bardzo często powodem hałasu wewnątrz budynków mieszkalnych jest lokalizacja w pomieszczeniach piwnicznych lokali usługowych typu introligatornie, puby czy dyskoteki. Obszary mieszkaniowe skupione w większe osiedla w mieście są nieliczne, stąd również zagrożenie tego typu hałasem jest tu ograniczone i nie powoduje znaczących uciążliwości dla mieszkańców miasta.

Dodatkowo lokalnie istotny wpływ na klimat akustyczny miasta może mieć **hałas linii elektromagnetycznych**, który spowodowany jest zjawiskiem ulotu (wyładowania wokół przewodu) i zależy jest od:

- parametrów technicznych linii (napięcie fazowe, geometria układu przesyłowego, obciążenie),
- czynników środowiskowych (warunki atmosferyczne, terenowe, zapylenie), stanu technicznego linii.

Najistotniejszym źródłem hałasu w mieście jest ruch komunikacyjny. Inne źródła hałasu nie stanowią tu znaczących uciążliwości. Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego należą:

- natężenie ruchu,
- struktura strumienia pojazdów, a zwłaszcza udziału w nim transportu ciężkiego,

- stan techniczny pojazdów,
- rodzaj i stan techniczny nawierzchni,
- organizacja ruchu drogowego,
- charakter zabudowy (zagospodarowanie) terenów otaczających.

W mieście Płońsk systematycznie wzrasta ruch komunikacyjny, w tym tranzytowy powodując zarówno znaczny wzrost zanieczyszczeń powietrza emisją spalin, jak i wzrost uciążliwości związanych z hałasem. Szczególnie uciążliwe jest układ dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez nie.

Ocena jakości powietrza na szczeblu wojewódzkim jest wykonywana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w formie raportu stanu akustycznego. Ostatnie dane zostały uwzględnione w raporcie z 2024 r. Zgodnie z jego treścią badania hałasu w mieście Płońsk nie były prowadzone. Biorąc pod uwagę badania hałasu wykonane dla dróg krajowych i wojewódzkich w innych częściach województwa, w których wskazano możliwe przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu na terenach z nimi sąsiadujących, można założyć, że drogi tej kategorii przebiegające przez teren miasta również powodują okresowo ponadnormatywną emisję hałasu na tereny z nimi sąsiadujące.

Silny charakter inwestycyjny miasta (wynikający z dokumentów planistycznych obowiązujących w mieście) oraz duże tempo rozwoju miasta, powoduje że jest ono zagrożone zwiększonymi poziomami hałasu komunikacyjnego. Szczególne zagrożenie hałasem dotyczy jednak dróg układu podstawowego oraz układem ponadlokalnym, szczególnie drogi ekspresowej S7 i drogi krajowej nr 10, nie związanych bezpośrednio z rozwojem miasta. Wysokie zagrożenie ponadnormatywnym hałasem pochodzić może również z terenów kolejowych przebiegających przez nie, po ponownej aktywacji linii kolejowej o ograniczonej obecnie aktywności. Nawet w przypadku braku przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w środowisku spowodowanego funkcjonowaniem tych dróg i linii kolejowej, emitowane z nich poziomy hałasu mogą być zbliżone do dopuszczonych norm. Hałas ten stanowi dla mieszkańców sąsiadujących z nią nieruchomości istotną uciążliwość. Funkcjonowanie tych dróg ogranicza możliwość ingerencji w poziom hałasu z nich emitowanego. W przypadku wystąpienia ponadnormatywnych poziomów hałasu tereny zagrożone nim powinny być zabezpieczane na podstawie obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska, w tym realizacją ekranów akustycznych lub innych zabezpieczeń przed hałasem. Koncentracja terenów zurbanizowanych oraz ich intensywny rozwój niesie również za sobą zagrożenie wzrostem hałasu wewnątrz miasta do dopuszczalnych poziomów. Dotyczy to zarówno hałasu komunikacyjnego, a także również hałasu osiedlowego i pochodzącego z terenów aktywności gospodarczej. Wzajemne nakładanie się tych wszystkich czynników może prowadzić do powstawania wewnątrz miast hałasu stanowiącego już uciążliwość dla mieszkańców miasta. Pory szczególnego natężenia hałasu w mieście mają jednak charakter krótkookresowy, związany głównie z porami przemieszczania się mieszkańców do miejsc pracy i powrotami z nich do miejsc zamieszkania. W tym okresie na drogach układu podstawowego, części śródmiejskiej miasta oraz stref aktywności gospodarczej poziom emitowanego hałasu mogą nawet przekraczać dopuszczone normy. Poziomy te zanikają w innych częściach doby i w porze wieczornej miasto przyjmuje charakter uspokojony. Poziomy hałasu emitowane z dróg ponadlokalnych utrzymują natomiast wysokie poziomy przez całą dobę i w związku z tym przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach z nimi sąsiadujących mogą następować zarówno w porze dziennej, jak i nocnej. Hałas kolejowy zanika w porze nocnej i nie stanowi zagrożenia dla mieszkańców miasta. Miasto nie jest zagrożone również hałasem lotniczym. Ograniczony wpływ na mieszkańców miasta ma również hałas pochodzący od linii elektroenergetycznych, ponieważ przebiegają one na peryferiach miasta w miejscach słabo zurbanizowanych.

Obszary przeznaczone w projekcie planu ogólnego na cele inwestycyjne będą zagrożone zwiększonymi poziomami hałasu komunikacyjnego. Przewidywany wzrost hałasu w środowisku będzie związany przede wszystkim z rozwojem zagospodarowania na tych terenach. Większa ilość mieszkańców oraz zwiększona liczba obiektów związanych z działalnością gospodarczą spowoduje wzrost hałasu w środowisku. Wzrost ten będzie spowodowany przede wszystkim wzrostem natężenia ruchu na drogach lokalnych i osiedlowych. Odczuwalny wzrost hałasu będzie dotyczył jednak okresów kulminacji ruchu komunikacyjnego, tj. pory rannej i popołudniowej. Nie przewiduje się, że wzrost natężenia hałasu komunikacyjnego w tym przypadku osiągnie poziom zbliżony do norm określonych we wskazanym wcześniej Rozporządzeniu. Zakłada się, że natężenia te będą zdecydowanie mniejsze. Nie zakłada się również możliwości przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w związku prowadzoną działalnością gospodarczą.

Przekroczenie dopuszczalnych norm hałasu w środowisku może natomiast być związane z funkcjonowaniem dróg krajowych S7 i nr 10, które pełnią lub będą pełnić w układzie komunikacyjnym miasta funkcje dróg ponadlokalnego układu komunikacyjnego, obciążonych potoki ruchu tranzytowego, w tym ciężkiego. Nawet w przypadku braku przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w środowisku spowodowanego funkcjonowaniem tych dróg, emitowane z nich poziomy hałasu mogą być zbliżone do dopuszczonych norm. Hałas ten stanowi dla mieszkańców sąsiadujących z nimi terenów istotną uciążliwość. Funkcjonowanie dróg związanych z układem ponadlokalnym ogranicza możliwość ingerencji ustaleń planu ogólnego w poziom hałasu z nich emitowanego. W przypadku wystąpienia ponadnormatywnych poziomów hałasu tereny zagrożone nim będą zabezpieczane na podstawie obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska, w tym realizacją ekranów akustycznych lub innych zabezpieczeń przed hałasem. Unormowany prawnie zakres planu ogólnego wyklucza możliwość wprowadzenia do niego kierunkowych ustaleń chroniących przed hałasem. Ustalenia właściwe w tym zakresie mogą być wprowadzone w sporządzanych planach miejscowych.

3 Odpady

W wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego wzrosnąć ilość wytwarzanych odpadów. Gromadzenie, wywożenie i unieszkodliwianie odpadów powstających w granicach opracowania odbywać się będzie na podstawie obowiązujących przepisów odrębnych, tj. przepisów Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zmianami) i przepisów lokalnych obowiązujących w mieście. Organizacja systemu usuwania i unieszkodliwiania odpadów w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa eliminuje całkowicie zagrożenia dla środowiska wynikające z niekontrolowanego składowania, utylizowania i wywozu odpadów.

4 Wody podziemne i powierzchniowe

Zgodnie z danymi przedstawionymi w aktualizacji Planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły z 2022 r. stan jednolitych części wód powierzchniowych – rzecznych w dorzeczu, których znajduje się miasto jest zły. Stan tych wód jest na tyle niekorzystny, że dotrzymanie wyznaczonego w tym dokumencie celu środowiskowego jest niezagrożone jedynie dla Raciążnica od Rokitnicy do ujścia. Natomiast stan jednolitych części wód podziemnych jest dobry i nie przewiduje się ryzyka nieosiągnięcia założonego celu środowiskowego.

Wyróżnia się następujące rodzaje presji mające największy wpływ na jakość wód::

Punktowe źródła zanieczyszczeń

- zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych
- składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych
- przypadkowe skażenia środowiska gruntowo - wodnego
- pobory kruszywa

Obszarowe źródła zanieczyszczeń

- zanieczyszczenia związkami azotu i fosforu ze źródeł rolniczych
- działalność górnicza (odwodnienie wyrobisk i odwodnienia wgłębne),
- aglomeracje miejsko – przemysłowe (tereny zurbanizowane), przede wszystkim zrzuty ścieków komunalnych z terenów nieobjętych kanalizacją, spływ wód opadowych z obszarów zabudowanych oraz zmiany stanu ilościowego na pobór wód do celów komunalnych i gospodarczych,
- melioracje,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- niska emisja substancji priorytetowych: benzo(g,h,i)peryleny oraz indeno(1,2,3-cd)pirenu – depozycja zanieczyszczeń z atmosfery.

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód w gminie są ścieki bytowe, zanieczyszczenia pochodzące z terenów rolniczych (skutek nawożenia) oraz środki chemiczne używane do utrzymania dróg w okresie zimowym. Wpływ na stan czystości wód ma również zwiększona emisja niskich zanieczyszczeń pochodzących z ogrzewania w okresie zimowym – osadzanie się pyłów zawieszonych.

Podstawowe presje na stan wód powierzchniowych zgodnie z Planem Gospodarowania Wodami jest:

Działalność górnicza

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych są zasolone wody dołowe dopływające do wód powierzchniowych głównie z kopalń. Eksploatacja węgla kamiennego powoduje konieczność intensywnego odwadniania górotworu, zmianę kierunków krążenia wód podziemnych oraz obniżenie zwierciadła wód podziemnych. Likwidacja kopalń węgla kamiennego oraz wypełnianie lejów depresji powoduje uruchomienie w górotworze procesów geochemicznych, mających istotny negatywny wpływ na wody podziemne – *presja w mieście nie występuje*.

Zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, w tym z zrzutów ścieków komunalnych z terenów nieobjętych kanalizacją

Zagrożenie dla wód związane z zrzutem ścieków oczyszczonych wynikają przede wszystkim z niedostatecznego oczyszczenia ich przed odprowadzeniem ich do odbiorników, jakim najczęściej są wody płynące. Niewystarczające oczyszczenie ścieków może spowodować przedostanie się do środowiska wodnego substancji biogennej, w tym chorobotwórczych i chemicznych. Przekroczenie dopuszczalnych norm tych substancji wynika w tym przypadku z błędów technologicznych oczyszczania ścieków lub awarii procesu technologicznego w oczyszczalni i jest zjawiskiem stosunkowo incydentalnym. Trwały wpływ na wody w miejscach zrzutów ścieków oczyszczonych ma skład odprowadzanych substancji, który może wpływać na zmiany środowiska wodnego, poprzez zmiany techniczne wody, czy też zwiększoną ilość osadów pochodzenia organicznego. Skutki długotrwałego oddziaływania tych czynników na ekosystemy wodne związane są przede wszystkim ze zmianami warunków życia roślin i zwierząt tu występujących i tym samym mogą prowadzić do zmian składu gatunkowego biocenozy wodnych. Natomiast wpływ odprowadzanych ścieków komunalnych lub przemysłowych do odbiorników wodnych z terenów nieuzbrojonych w kanalizację i nieoczyszczonych jest silną presją mogącą doprowadzić do degradacji tego środowiska. Substancje organiczne, chemiczne i biogenne znajdujące się w ściekach nieoczyszczonych są groźne nie tylko dla organizmów żyjących w odbiornikach, ale również ludzi poprzez przedostawanie się ich do ujęć wody oraz gleby. W przypadku terenów związanych z mieszkalnictwem i nieskanalizowanych istotnym zagrożeniem jest również korzystanie z indywidualnych rozwiązań w odprowadzeniu ścieków, szczególnie szamb, ale również oczyszczalni przydomowych. Zastosowanie instalacji o złych warunkach technicznych może spowodować przedostanie się nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i podziemnych – bezpośredni spływ grawitacyjny do wód powierzchniowych i infiltracja poprzez glebę do warstw wodonośnych – *presja występuje w mieście w ograniczonym*

zakresie. Wynika to z uzbrojenia przeważającej części układu przestrzennego miasta w kanalizację sanitarną. Dalszy rozwój zagospodarowania tych terenów będzie powodował zmniejszanie presji wraz z rozbudową systemu kanalizacji zbiorczej, który stanowi podstawę odprowadzania ścieków w polityce przestrzennej miasta. Pewne zagrożenia dla środowiska wodnego może mieć dopuszczanie stosowania technologii przejściowych (zbiorniki na nieczystości i oczyszczalnie przydomowe) do czasu wykonania sieci zbiorczej. Wystąpienie tej presji jest jednak minimalne, ponieważ stosowanie tych instalacji następować będzie z uwzględnieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów odrębnych, obejmujących również zachowanie ich szczelności.

Składowiska odpadów

Większość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Polski jest składowana na składowiskach odpadów. Jest to najbardziej rozpowszechniona metoda ich zagospodarowania. Obiekty, jakimi są składowiska odpadów, powinny zatem spełniać odpowiednie wymagania, aby nie nastąpiła ewentualna infiltracja zanieczyszczeń do gruntu i wód powierzchniowych. Nieodpowiednie składowanie odpadów może mieć negatywny wpływ na środowisko wodne. Zagrożeniem dla wód są wody odciekowe pochodzące z niez izolowanych składowisk. Źródłem odcieków ze składowisk jest przesiąkanie wody opadowej przez bryłę wysypiska, a także na niez izolowanych składowiskach dopływ wód powierzchniowych oraz podziemnych powodujących wypływanie i rozpuszczanie powstających produktów rozkładu. Źródłem odcieków jest także woda dostarczana wraz z odpadami oraz pochodząca z rozkładu substancji organicznych. Ilość i skład odcieków zależą głównie od: rodzaju i stopnia rozdrobnienia odpadów, ilości wody infiltrującej, wieku składowiska, techniki składowania. Ocieki z wysypisk wykazują bardzo wysoką mineralizację i charakteryzują się znacznie podwyższonymi parametrami biologicznego i chemicznego zapotrzebowania na tlen (BZT₅ i ChZT), wysokimi stężeniami substancji rozpuszczonych, chlorków, siarczanów i związków azotu amonowego – *presja w mieście nie występuje*, w mieście nie funkcjonują składowiska odpadów. W sporządzanym planie ogólnym nie wskazuje się również rezerw na ten cel.

Zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych

Skutkami dla środowiska wodnego prowadzonej działalności rolniczej jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych związkami azotu i fosforu, w wyniku spływu powierzchniowego, powodujące proces eutrofizacji wód powierzchniowych, tym samym uniemożliwiając m.in. ich rekreacyjne wykorzystanie czy też dyskwalifikując wody do ich poboru w celu zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Zanieczyszczenie wód związkami azotu i fosforu stanowi również zagrożenie dla ekosystemów wodnych, poprzez zmianę warunków siedliskowych dla żyjących w nich gatunków roślin i zwierząt (silnie zmiany biocenotyczne). Pomimo, że zużycie nawozów sztucznych jak i naturalnych zmniejszyło się w ostatnich latach, to jednak rolnictwo i hodowla nadal generują źródła zanieczyszczeń – *presja będzie ulegać zmniejszeniu, aż do całkowitego zaniku*. W planie ogólnym nie przewiduje się terenów związanych z intensyfikacją produkcji rolniczej. Przewidywany rozwój miasta wskazuje na całkowity zanik prowadzonej jeszcze obecnie działalności rolniczej..

Przypadkowe skażenia środowiska gruntowo-wodnego

Przypadkowe zagrożenia nadzwyczajne spowodowane są zwykle katastrofami komunikacyjnymi lub poważnymi awariami przemysłowymi. Mają one zwykle charakter przypadkowy a ich częstotliwość jest trudna do przewidzenia – *presja ma charakter losowy i jest związana głównie z ruchem komunikacyjnym*.

Pobory kruszywa

Głównym czynnikiem wpływającym na środowisko wodne w wyniku wydobywania powierzchniowego kopaliny jest obniżenie zwierciadła wód podziemnych oraz przerwanie warstw wodonośnych. W wyniku tych działań powstaje tzw. lej depresyjny, którego zasięg jest uzależniony od powierzchni na jakiej prowadzi się tą eksploatację. Zagrożeniem dla środowiska wodnego jest również nielegalny pobór surowców piaszczystych z koryt rzek. W tym przypadku zmiany środowiskowe prowadzą do zmiany warunków hydrograficznych, tj. zmiany koryta wód płynących – *presja w mieście nie występuje*. W sporządzanym planie ogólnym nie wskazuje się rezerw na ten cel.

Oddziaływania wywierane na ilościowy stan wód - pobory wód powierzchniowych i podziemnych.

Nadmierny i długotrwały pobór wód podziemnych, przekraczający dostępne zasoby dyspozycyjne jest głównym zagrożeniem dla dobrej jakości wód podziemnych. Skutkuje to obniżeniem zwierciadła wód podziemnych, powstawaniem lejów depresji, zmianą kierunków przepływu wód podziemnych, negatywnym oddziaływaniem na ekosystemy zależne od wód podziemnych oraz na wody powierzchniowe – *presja nie jest szczególnie nasiloną*. Dostawa wody w mieście jest realizowana głównie ze zbiorczej sieci wodociągowej zaopatrywanej z ujęć gminnych. Pobór wody odbywa się na podstawie pozwolenia – prawnego, przy uwzględnieniu możliwych do poboru zasobów dyspozycyjnych. Dane dla ujęć wody wskazują na występowanie znacznych rezerw wodnych, które mogą być wykorzystane w rozbudowie sieci wodociągowej przy zwiększonej liczbie odbiorców. Wskazuje to, że w miarę rozwoju zagospodarowania będzie również następował rozwój sieci wodociągowej. W obowiązujących planach miejscowych zostały wprowadzone zasady warunkujące dostawę wody do nowych budynków ze zbiorczej sieci wodociągowej. Nie ma przesłanek do zmiany tych zasad w nowo opracowywanych planach. Przyjęty w mieście kierunek dostawy wody nie wskazuje na uzasadnione zagrożenie powstawania licznych indywidualnych ujęć wód.

Spływ wód opadowych i roztopowych z obszarów zabudowanych. Niska emisja w zakresie substancji priorytetowych: benzo(g,h,i)peryenu oraz indeno(1,2,3-cd)pirenu – depozycja zanieczyszczeń z atmosfery.

Niekorzystny wpływ spływu wód opadowych i roztopowych z obszarów zabudowanych przejawia się przede wszystkim w zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych substancjami chemicznymi, w tym ropopochodnymi, pochodzącymi z układu drogowego oraz terenów o nawierzchni utwardzonej. W miejscach prowadzenia intensywnej produkcji zwierzęcej są to również związki organiczne i biogenne. Spływ nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych powoduje również przenikanie do środowiska wodnego związków pochodzących z niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery, które osadzają

się na gruncie. Substancje te mogą osadzać się również bezpośrednio na powierzchni zbiorników wodnych - *presja występuje w mieście*. Powierzchnia terenów utwardzonych w mieście jest znaczna w stosunku do jego ogólnej powierzchni i dodatkowo w skutek realizacji zagospodarowania zgodnego z opracowywanym planem ogólnym powierzchnia takich terenów może ulec znacznemu wzrostowi. Spływ wód opadowych lub roztopowych z tych terenów będzie zatem ulegał nasileniu. Z wysokim prawdopodobieństwem może również znacząco zwiększyć się depozycja zanieczyszczeń atmosferycznych do wód podziemnych i powierzchniowych. Stosowanie przez miasto odpowiednich zabezpieczeń przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych powinno znacząco obniżyć zagrożenie wystąpienia omawianej presji. Zabezpieczenia te mogą również obejmować ustalenia planów miejscowych, w zakresie dopuszczonych form odprowadzenia wód opadowych lub roztopowych z terenów utwardzonych, na których powstaje ryzyko zanieczyszczenia tych wód. Nasilenie presji może ulec znaczącemu zmniejszeniu także w skutek rozbudowy sieci kanalizacji deszczowej. W tym przypadku istnieje przynajmniej możliwość separacji zanieczyszczonych wód pochodzących z układu komunikacyjnego.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, melioracje wodne.

Wpływ powodzi i melioracji na środowisko wodne jest związane przede wszystkim z urządzeniami technicznymi z nimi związanymi. Realizacja urządzeń takich powoduje zmiany przepływu wód powierzchniowych. W przypadku melioracji dodatkowym oddziaływaniem jest osuszanie obszarów naturalnie nadmiernie wilgotnych, co ma wpływ zarówno na poziom wodonośny jak również retencję wody. W przypadku tych urządzeń istotny wpływ na środowisko wodne ma również spływ do odbiorników naturalnych zanieczyszczeń gromadzonych w rowach. W przypadku zjawiska powodzi silnym negatywnym oddziaływaniem na środowisko wodne jest przedostawanie się do niego zanieczyszczeń stałych, chemicznych i organicznych z obszarów, na których zjawisko to wystąpiło - *presja występuje w mieście*, obszar miasta jest objęty granicami obszarów zmeliorowanych oraz obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią jest wyznaczany poza kompetencjami miasta. Ochrona przeciwpowodziowa odnosi się bezpośrednio do obowiązujących w tym zakresie przepisów ustawy Prawo Wodne. Nasilenie presji będzie zależęć w przyszłości od działań administracyjnych ograniczających sposoby zagospodarowania terenów zagrożonych powodzią lub zmeliorowanych.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego w stosunku do podstawowych presji wywieranych na środowisko wodne wskazuje, że realizacja zagospodarowania na podstawie tych ustaleń nie będzie stwarzać istotnych zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych. Układ hydrograficzny miasta zostaje zachowany. Bez zmian w zagospodarowaniu pozostają tereny mające wpływ na retencję wody w mieście – tj. tereny zabagnione, trwałe zbiorowiska łąkowe, czy wreszcie kompleksy leśne.

Oddziaływanie ustaleń planu ogólnego na środowisko wodne będzie ograniczać się przede wszystkim zmian następujących w obszarach wskazanych do prowadzenia inwestycji budowlanych. Dotyczyć ono będzie zmniejszania infiltracyjnego zasilania warstwy wodonośnej w skutek zwiększenia powierzchni terenów o podłożu utwardzonym. W okresie długoterminowym może to spowodować nieznaczne obniżenie zwierciadła wód podziemnych. Oddziaływanie to nie będzie znaczące ponieważ wyznaczone w planie ogólnym obszary działalności inwestycyjnej wymagające utwardzenia powierzchni terenów i silnego ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej mają ograniczony zasięg. Powyższe czynniki powodują, że nie ma przesłanek wskazujących na możliwość istotnego obniżenia poziomu wód gruntowych w wyniku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. W okresie krótkoterminowym oddziaływanie ustaleń planu ogólnego na środowisko wodne będzie związane z pracami budowlanymi prowadzonymi w trakcie realizacji inwestycji dopuszczonych jego ustaleniami. Realizacja robót budowlanych będzie powodowała zaburzenie ciągłości warstw wodonośnych. Zjawisko to będzie miało charakter czasowy i zaniknie po zakończeniu procesów budowlanych.

5 Emisja pól elektromagnetycznych

Promieniowanie elektromagnetyczne jest bardzo rozległe i obejmuje różne długości fal, począwszy od fal radiowych, przez fale promieni podczerwonych, zakres widzialny i fale promieni nadfioletowych, aż do bardzo krótkich fal promieni rentgenowskich i promieni gamma. Z całego spektrum promieniowania elektromagnetycznego w sposób istotny oddziałują na organizmy tylko te fale, które są pochłaniane przez atomy, cząsteczki i struktury komórkowe. Z uwagi na sposób oddziaływania promieniowania na materię widmo promieniowania elektromagnetycznego można podzielić na promieniowanie jonizujące i niejonizujące:

- promieniowanie jonizujące, występuje w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- promieniowanie niejonizujące, występuje wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na wszystkie organizmy żywe, dlatego też ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska.

Promieniowanie jonizujące - Szczególnym rodzajem promieniowania jest promieniowanie jonizujące, nazwane tak, ponieważ wywołuje w obojętnych elektrycznie atomach i cząsteczkach materii zmiany w ładunkach elektrycznych, czyli jonizację. Promieniowanie jonizujące podzielić możemy na promieniowanie korpuskularne (głównie promieniowanie α i β) oraz na

promieniowanie elektromagnetyczne o długości fali mniejszej niż 100 nm (nano metrów), obejmujące promieniowanie gamma (γ) oraz rentgenowskie (X).

Źródła promieniowania można podzielić na naturalne – występujące w przyrodzie i sztuczne – wytwarzane przez człowieka. Naturalne źródła promieniowania pochodzą ze skorupy ziemskiej (naturalne pierwiastki promieniotwórcze) oraz promieniowania kosmicznego pochodzącego ze Słońca i innych źródeł energii. Na całej kuli ziemskiej mamy do czynienia z działaniem promieniowania jonizującego, pochodzącego ze źródeł naturalnych i nazywanego naturalnym tłem promieniowania. Tło nie jest jednakowe na całej powierzchni Ziemi. Substancje promieniotwórcze rozmieszczone są dość nierównomiernie. Podobnie natężenie promieniowania kosmicznego nie jest jednakowe. Sztuczne źródła promieniowania obejmują źródła medyczne, przemysł jądrowy, opad promieniotwórczy, odpady radioaktywne a nawet promieniowanie pochodzące z urządzeń codziennego użytku (np. czujniki dymu, odbiorniki TV).

Narażenie radiacyjne dla ludności określa się jako sumę narażeń pochodzących od naturalnych źródeł sztucznych. Ocenia się, że roczna dawka skuteczna (efektywna) promieniowania jonizującego otrzymana przez statystycznego mieszkańca Polski, od naturalnych i sztucznych źródeł promieniowania jonizującego oraz od źródeł stosowanych w procedurach medycznych, w 2004 roku wynosiła około 3,36 mSv i utrzymywała się na tym poziomie przez ostatnie 3 lata. Jest to średnia wartość utrzymująca się na obszarze Unii Europejskiej.

Promieniowanie niejonizujące - Promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM) nazywamy emisję zaburzenia energetycznego wywołanego zmianą przyśpieszania jakichkolwiek ładunków elektrycznych np. przepływem prądu elektrycznego. Biorąc pod uwagę fakt, że współczesna cywilizacja opiera się na technologiach wykorzystujących prąd elektryczny oraz pola elektromagnetyczne można stwierdzić, że w chwili obecnej sztuczne promieniowanie elektromagnetyczne dla pewnych pasm częstotliwości jest największym energetycznym zagrożeniem na Ziemi. Źródłem promieniowania jest każda instalacja, każde urządzenie, w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, aparaty telefonii komórkowej, stacje bazowe telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radio, urządzenia elektryczne wykorzystywane w przemyśle lub w gospodarstwach domowych.

Ze względu na stosunkowo krótki okres wykorzystywania pól elektromagnetycznych wytwarzanych przez źródła sztuczne (gwałtowne zwiększenie emisji nastąpiło w ostatnich 50 latach) brak jest wiarygodnych informacji na temat oddziaływania na zdrowie i środowisko przy ekspozycjach długoletnich (wpływ na następne pokolenia – skutki odległe). Stąd między innymi wynika potrzeba ciągłego monitoringu, który określiłby na jakie poziomy pól narażenia są mieszkańcy.

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są:

- stacje radiowe i telewizyjne,
- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe,
- stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej,
- zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe),
- urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne,
- urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne pracujące w zakładach przemysłowych oraz ośrodkach medycznych.

Najważniejsze źródła PEM oddziałujące na środowisko na terenie miasta to urządzenia i sieci energetyczne. Największe oddziaływanie, mogące powodować przekroczenia poziomów dopuszczalnych, występuje od napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, tj. linii 110 kV przebiegających przez nie. Zabezpieczenie ludności przed promieniowaniem pochodzącym z tych linii to przede wszystkim wyznaczenie stref technologicznych, w których powinien obowiązywać zakaz lokalizacji budynków z pomieszczeniami na pobyt ludzi. Szerokość tych stref i dodatkowe ograniczenia zagospodarowania terenów w ich zasięgu zostały opisane w kolejnych rozdziałach prognozy. Nie można założyć, że linie te zostaną skablowane lub zlikwidowane. Ich funkcja w systemie elektroenergetycznym miasta w zasadzie dyskwalifikuje takie działania. Regulacje w tym zakresie wykraczają poza regulowany zakres planu miejscowego i powinny być unormowane w planach miejscowych.

Oprócz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia na terenie miasta poważnymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny stacji w czasie jej pracy, a ich moc promieniowania izotropowo jest różna w zależności od wielkości stacji bazowej (często również powyżej 100 W). Częstotliwość emitowania pól elektromagnetycznych waha się w granicach od 30 kHz do 300 GHz.

W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej, pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi. Wokół budowanych stacji bazowych telefonii komórkowych istnieje możliwość tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania. Na terenie miasta do tej pory nie wystąpiła potrzeba tworzenia takich obszarów. Należy mieć na uwadze, że oddziaływanie promieniowania niejonizującego na środowisko będzie stale wzrastać, szczególnie w rejonach, gdzie istnieją dogodne warunki do lokalizacji. Największe oddziaływanie na człowieka

występuje w paśmie 50 Hz. Wynika to między innymi z faktu, że większość urządzeń w zakładach pracy i w gospodarstwach domowych jest zasilana z sieci energetycznej. Trzeba przy tym podkreślić, że w tej kategorii występuje niekontrolowany wzrost liczby źródeł. Z przyczyn technicznych ich ewidencja nie jest możliwa do przeprowadzenia.

Zakłada się, że rozbudowa systemu elektroenergetycznego w skutek realizacji planu ogólnego opierać się będzie na sieciach średniego i niskiego napięcia, których funkcjonowanie nie powoduje zagrożeń szczególnie silnym promieniowaniem elektromagnetycznym. W celu zabezpieczenia ludności przed skutkami promieniowania elektromagnetycznego pochodzącymi od linii średniego napięcia należy wyznaczyć w planach miejscowych strefę technologiczną, tak jak dla linii wysokiego napięcia, przy czym szerokość tej strefy może być w tym przypadku ograniczona. Biorąc pod uwagę powyższe nie stwierdza się możliwości wystąpienia istotnego zwiększenia emisji pól elektromagnetycznych w skutek uzbrojenia terenów w infrastrukturę elektroenergetyczną.

Również w przypadku promieniowania pochodzącego z instalacji związanych z telefonią komórkową, nie przewiduje się w granicach miasta konieczności realizacji nowych masztów telefonii komórkowej. Tym samym nie przewiduje się również zwiększenia zagrożeń emisją promieniowania elektromagnetycznego spowodowanego rozwojem sieci komórkowej.

6 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

W związku z projektowanym przeznaczeniem nie prognozuje się nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska. Pewne zagrożenie mogą stwarzać jedynie katastrofy komunikacyjne z udziałem substancji niebezpiecznych, które wskutek nieprzewidzianych zdarzeń mogą dostać się w sposób niekontrolowany do środowiska. Substancje takie pochodzą głównie z przewożonych ładunków, w mniejszym stopniu z układów technologicznych samych pojazdów (paliwa, oleje itp.). Zjawiska takie mają charakter losowy i trudno prognozować częstotliwość ich wystąpienia. Miejsca zdarzeń losowych odbywają się zwykle na drogach, a zwiększona ich częstotliwość dotyczy dróg układu ponadlokalnego.

7 Powierzchnia ziemi

Rozwój zagospodarowania terenów związany z nasileniem procesów inwestycyjnych zawsze powoduje istotne zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi. Zakres zmian naturalnej rzeźby terenu zależy od typu zabudowy i rodzaju zagospodarowania jej towarzyszącemu. Rodzaje zagospodarowania charakteryzujące się znaczną intensywnością zabudowy oraz występowaniem obiektów budowlanych o znacznych kubaturach powodują istotne bardzo silne zmiany naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi (wymagają do realizacji znacznych powierzchni wyrównanych i utwardzonych). Najintensywniejsze formy zagospodarowania to zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługowa i przemysłowa. Oprócz posadowienia na terenach o tych funkcjach obiektów budowlanych o znacznych kubaturach istotnie przekształcenia rzeźby terenu powodowane są również urządzeniem terenów im towarzyszących, a przede wszystkim parkingów i dróg dojazdowych do tych obiektów. Realizacja tych urządzeń wymaga niestety całkowitego przekształcenia naturalnej rzeźby terenu. Mniejsze zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi są związane z rozwojem terenów mieszkalnictwa jednorodzinnego. Zmiany rzeźby terenu w przypadku realizacji tych inwestycji mają charakter punktowy, ograniczony do miejsc lokalizacji budynków jednorodzinnych. Zagospodarowanie terenów towarzyszących tej zabudowie również nie wymaga urządzenia znacznych powierzchni w celu zapewnienia dojazdu czy możliwości parkowania. Zawsze istotne zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi spowodowane są realizacją nowych dróg, a szczególnie dróg podstawowego układu komunikacyjnego w danej jednostce terytorialnej. Realizacja takich inwestycji wymaga wyrównania terenu na znacznych powierzchniach.

Rozwój terenów objętych granicami opracowania będzie powodował dalsze istotne zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi, w zasięgu terenów przeznaczonych w nim na cele inwestycyjne. Naturalne formy geomorfologiczne w miarę rozwoju zagospodarowania będą przekształcane w kierunku form antropogenicznych. Zakres zmian będzie jednak zróżnicowany i będzie zależał od przyjętych zasad zagospodarowania określonych dla poszczególnych obszarów funkcjonalno – rozwojowych. W projekcie planu ogólnego wskazuje się przede wszystkim obszary rozwoju zabudowy średnio intensywnej i zabudowy ekstensywnej. Ograniczenie intensywności zabudowy powinno spowodować również ograniczenie zmian ukształtowania powierzchni ziemi w wyniku realizacji inwestycji budowlanych.

Nie przewiduje się natomiast istotnych zmian powierzchni ziemi w terenach już zabudowanych lub pokrytych nasypami antropogenicznymi oraz terenach, które w projekcie planu nie zostały przeznaczone na cele inwestycyjne (grunty leśne i rolne, zieleń nieurządzona i urządzona). Kolejne zmiany powierzchni ziemi w tych terenach mogą dotyczyć jedynie punktowych przekształceń w miejscach lokalizacji nowej zabudowy lub realizacji obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Polityka zagospodarowania przestrzennego miasta, zgodnie ze sporządzanym planem ogólnym ma, zmierzać będzie do zachowania i wyeksponowania w krajobrazie charakterystycznych elementów rzeźby powierzchni ziemi, tj. zachowanie naturalnego ukształtowania terenów, szczególnie poza granicami stref zurbanizowanych. W strefach przewidzianych do celów inwestycyjnych obowiązującą zasadą w sporządzanych planach miejscowych powinno być ograniczenie terenów wyrównanych i utwardzonych do niezbędnego do realizacji docelowego zagospodarowania minimum.

Jednym z najistotniejszych działań umożliwiających zachowanie atrakcyjnych form ukształtowania powierzchni ziemi w mieście jest przyjęcie w planach miejscowych zasady, że w realizacji zespołów zabudowy na terenach otwartych należy unikać makroniwelacji terenu na znacznych powierzchniach, a poszczególne obiekty budowlane powinny być wkomponowane w istniejący krajobraz.

8 Gleby

Główną przyczyną zmian w naturalnych warunkach glebowych są stale nasilające się wpływy różnorodnych form działalności antropogenicznej. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważną rolę odgrywa emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznego degradowania gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową. W obszarach dolinnych źródłem zanieczyszczeń gleb są wylewy rzek, zwłaszcza tych, które prowadzą wody zanieczyszczone.

Realizacja projektu planu ogólnego będzie skutkować zmniejszeniem zasięgu gruntów o funkcjach rolniczych. Dotyczy to stref funkcjonalnych, które zostają wskazane w planie ogólnym do rozwoju procesów inwestycyjnych, związanych z działalnością budowlaną. W wyniku realizacji docelowego zagospodarowania w tych strefach warstwa glebowa ulegnie znacznej dewastacji w skutek prowadzenia robót ziemnych, związanych z realizacją obiektów budowlanych i zagospodarowaniem działek budowlanych. Zmiany te będą obejmowały niszczenie mechaniczne warstwy glebowej i zaburzenia układu warstw w profilu pionowym, przykrywanie gleb warstwami podglebia i skały macierzystej. W wyniku tych prac powstaną nasypy antropogeniczne, które cechują się zupełnie innymi warunkami niż pierwotnie występujące gleby. Spowoduje to zmianę siedliska i trwałe wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej.

Zmiany opisane powyżej nie będą dotyczyć gruntów pozostawionych w projekcie planu ogólnego w strefie otwartej SO. Obszary te zajmują znacząco powierzchnię w obszarze opracowania i będą one pełnić nadal funkcję rolniczej przestrzeni produkcyjnej miasta.

9 Bioróżnorodność, szata roślinna

Aktualnie największym zagrożeniem dla roślin na obszarze miasta są zagrożenia antropogeniczne, wynikające przede wszystkim z zanieczyszczeniem środowiska oraz ograniczaniem zasięgu obszarów otwartych, w tym pokrytych roślinnością naturalną i półnaturalną. W przypadku miasta Płońsk nasilenie presji antropogenicznej na tereny otwarte jest wysokie. Tereny zurbanizowane obejmują znaczną powierzchnię miasta i dodatkowo na granicy układu przestrzennego miasta mają charakter rozproszony, co zwiększa możliwość penetracji antropogenicznej terenów otwartych, w tym istotnych dla funkcjonowania systemu przyrodniczego miasta.

Zmiany bioróżnorodności w granicach sporządzanego planu ogólnego będą miały różne natężenie, w zależności od obecnego i planowanego na podstawie ustaleń projektu planu ogólnego zagospodarowania terenów. I tak dla terenów z zachowanym przeznaczeniem leśnym lub terenów pozostawionych jako zieleń nieurządzona lub tereny rolnicze nie przewiduje się żadnych istotnych zmian w stanie wykształconych siedlisk. Zmiany bioróżnorodności nie będą również dotyczyć terenów już zabudowanych. Ewentualne dalsze zmiany mogą w tym przypadku dotyczyć zwiększenia udziału gatunków ozdobnych niespecyficznych dla siedlisk występujących w regionie. W przypadku terenów jeszcze niezabudowanych, a włączonych do stref planistycznych związanych z intensyfikacją procesów budowlanych zmiany bioróżnorodności wystąpią, ale będą miały różne nasilenie i różny wpływ na ekosystemy występujące na nich występujące. Najbardziej zmieni się bioróżnorodność terenów w ramach siedlisk leśnych, zespołów roślinności hydrogenicznej i napiaskowej oraz zadrzewień powstałych w skutek naturalnej sukcesji siedlisk leśnych występujących w regionie, które zostały wskazane do rozwoju procesów budowlanych. Zmiany w przypadku tych terenów będą obejmowały całkowitą likwidację siedliska oraz wymianę składu gatunkowego roślin występujących obecnie. Zostanie wprowadzona roślinność urządzona i komponowana, a istniejące gatunki specyficzne dla siedlisk występujących w regionie zostaną jedynie częściowo wkomponowane w zespoły roślinności urządzonej. Zachowanie istniejącej roślinności ograniczy się prawdopodobnie do okazów roślinności wysokiej. Należy jednak zaznaczyć, że powierzchnia obszarów objętych takimi zmianami w planie ogólnym jest silnie ograniczona. Rozwój procesów inwestycyjnych w mieście planuje się przede wszystkim na terenach przekształconych antropogenicznie, głównie gruntach rolniczych. W przypadku terenów jeszcze niezabudowanych, ale pokrytych roślinnością spontaniczną lub segetalną zmiany bioróżnorodności będą mniej widoczne. Gatunki antropogeniczne zostaną zastąpione innymi gatunkami również pochodzenia antropogenicznego. Zmiany te będą miały neutralny charakter dla ekosystemów naturalnych i półnaturalnych występujących w granicach miasta. Zostanie natomiast uniemożliwiona naturalna sukcesja gatunków roślin wchodzących w skład naturalnych ekosystemów.

Istotne zmiany środowiska oprócz zmniejszenia bioróżnorodności dotyczyć będą również ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej na terenach dotąd niezabudowanych, a wskazanych do rozwoju procesów budowlanych. Wśród terenów zabudowanych zmniejszenie to, ze względu na ustalony wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, będzie niezauważalne i ograniczone do zmian punktowych. Zamiana terenów aktywnych biologicznie na utwardzone i zabudowane będzie jednym z najsilniejszych wpływów prowadzonej działalności inwestycyjnej na obszarze miasta. Ograniczenie tego zjawiska jest realizowane w projekcie planu ogólnego poprzez ustalenie nakazu zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce budowlanej. Utrzymanie częściowej aktywności biologicznej działek budowlanych powinno minimalizować presję wywieraną na środowisko wskutek działań inwestycyjnych oraz zachęcać do uwzględnienia w zagospodarowaniu działek budowlanych zespołów roślinności urządzonej.

10 Świat zwierzęcy

Główne negatywne oddziaływania na świat zwierząt w obszarze opracowania będą dotyczyły wyłącznie terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne. Będą one obejmowały dalsze i ciągle postępujące, w miarę rozwoju terenów zainwestowanych, ograniczenie terenów stanowiących ostoje, w których mogą bytować zwierzęta dziko żyjące. Dodatkowym utrudnieniem w bytowaniu zwierząt dziko żyjących będzie również zwiększanie się barier przestrzennych uniemożliwiających ich swobodną migrację. Rozwój zagospodarowania na obszarze opracowania spowoduje tym samym dalsze zubożenie gatunków występujących tu. Zostanie utrwalaony dominujący udział w składzie gatunkowym zwierząt synantropijnych, charakterystycznych dla obszarów zurbanizowanych.

Wyżej opisane oddziaływania nie dotyczą terenów położonych w planu ogólnego w zasięgu wydzielonej strefy ekologicznej. Tereny te zachowają swoje walory dla bytowania zwierząt dziko żyjących. Atrakcyjność zachowanych w ramach tych terenów ostoji zwierząt może zastać zakłócona w wymiarze lokalnym poprzez zwiększoną antropopresję rekreacyjną, spowodowaną rozwojem terenów przewidzianych na cele mieszkaniowe oraz cele związane ze sportem i rekreacją.

11 Krajobraz oraz system powiązań przyrodniczych

Dalsze zmiany w krajobrazie będą wyraźnie i dotyczyć będą przede wszystkim zwiększenia udziału antropogenicznych form zagospodarowania terenów. Powierzchnia terenów niezabudowanych będzie podlegać zmniejszeniu na rzecz terenów zabudowanych. Działania inwestycyjne spowodują wykształcenie nowego krajobrazu zurbanizowanego, w części miasta, w której przewiduje się rozwój procesów inwestycyjnych. Ograniczenie negatywnego wpływu na krajobraz działań inwestycyjnych podejmowanych w obszarach zurbanizowanych to przede wszystkim ustalenie standardu zabudowy i zagospodarowania terenów, który zapewni możliwość wykształcenie spójnego przestrzennie układu urbanistycznego. W przypadku analizowanego projektu planu ogólnego warunek ten został spełniony. Przyjęte wskaźniki i parametry urbanistyczne gwarantują możliwość zachowania jednolitego standardu architektonicznego w wydzielonych kwartałach zabudowy. Standard ten, oprócz funkcji zabudowy, obejmuje również formę i gabaryt zabudowy oraz wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej i intensywności zabudowy. Powyżej opisane zjawiska odnoszą się jedynie do części miasta włączonych do stref inwestycyjnych. W celu ochrony środowiska przyrodniczego miasta w planie wskazano elementy niezbędne do funkcjonowania systemu przyrodniczego. Są to tereny leśne oraz tereny zieleni o funkcjach ekologicznych, zakwalifikowane do strefy planistycznej SO – otwartej i SN – rekreacji i zieleni. W przypadku obszarów zieleni ekologicznej zakłada się, że obecnie nie wszystkie mogą stanowić bezpośrednią bazę ekologiczną miasta, ponieważ w części są one poddawane uprawom rolnym. W miarę rozwoju miasta istnieje jednak wysokie prawdopodobieństwo, że rolnictwo w tych terenach będzie ulegać zmniejszeniu i tym samym powiększać się będzie obszar sukcesji siedlisk naturalnych i półnaturalnych na tereny rolne. Obszary podlegające uprawom rolniczym stanowią obecnie funkcję wspomagającą dla systemu przyrodniczego miasta. W przypadku zachowania takiego wykorzystania terenów funkcja ta zostanie również zachowana. Działaniem podstawowym dla tych obszarów jest więc w planie ogólnym trwałe wyłączenie ich z zasięgu terenów inwestycyjnych, co pozwoli na utrzymanie ich przydatności dla tego systemu. W przypadku stref planistycznych z lasami ich potencjał zostanie zachowany bezpośrednio. Działania na rzecz poprawy warunków przyrodniczych w zasięgu tych obszarów mogą dotyczyć jedynie przebudowy drzewostanów stanowiących zadrzewienia, w celu dostosowania ich składu gatunkowego do siedlisk występujących w regionie.

W realizacji zagospodarowania przestrzennego poprzez plany miejscowe należy spełniać następujące warunki:

- dążyć do zachowania ciągłości przestrzennej korytarzy powiązań przyrodniczych, w przypadku barier powierzchniowych należy przewidzieć w planach miejscowych odpowiednie pasy terenu umożliwiające powiązanie ze sobą elementów systemu przyrodniczego miasta, a w przypadku barier liniowych należy przewidzieć odpowiednie odpowiednie przejścia dla zwierząt, w szczególności dla małych zwierząt;
- w terenach zainwestowanych, na etapie opracowania planów miejscowych należy zapewnić wysokie pokrycie terenów powierzchnią biologicznie czynną,
- w kompozycji zieleni urządzonej należy gwarantować stosowanie gatunków charakterystycznych dla regionu oraz stosować zróżnicowane gatunki wykazujące wysoką zmienność gatunkową,
- zachować w terenach otartych zmienność siedlisk i typów środowiska dogodnych do rozprzestrzeniania gatunków;
- dążyć do zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych;
- dążyć do zmiany profilu gospodarki rolnej do form ekologicznych;
- ograniczyć do niezbędnego minimum zmniejszania powierzchni lasów, zadrzewień, szpalerów drzew.

12 Transgraniczne oddziaływania na środowisko

Ustalenia projektu planu ogólnego mają zasięg lokalny. Nie prognozuje się jego oddziaływania poza granice kraju.

13 Wpływ ustaleń planu ogólnego na obiekty chronione w granicach miasta Płońsk, w tym na obszary Natura 2000

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy jedyna forma ochrony przyrody w mieście są pomniki przyrody. Ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody na terenie miasta podlegają jedynie pomniki przyrody. Jest to 15 okazów drzew w rejonie parku w Poświętnem (14 drzew gatunku jesion wyniosły i 1 wiąz szypułkowy), tworzących pomnik wieloobiektowy. Został on powołany do życia na podstawie Rozporządzenia Nr 41 Wojewody Mazowieckiego z dnia

18 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 07.09.2008 r. Nr 152, poz. 5339). Kolejny pomnik przyrody znajduje się przy Urzędzie Miasta. Jest to kasztanowiec biały. Ten pomnik został ustanowiony na podstawie tych samych przepisów co pomnik wieloobiektowy.

Określenie wpływu ustaleń planu ogólnego na pomniki przyrody jest trudne. Wysoka ogólność ustaleń tego planu uniemożliwia wprowadzenie obostrzeń umożliwiających ich ochronę i zachowanie w zagospodarowaniu terenów. Pomniki przyrody są punktowo chronione na podstawie przepisów art. 45 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, ze zmianami). Przepisy te określają obowiązujące dla nich zakazy i możliwe odstępstwa od nich. Co prawda Rada Gminy w przypadku ustanowienia pomnika przyrody (art. 44) cytowanej ustawy powinna określić szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 (tej ustawy). W przypadku pomników przyrody znajdujących się w mieście Płońsk ich ochrona nie została ustanowiona na podstawie przepisów lokalnych - uchwały Rady Miejskiej. W przepisach powołujących ochronę pomników przyrody w mieście nie wskazano szczegółowych zasad ich ochrony. Tym samym należy stosować dla nich wszystkie zakazy wskazane w cytowanym art. 45 ustawy o ochronie przyrody. Brak wpływu na pomniki przyrody powinien zostać ustalony w planie miejscowym i powinien obejmować zakaz podejmowania działań mogących skutkować negatywnym wpływem na cel ich ochrony oraz nakaz zastosowania cytowanych przepisów dotyczących ich czynnej ochrony.

Miasto Płońsk w całości znajduje się w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 215 "Subniecka Warszawska". Południowa część miasta (w przybliżeniu po południowej stronie doliny rzeki Płonki) objęta jest również granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 2151 "Subniecka Warszawska – część centralna". Ochrona zasobów zbiornika jest realizowana z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2024 poz. 1087, ze zmianami). Podstawowy zakres ochrony zasobów zbiornika wód podziemnych ogranicza się w planowaniu przestrzennym do uwzględnienia odpowiednich przepisów odrębnych odnoszących się do jakości wód podziemnych i zasad ich ochrony, a przypadku planu miejscowego również do wprowadzenia ustaleń w zakresie odprowadzania wód opadowych lub roztopowych. Umocowanie prawnie zakresu planu ogólnego uniemożliwia wprowadzenie do niego ustaleń bezpośrednio odnoszących się do ochrony zasobów zbiorników wód podziemnych. Działanie najbardziej racjonalne to ograniczenie możliwości rozpraszania zabudowy i skoncentrowanie docelowych układów urbanistycznych, w sposób ułatwiający ich uzbrojenie w infrastrukturę wodno – kanalizacyjną i tym samym minimalizowanie zagrożeń skutkujących zanieczyszczeniem środowiska wodnego. Istotnym działaniem planistycznym w ochronie zasobów wodnych jest również ograniczenie zmian zagospodarowania terenów odpowiedzialnych za retencję wód opadowych lub roztopowych, tj. terenów zabagnionych (starorzeczy i zagłębień bezodpływowych) oraz obszarów trwałych mających tendencję do stagnacji wód, szczególnie wilgotnych łąk.. Zasada ta została w pełni uwzględniona w fazie wyznaczania stref planistycznych związanych z rozwojem inwestycji budowlanych w mieście. Podstawowe obszary odpowiedzialne w mieście za retencję wody – tj. dolina rzeki Płonki i rzeki Żurawianki oraz Zbiornik Rutki, które w planie ogólnym zostały zakwalifikowane do stref SO (otwartej) i SN (zieleni i rekreacji).

Zgodnie z cytowanym planem miasto Płońsk znajduje się w całości w zasięgu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Płonka do Żurawianki RW2000102687679, Raciążnica od Rokitnicy do ujścia RW2000112687299, Płonka od Żurawianki do ujścia RW2000112687699 oraz Podziemnych GW200049. Części Wód Powierzchniowych obejmujących miasto wykazują zły stan. Osiągnięcie celów środowiskowych ustalonych w Planie gospodarowania wodami jest zagrożony do tego stopnia, że konieczne było ustanowienie odstępstw w trybie art. 4 ust. 4 RDW i rt. 4 ust. 5 RDW. Spełnienie założonego celu środowiskowego w wyznaczonym terminie jest możliwe wyłącznie dla jednolitej części wód Raciążnica od Rokitnicy do ujścia. Stan Części Wód Podziemnych jest dobry. Osiągnięcie celów środowiskowych ustalonych w Planie gospodarowania wodami nie jest zagrożone.

Obszary chronione położone poza granicami miasta Płońsk nie mają bezpośrednich połączeń przyrodniczych z terenami znajdującymi się w jego granicach. Nie przewiduje się oddziaływania ustaleń planu ogólnego na te obszary.

14 Ochrona zabytków i dóbr kultury

Ochrona zabytków **wpisanych do rejestru zabytków** powinna obejmować nakaz prowadzenia wszelkich działań, w tym budowlanych, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ochrona **zabytków archeologicznych** powinna obejmować nakaz wykonywania robót ziemnych albo prowadzenia zmian charakteru prowadzonej dotychczas działalności, z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a także dotyczącymi postępowania z zabytkami w procesie budowlanym.

Ochrona **budynków ujętych w gminnej** może obejmować:

- ochronę przed rozbiórką budynków,
- zakaz nadbudowy budynków i przebudowy ich formy zewnętrznej,
- nakaz zachowania obecnego wyglądu i gabarytów budynków w tym wysokości lub przywrócenia historycznej budynków, potwierdzonej na podstawie archiwalnej dokumentacji, ikonografii lub badań,
- nakaz ochrony zachowanych elementów dekoracji architektonicznej,
- nakaz uzupełnienia ubytków detali architektonicznego w oparciu o zachowane fragmenty oraz dokumentację archiwalną,

- nakaz zachowania wymiarów oraz proporcji otworów okiennych i drzwiowych,
- nakaz ochrony, zachowania lub przywrócenia pierwotnego materiału oraz kolorystyki budynków na podstawie badań stratygraficznych,
- zakaz umieszczania na elewacjach frontowych budynków, w miejscach widocznych z poziomu z poziomu ulicy od strony przestrzeni publicznych kabli, anten, klimatyzatorów i innych urządzeń technicznych, w tym także w przestrzeni okien i drzwi budynków,
- nakaz utrzymania historycznej linii zabudowy, jej skali i gabarytów.

Ochrona **założenia przestrzennego miasta Płońsk** powinna obejmować:

- zachowanie i rewaloryzowanie historycznego układu przestrzennego i kompozycji zieleni, w tym istniejącej sieci dróg, alei, szpalerów, zadrzewień, osi widokowych i kompozycyjnych,
- dostosowanie nowej zabudowy do istniejących w układzie urbanistycznym obiektów budowlanych o wartościach kulturowych i zabytkowych w zakresie linii zabudowy, zasadniczych proporcji wysokościowych i kubaturowych zgodnych z występującymi w zabudowie historycznej, tj. gabarytów, charakteru zabudowy, formy dachów i materiałów wykończeniowych,
- zakaz lokalizacji nowych dominant przestrzennych;
- nakaz prowadzenia wszelkich działań, w tym budowlanych na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, z obowiązujących przepisów prawa dla obszarów wpisanych do rejestru zabytków.

Ochrona **cmentarzy ujętych w gminnej ewidencji** powinna obejmować:

- nakaz ochrony, zachowania i konserwacji historycznego rozplanowania cmentarzy oraz ukształtowania ich terenu, obejmującego układ ciągów pieszych i zieleni, w tym wysokiej, bram, kaplic, układu kwater i mogił,
- nakaz restauracji i wyeksponowania zachowanych relikwów architektury cmentarnej, w tym nagrobków, figur, lapidariów oraz pomników,
- nakaz stosowania przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony zabytków oraz opieki nad zabytkami we wszelkich działaniach prowadzonych w obrębie cmentarza, w tym obejmujących prace porządkujące lub realizację nowego zagospodarowania.

Ochrona **kapliczek** powinna obejmować ochronę w zakresie lokalizacji, funkcji, formy oraz użytych materiałów.

Wyszczególnione zasady ochronne przekraczają umocowany prawnie zakres planu ogólnego. Ustalenia te mogą zostać uwzględnione przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W planie ogólnym możliwe jest jedynie przyporządkowanie terenów, na których znajdują się obiekty zabytkowe, do odpowiednich stref planistycznych, w sposób umożliwiający zachowanie ich funkcji, zabytkowej struktury przestrzennej oraz historycznej lokalizacji i historycznego rozplanowania przestrzennego. Opisane działania projektowe zostały wykorzystane w fazie projektowej sporządzania planu ogólnego dla miasta Płońsk. Dodatkowe działania projektowe w sporządzanym planie ogólnym objęły również ograniczenie możliwości zmiany obecnej funkcji terenów, na których znajdują się zabytki, w sposób zagrażający zachowaniu ich wartości zabytkowych i historycznych. Do działań tych można zaliczyć także przyporządkowanie tym terenom profilu podstawowego i dodatkowego, w sposób ograniczający możliwość niepożądanych zmian sposobu zagospodarowania terenów podlegających ochronie konserwatorskiej. Znaczenie tego działania jest szczególnie istotne przy ochronie historycznych założeń przestrzennych. W fazie projektowej podziału miasta na strefy planistyczne ochronę zabytków uwzględniono również poprzez przyporządkowanie terenom, na których znajdują się zabytki, odpowiednich wskaźników i parametrów urbanistycznych uniemożliwiających zmianę ich formy architektonicznej oraz istotną zmianę zagospodarowania działek, na których są posadowione. Wskaźniki i parametry urbanistyczne możliwe do ustalenia w planie ogólnym zostały określone w art. 13e ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i są to maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, maksymalna wysokości zabudowy oraz maksymalny udział powierzchni zabudowy. Ustalenie tych wskaźników nie tylko na dla terenów, na których posadowione są zabytki, ale również terenów sąsiednich uniemożliwi powstanie dominant przestrzennych przesłaniających obiekty zabytkowe lub uniemożliwiających powstanie wokół nich krajobrazów dysharmonijnych. Najmniejsze oddziaływanie planu ogólnego jest widoczne na ochronę zabytków archeologicznych. Ich ochrona odbywa się poprzez wykonanie odpowiednich badań przez fazą inwestycyjną. Przepisy prawa określające zakres planu ogólnego nie przewidują możliwości szczególnego potraktowania terenów, na których zlokalizowane są zabytki archeologiczne. Wyłączanie tych terenów ze stref inwestycyjnych ze względu na znajdujące się na nich zabytki archeologiczne nie ma uzasadnienia w przepisach ustawy o ochronie zabytków.

Inne niż opisane działania ochronne nie mają osadzenia w zakresie planu ogólnego określonego w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, szczególnie w przepisach Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758, ze zmianami, ze zmianami) określających zasady wyznaczania i charakterystyki stref planistycznych.

15 Przewidywane oddziaływania na ludzi

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego będzie miała istotny wpływ na warunki życia zdrowia i życia ludzi. Pozytywne oddziaływanie planu ogólnego związane jest bezpośrednio z powiększeniem terenów przewidzianych na cele budowlane.

Wskazanie w sporządzanym planie ogólnym terenów inwestycyjnych jest zgodne z wolą właścicieli nieruchomości. Rozwój terenów inwestycyjnych pozwoli zaspokoić potrzeby lokalnej społeczności w zakresie mieszkaniowym i dostępności usług podstawowych. Rozwój terenów związanych z działalnością gospodarczą pozwoli natomiast zmniejszyć zapotrzebowanie na miejsca pracy oraz wzmocni sferę gospodarczą miasta. Zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej ma bezpośredni wpływ na wzrost komfortu życia mieszkańców obszarów objętych granicami opracowania. Poprawa warunków życia mieszkańców będzie również wynikiem zwiększonych nakładów miasta na infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, w wyniku, których wzrośnie atrakcyjność wyposażenia dróg publicznych oraz zwiększy się dostępność zbiorczych systemów infrastruktury technicznej. Stosowanie ustaleń projektu planu ogólnego w rozwoju zagospodarowania wpłynie również na poprawę wizerunku przestrzennego obszaru opracowania. Wysoki standard architektoniczno – przestrzenny zagospodarowania terenów w sposób zdecydowany poprawia komfort życia mieszkańców. Skutki rozwoju zagospodarowania będą miały jednak również wymiar negatywny. Wzrost liczby mieszkańców oraz zwiększenie obiektów związanych z działalnością gospodarczą spowoduje jednocześnie zwiększenie ruchu komunikacyjnego i indywidualnych źródeł ciepła, co przyczyni się do wzrostu zanieczyszczeń atmosfery i wzrostu hałasu w środowisku. Rozwój terenów inwestycyjnych spowoduje również zwiększenie ilości odpadów powstających w mieście.

Największe oddziaływanie na ludzi oraz związane z tym ograniczenia inwestycyjne w mieście Płońsk obejmują obszary szczególnego zagrożenia powodzią opisane we wcześniejszych rozdziałach prognozy.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt. 3 cytowanej ustawy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowania nowych cmentarzy. Ustawa ta wprowadza również w art. 166 ust. 2 wymóg uzgodnienia z Wodami Polskimi m. in. projektów planów ogólnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obowiązek ten jest wynikiem przepisów określonych w art. 166 ust.1 tej ustawy, tj. konieczność zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią. Organ uzgadniający akty prawa miejscowego zgodnie z dalszymi przepisami art. 166 tej ustawy uzgadnia je w formie decyzji określając jednocześnie wymagania lub warunki dla planowanej zabudowy i planowanego zagospodarowania. Obostrzenia wskazywane w tych decyzjach dotyczą zwykle zakazu realizacji nowej zabudowy lub wskazania warunków na jakich teren może zostać zabudowany lub zagospodarowany inwestycyjnie. Warunki te mogą obejmować zakaz realizacji budynków poza wyznaczonymi na rysunku planu nieprzekraczalnych linii zabudowy, zakaz podpiwniczenia budynków, nakaz realizacji budynków z posadzką parteru o wysokości wyniesionej minimalnie 0,3 m powyżej rzędnej zwierciadła wody Q1%, nakaz zabezpieczenia fundamentów budynków poza niszczącym działaniem wody poprzez zastosowanie ciężkiej izolacji przeciwwodnej do rzędnej zwierciadła wody Q1%, nakaz zastosowania na budynkach na poziomie parteru materiałów budowlanych odpornych na działanie wody, w tym materiałów ceramicznych, betonu, materiałów pochodzenia mineralnego, z dodatkami uszczelniającymi, nakaz stosowania zabezpieczeń przed przepływem zwrotnym ścieków z sieci kanalizacyjnej, nakaz uszczelniania przejść przez ściany i podłogi wszystkich przyłączy, zakaz realizacji budynków trwale związanych z gruntem, zakaz realizacji celów publicznych związanych z budową i utrzymaniem pomieszczeń dla szkół i przedszkoli oraz zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz sadzenia drzew i krzewów. Szczegółowość wymienionych obostrzeń możliwych do zastosowania w sporządzanym akcie planowania przestrzennego poprzez wydanie stosownej decyzji wykracza poza zakres planu ogólnego umocowany w przepisach prawa. Są to obostrzenia możliwe do zastosowania w planie miejscowym. Ograniczenia możliwości zagospodarowania terenów zagrożonych powodzią w planie ogólnym mogą zostać powiązane przede wszystkim z wyłączeniem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią ze stref planistycznych związanych z rozwojem terenów związanych z inwestycjami budowlanymi. Zasada ta została zastosowana w sporządzanym projekcie planu miejscowego. Większość obszarów szczególnego zagrożenia powodzią została zakwalifikowana do stref planistycznych SO (otwartej) i strefy SN (zieleni i rekreacji), w których nie dopuszcza się realizacji zabudowy. Wyjątek stanowią jedynie skrajne tereny układów urbanistycznych poszczególnych, które otrzymały przeznaczenie budowlane w obowiązujących w mieście planach miejscowych. Możliwość realizacji zabudowy na tych terenach może zostać ograniczona w sporządzanych planach miejscowych lub ich zmianach poprzez wyznaczenie odpowiednich linii zabudowy lub przeznaczenie ich na cele zieleni urządzonej lub nieurządzonej, zgodnie z profilami funkcjonalnymi wyznaczonych w planie stref planistycznych. W strefach planistycznych, które objęte są obszarami szczególnego zagrożenia powodzią (inwestycyjnych) wskazano profil dodatkowy zieleni naturalna, zieleni urządzona, który umożliwi pozostawienie terenów w dotychczasowym użytkowaniu, o ile ich zagospodarowanie inwestycyjne będzie powodować zwiększenie ryzyka powodzi lub będzie stanowić zagrożenie dla mienia i zdrowia ludzi. Możliwość zastosowania w sporządzanych planach miejscowych wymienionych profili jest szczególnie ważna dla terenów sąsiadujących z wałami przeciwpowodziowymi. Zgodnie z art. 176 ust. 1 pkt. 5 obowiązuje zakaz wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału. W obowiązujących w mieście planach miejscowych z terenów mieszkaniowych wyłączono pasy terenów sąsiadujące z wałami przeciwpowodziowymi i włączono je do terenów zieleni. Rozwiązanie to powoduje, że na wydzielonych działkach budowlanych nie jest możliwe zbilansowanie wskaźników urbanistycznych, szczególnie udziału powierzchni biologicznie czynnej. Realizacja przepisów prawa ograniczających sposób zagospodarowania terenów sąsiadujących z wałami przeciwpowodziowymi może być realizowana poprzez wyznaczenie linii zabudowy, a nie poprzez dzielenie istniejących działek budowlanych na dwa odmienne przeznaczenia terenów. Zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią został oznaczony na załączniku graficznym do niniejszego uzasadnienia. Zostały one pozyskane na potrzeby sporządzanego planu z bazy danych ISOK, aktualnej na 2025 r.

W mieście Płońsk nie wyznaczono umocowanych prawnie obszarów ograniczonego użytkowania. Uwzględnienie w sporządzanym planie ogólnym uwarunkowań w tym zakresie nie ma uzasadnienia formalnego. Ograniczenia inwestycyjne w zagospodarowaniu stref planistycznych wynikają z ograniczeń obowiązujących ze względu na znajdujące się w granicach miasta napowietrzne sieci elektroenergetyczne wysokiego, gazociągi wysokoprężne i czynny cmentarz. Największe ograniczenia inwestycyjne w mieście, jednocześnie największe zagrożenie dla zdrowia ludzi w tym zakresie, stwarzają linie elektroenergetyczne 110 kV, o których obowiązują strefy technologiczne o szerokości 30 m, tj. po 15 m od osi linii dla linii 110 kV i 14 m, tj. po 7 m od osi linii dla linii 15 kV. W zasięgu stref technologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązuje zakaz lokalizowania budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo, tworzenia hałd i nasypów, lokalizacji instalacji fotowoltaicznych, nasadzeń roślinności wysokiej (powyżej 3 m wysokości) i rozbudowanym systemie korzeniowym zagrażającej bezpieczeństwu linii oraz obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii. Strefy dla linii 15 kV mogą być jednak wyeliminowane poprzez skablowanie lub ich likwidację.

Inne istotne ograniczenia inwestycyjne w mieście związane są ze strefami sanitarnymi od cmentarza. Od cmentarza obowiązują strefy sanitarne (do 50 m i od 50 m do 150 m) obowiązujące na podstawie przepisów Ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 576) i jej aktu wykonawczego jakim jest Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarzu (Dz. U. z 1959 r. Nr 52 poz. 315). W granicach strefy sanitarnej od cmentarza do 50 m obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy mieszkalnej, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. Natomiast w strefie sanitarnej od cmentarza od 50 m do 150 m dopuszczalne jest zmniejszenia do 50 m strefy odległości cmentarza od zabudowy mieszkalnej i obiektów budowlanych związanych z produkcją artykułów żywności, żywniem zbiorowym i przechowywaniem artykułów żywności, o ile tereny będą uzbrojone w sieć wodociągową i z zachowaniem obowiązku podłączenia do tej sieci wszystkich budynków korzystających z wody. W strefie tej nie może być zastosowane odstępstwo od zakazu realizacji studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych z ujęć indywidualnych. Wymienione ograniczenia nie powodują całkowitego zakazu realizacji obiektów budowlanych na terenach położonych w ich zasięgu. Wywołuje natomiast obowiązek przyjęcia takich sposobów zagospodarowania terenów, które uwzględnią przytoczone obostrzenia. Dodatkowo na załącznikach graficznych do uzasadnienia nie wyznacza stref sanitarnych od cmentarza obejmującego strefę 2SC. Strefa ta obejmuje cmentarz historyczny (żydowski), nieczynny, na którym nie przewiduje się możliwości wznowienia pochówków. Zakwalifikowanie cmentarza historycznego do strefy SC nastąpiło na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Szczególne zasady zagospodarowania terenów w mieście wynikają z przebiegu przez jego obszar gazociągów wysokiego ciśnienia: DN500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina I i DN500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina II, DN700 MOP 8,4 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina III oraz DN80 MOP 5,0 MPa zasilającego SG Bońki.

Strefy kontrolowane o tych gazociągów obejmują szeroki korytarz, którego szerokość jest zmienna i wynosi dla poszczególnych gazociągów:

- DN500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina I i DN500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina II o maksymalnej szerokości 32,5 m;
- DN700 MOP 8,4 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina III o maksymalnej szerokości 12 m;
- DN80 MOP 5,0 MPa zasilającego SG Bońki o maksymalnej szerokości 30 m.

Ograniczenia wynikające z przepisów prawa dla stref kontrolowanych związane są głównie z zakazem realizacji obiektów budowlanych wg funkcji:

- dla gazociągu DN500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina I i DN500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina II:
  - 32,5 m dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego,
  - 30 m dla budynków mieszkalnych zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej,
  - 30 m dla obiektów zakładów przemysłowych,
  - 30 m dla wolnostojących budynków niemieszkalnych (stodoły, szopy, garaże),
  - 30 m dla parkingów samochodowych;
- dla gazociągu DN700 MOP 8,4 MPa relacji Rembelszczyzna – Głowina III obowiązuje zakaz realizacji zabudowy niezależnie od rodzaju obiektu;
- dla gazociągu DN80 MOP 5,0 MPa zasilającego SG Bońki:
  - 30 m dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego,
  - 30 m dla budynków mieszkalnych zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej,
  - 30 m dla obiektów zakładów przemysłowych,
  - 30 m dla wolnostojących budynków niemieszkalnych stodoły, szopy, garaże,
  - 30 m dla parkingów samochodowych.

Ograniczenia inwestycyjne stwarza również strefa ograniczeń sytuowania zabudowy od terenów kolejowych, wynosząca 25 m licząc od granicy terenów kolejowych. W strefie ograniczenia w użytkowaniu terenów obejmują:

- lokalizację zabudowy wyłącznie z uwzględnieniem przepisów z zakresu prawa budowlanego i warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;

- szczególne warunki zagospodarowania terenów i ograniczenia w użytkowaniu gruntów, wynikające z obowiązujących przepisów z zakresu transportu kolejowego, w tym odległości i warunków sytuowania drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej, wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposób urządzania i utrzymywania zasłon śnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych;
- obowiązek zastosowania, dla budynków mieszkalnych oraz budynków usługowych związanych ze stałym lub czasowym pobytom dzieci i młodzieży oraz szpitali i domów opieki społecznej, odpowiednich zabezpieczeń akustycznych przed uciążliwościami związanymi z funkcjonowaniem linii kolejowej, umożliwiające dotrzymanie dopuszczalnych norm hałasu w środowisku, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi.

16 Przewidywane oddziaływania na dobra materialne

Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na dobra materialne należy zaliczyć do oddziaływań pozytywnych. Objęcie granicami terenów inwestycyjnych działek niezabudowanych spowoduje wzrost ich wartości. Dalsze wzbogacenie dóbr materialnych nastąpi w wyniku realizacji na nich zabudowy. W stosunku do terenów już zabudowanych ustalenia projektu planu ogólnego mają raczej charakter neutralny. W myśl ustaleń projektu istniejące zagospodarowanie i zabudowa zostaje zachowana. Przeprowadzenie zmian w warunkach zagospodarowania tych terenów zależy wyłącznie od ich właściciela. W projekcie planu ogólnego nie wprowadzono również ustaleń, które powodowałyby obniżenie wartości gruntów. Negatywny wpływ na dobra materialne w granicach opracowania mogą mieć jedynie awaria infrastruktury technicznej i katastrofy komunikacyjne. Zjawiska te mają charakter losowy i są trudne do przewidzenia, tym samym ich wpływ na dobra materialne nie ma istotnego wpływu.

VII. OPIS PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

Przedmiotem poniższych analiz i ocen są przewidywane i zarazem znaczące oddziaływania na środowisko skutków w ustaleń projektowanego dokumentu, czyli planu ogólnego. Należy podkreślić, że wszelkie opisane w niniejszym opracowaniu oddziaływania są potencjalnymi lub inaczej mówiąc – prognozowanymi oddziaływaniami, które mogą wystąpić w wyniku realizacji planu ogólnego. Zasadnicze znaczenie dla określenia prognozowanego oddziaływania ma przeznaczenie określonego terenu. Realizacja docelowego zagospodarowania terenów według zróżnicowanych funkcji wynikających z ich przeznaczenia powoduje zmiany w środowisku, które charakteryzują się różnym nasileniem. Różne jest w związku z tym ich nasilenie, okres trwania i możliwość powrotu do stanu środowiska przed wprowadzeniem zmian wynikających z przeznaczenia terenów.

Do określenia stopnia przewidywanych przekształceń środowiska spowodowanych realizacją ustaleń planu ogólnego przyjęto w dalszej części opracowania przyjęto następującą podstawową skalę oddziaływań:

- **znaczące** - oddziaływanie, które prowadziło będzie do przekraczania norm środowiskowych określonych przepisami odrębnymi lub, w przypadku obszarów chronionych, będzie wpływało na przedmiot ochrony w stopniu zagrażającym funkcjonowaniu obszaru;
- **stałe** - oddziaływanie, które trwale wpływa na dany komponent środowiska - niemożliwe jest odtworzenie danego komponentu do stanu sprzed realizacji ustaleń planu ogólnego;
- **długoterminowe** - oddziaływanie, które trwało będzie przez cały okres, w którym analizowany obszar będzie użytkowany zgodnie z ustaleniami planu ogólnego – możliwe jest przywrócenie stanu poszczególnych komponentów środowiska do stanu sprzed realizacji ustaleń planu ogólnego;
- **średnioterminowe** - oddziaływanie, które wynika z użytkowania terenu zgodnie z ustaleniami planu ogólnego - przywrócenie stanu poszczególnych komponentów środowiska do stanu sprzed realizacji planu ogólnego możliwe jest w okresie użytkowania terenu zgodnie z ustaleniami planu ogólnego;
- **krótkoterminowe** - oddziaływanie, które wynika z działań inwestycyjnych związanych z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego - przywrócenie stanu poszczególnych komponentów środowiska do stanu sprzed realizacji planu ogólnego możliwe jest w okresie użytkowania terenu zgodnie z ustaleniami planu ogólnego;
- **chwilowe** - oddziaływanie, które wynika z działań inwestycyjnych związanych z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego bądź ze zdarzeń losowych – oddziaływanie ustanie z chwilą zakończenia działań.

Przewidywane oddziaływania spowodowane wprowadzeniem w życie ustaleń planu ogólnego obejmować będą oddziaływania wywierane na różnorodność biologiczną, powietrze, wody, gleby, ukształtowanie terenu, zwierzęta i rośliny, warunki życia ludności, krajobraz i klimat akustyczny w wymiarze:

Bezpośrednie stałe

- zachowanie istniejących form ochrony
- zachowanie najcenniejszych w skali planu ogólnego terenów zieleni
- znaczące zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w związku z wyznaczeniem nowych terenów inwestycyjnych,
- utrzymanie powierzchni biologicznie czynnej na części powierzchni dziełek budowlanych poprzez wprowadzenie nakazu zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej we wszystkich terenach inwestycyjnych

- częściowa likwidacja dotychczasowej szaty roślinnej (głównie roślinności segetalnej, ruderalnej i spontanicznej), w tym możliwość likwidacji części zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- zwiększenie różnorodności biologicznej (nowe nasadzenia zieleni urządzonej z udziałem gatunków niezgodnych z siedliskami występującymi w regionie)
- zmiana warunków siedliskowych zwierząt występujących w terenach otwartych i zwiększenie populacji zwierząt synantropijnych występujących w obszarach zurbanizowanych,
- zniszczenie gleb w miejscach posadowienia zabudowy i utwardzonych częściach terenów stanowiących elementy wyposażenia działek budowlanych o funkcjach zgodnych z przeznaczeniem podstawowym,
- zachowanie walorów krajobrazowych na terenach wyłączonych z funkcji budowlanych,
- przekształcenie krajobrazu terenów otwartych w kierunku krajobrazów zurbanizowanych
- dopuszczenie na części terenów realizacji obiektów budowlanych o znacznych kubaturach
- zwiększenie poziomów hałasu w środowisku spowodowane zwiększeniem liczby osób mieszkających i pracujących w obszarze opracowania

Bezpośrednie długoterminowe

- zwiększenie powierzchni terenów inwestycyjnych skutkujące możliwością powiększenia powierzchni terenów niewykorzystywanych rolniczo (ugorowanych) oraz powierzchni nieużytków budowlanych (grunty wyłączone z produkcji rolniczej i niezagospodarowane funkcjami docelowymi)
- zwiększenie spływu wód opadowych i roztopowych ze względu na zwiększenie powierzchni utwardzonych, prowadzące do obniżenia się zwierciadła wód podziemnych wskutek zmniejszenia zasilania podpowierzchniowego
- zwiększenie ilości wytwarzanych ścieków i odpadów
- zwiększenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery pochodzących z nowych terenów budowlanych i tras komunikacyjnych
- sukcesywne wzrastanie w miarę rozwoju zagospodarowania terenów poziomów hałasu w środowisku spowodowanych spowodowane zwiększeniem liczby osób mieszkających i pracujących w obszarze opracowania

Bezpośrednie krótkoterminowe

- występowanie uciążliwości związanych z emisją hałasu przez sprzęt budowlany i zanieczyszczeniami gleb, powietrza i wód w czasie robót budowlanych związanych z realizacją docelowego zagospodarowania terenów
- zwiększenie zanieczyszczenia powietrza w okresie zimowym spowodowane ogrzewaniem pomieszczeń na nowych terenach inwestycyjnych
- czasowe zmiany poziomu zwierciadła wód gruntowych wywołane robotami ziemnymi w trakcie realizacji docelowego zagospodarowania w terenach inwestycyjnych
- zanieczyszczenie wód i gleb w wyniku wystąpienia zdarzeń losowych
- zmiany ukształtowania powierzchni ziemi w trakcie trwania realizacji docelowego zagospodarowania terenów (roboty ziemne)

Pośrednie krótkoterminowe

- emisja zanieczyszczeń do gleb, wód i powietrza w trakcie trwania procesów inwestycyjnych w trakcie realizacji docelowego zagospodarowania terenów
- wzrost hałasu spowodowany pracą sprzętu budowlanego w trakcie procesów inwestycyjnych
- czasowe przekształcenie gleb i powierzchni ziemi na terenach objętych pracami inwestycyjnymi
- zmiany krajobrazu w trakcie trwania prac inwestycyjnych
- zwiększenie poziomów hałasu w trakcie prac inwestycyjnych w związku z pracą maszyn budowlanych i zwiększonym ruchem ciężkim

Pośrednie długoterminowe

- zwiększenie hałasu, emisji zanieczyszczeń szczególnie do atmosfery oraz odpadów po zagospodarowaniu terenów funkcjami docelowymi (przewaga terenów zabudowanych)
- płoszenie zwierząt na terenach sąsiadujących z obszarem opracowania oraz zwiększona presja antropogeniczna na tereny cenne przyrodniczo i krajobrazowo w otoczeniu obszarów opracowania

Opis wyżej wymienionych oddziaływań dotyczy wszystkich komponentów środowiska, w tym różnorodności biologicznej, świata zwierząt i roślin, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza powierzchni ziemi i krajobrazu, klimatu, w tym akustycznego, gleb i warunków życia ludności. Sposób oddziaływania ustaleń planu ogólnego na wymienione komponenty środowiska opisano we wcześniejszych rozdziałach niniejszej prognozy. Opisane powyżej rodzaje oddziaływania stanowią podsumowanie wszystkich możliwych oddziaływań mogących wystąpić w obszarze opracowania. Prawdopodobieństwo ich wystąpienia oraz ich nasilenie jest uzależnione od wielu czynników, np. tempa rozwoju zagospodarowania w poszczególnych obszarach, czy sposobu stosowania ustalonych w projekcie planu ogólnego wskaźników i parametrów urbanistycznych (nie stosowanie maksymalnych wartości dopuszczonych wskaźników).

Zasadnicze znaczenie dla określenia prognozowanego oddziaływania ma przeznaczenie określonego terenu, a szczególnie funkcja i intensywność zabudowy.

Zasadnicze znaczenie dla określenia prognozowanego oddziaływania ma przeznaczenie określonego terenu umożliwiające rozwój procesów inwestycyjnych lub hamujące je. Przeznaczenie terenów wpływa bezpośrednio na stan środowiska oraz zakres możliwych zmian środowiskowych spowodowanych realizacją ustaleń planu ogólnego.

Symbole wprowadzone w poniższej tabeli oznaczają: + (oddziaływanie pozytywne), - (oddziaływanie negatywne), 0 (brak oddziaływania).

Opisane powyżej symbole odnoszą się do przewidywanych oddziaływań wymienionych w poszczególnych elementach środowiska, na które oddziałują. Wskazując w poniższej tabeli rodzaj określonych oddziaływań ze względu na ich intensywność, charakter oraz trwałość i odwracalność określa się jednocześnie czy jest to oddziaływanie pozytywne, negatywne bądź czy nie występuje w ogóle, w podziale na kategorie przyjętego w zmianie planu ogólnego przeznaczenia terenów.

Oddziaływania pozytywne	Oddziaływania negatywne	Symbol przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego	Rodzaj oddziaływania												
			minimalne	przeciętne	znaczące	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkotrwałe	długotrwałe	odwracalne	nieodwracalne	zamykające się w granicach terenu	wykraczający na tereny sąsiednie
Bioróżnorodność, powiązania przyrodnicze															
Wyłączenie z zasięgu terenów inwestycyjnych obszarów wykazujących najwyższą bioróżnorodność siedliskową. Zachowanie istniejących powiązań przyrodniczych. Powiększenie/utrzymanie terenów wspomagających system przyrodniczy miasta.	Zmniejszenie bioróżnorodności na terenach przeznaczonych na cele budowlane. Utrudnienia w funkcjonowaniu zachowanych powiązań przyrodniczych lub przerwanie tych połączeń.	SO	0	0	+	+	+	0	+	0	+	+	0	+	+
		SN	+/-	+	0	+/-	+/-	0	0	+/-	+/-	+	0	+	0
		SJ, SZ	0	-	0	-	0	0	0	-	-	0	-	-	0
		SW, SU	0	-	-	-	-	0	0	-	-	0	-	-	0
		SH, SP	0	-	-	-	-	0	0	-	-	0	-	-	0
		SI, SC, SK	0	0	-	-	-	0	-	0	-	0	-	-	0
Roślinność															
Zwiększenie/utrzymanie powierzchni biologicznie czynnej. Zachowanie siedlisk leśnych i hydrogenicznych	Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Wprowadzenie gatunków obcych niezwiązanych z siedliskami występującymi w regionie. Zwiększenie udziału roślinności urządzonej pochodzenia	SO	0	0	+	+	0	0	+	0	+	+	0	+	0
		SN	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+/-	+	+/-	0	+	0
		SJ, SZ	0	-	0	-	0	0	0	-	-	0	-	-	0
		SW, SU	0	-	0	-	0	0	0	-	-	0	-	-	0

Oddziaływania pozytywne	Oddziaływania negatywne	Symbol przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego	Rodzaj oddziaływania												
			minimalne	przeciętne	znaczące	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkotrwałe	długotrwałe	odwracalne	nieodwracalne	zamykające się w granicach terenu	wykraczający na tereny sąsiednie
	synantropijnego. Zubożenie składu gatunkowego w zbiorowiskach roślinnych. Trwałe usunięcie roślinności wysokiej (drzew i zadrzewień)	SH, SP	0	-	-	-	0	0	0	-	-	0	-	-	0
		SI, SC, SK	0	0	-	-	0	0	-	0	-	0	-	-	0
Zwierzęta															
Zachowanie ekosystemów stanowiących siedliska bytowania gatunków zwierząt dziko żyjących.	Zmniejszenie powierzchni terenów mogących stanowić siedliska i ostoje dla zwierząt dziko żyjących Zwiększenie ilości barier przestrzennych umożliwiających swobodną migrację zwierząt Uciążliwości związane z robotami budowlanymi w trakcie prac inwestycyjnych (płoszenie) Ograniczenie populacji fauny zasiedlającej tereny niezabudowane	SO	0	0	+	+	+	0	+	+	+	+	0	+	+
		SN	-	0	0	-	0	0	0	0	-	+	0	-	0
		SJ, SZ	0	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
		SW, SU	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
		SH, SP	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
		SI, SC, SK	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
Krajobraz															
Zachowanie w krajobrazie elementów naturalnej kompozycji przestrzennej	Powiększenie zasięgu krajobrazów antropogenicznych Ograniczenie powierzchni terenów	SO	0	0	+	+	+	0	+	0	+	+	0	+	+
		SN	0	+	0	+	0	+	0	0	+	+	0	+	0

Oddziaływania pozytywne	Oddziaływania negatywne	Symbol przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego	Rodzaj oddziaływania												
			minimalne	przeciętne	znaczące	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkotrwałe	długotrwałe	odwracalne	nieodwracalne	zamykające się w granicach terenu	wykraczający na tereny sąsiednie
Wprowadzenie ujednoliconych standardów zagospodarowania terenów	wyróżniających się w krajobrazie	SJ, SZ	+/-	+/-	-	+/-	-	-	-	+/-	-	0	-	-	-
		SW, SU	+/-	-	-	+/-	-	-	-	+/-	-	0	-	-	-
		SH, SP	+/-	-	-	+/-	-	-	-	+/-	-	0	-	-	-
		SI, SC, SK	+/-	-	-	+/-	-	-	-	+/-	-	0	-	-	-
Rzeźba terenu															
Zachowanie naturalnych form rzeźby terenu	Przekształcenie powierzchni ziemi spowodowane realizacją zabudowy	SO	+	+	+	+	0	0	0	0	+	+	0	+	0
		SN	0	+	0	+	0	+	0	0	+	+	0	+	0
		SJ, SZ	-	0	0	-	0	0	-	-	-	0	-	-	0
		SW, SU	0	-	0	-	0	0	-	-	-	0	-	-	0
		SH, SP	0	0	-	-	0	0	-	-	-	0	-	-	0
		SI, SC, SK	0	0	-	-	-	0	-	-	-	0	-	-	0
Gleby															
Zachowanie właściwości	Degradacja właściwości	SO	0	0	+	+	0	0	0	0	+	+	0	+	0

Oddziaływania pozytywne	Oddziaływania negatywne	Symbol przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego	Rodzaj oddziaływania												
			minimalne	przeciętne	znaczące	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkotrwałe	długotrwałe	odwracalne	nieodwracalne	zamykające się w granicach terenu	wykraczający na tereny sąsiednie
użytkowych gleb	bonitacyjnych gleb	SN	-	0	0	-	0	0	0	0	-	-	0	-	0
		SJ, SZ	0/-	0	0	-	0	0	-	0	-	0	-	-	0
		SW, SU	0	-	0	-	0	0	-	-	-	0	-	-	0
		SH, SP	0	0	-	-	0	0	-	-	-	0	-	-	0
		SI, SC, SK	0	0	-	-	-	0	-	-	-	0	-	-	0
		Wody powierzchniowe i podziemne													
Minimalizacja zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych poprzez wprowadzenie docelowego modelu gospodarki wodno – kanalizacyjne opartego na zbiorczych systemach infrastruktury technicznej oraz nakazu odprowadzania wód opadowych i roztopowych z powierzchni utwardzonych po oczyszczeniu do dopuszczalnych norm	Ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych ściekami (do czasu uzbrojenia terenów w miejską sieć wodno – kanalizacyjną) Obniżenie zwierciadła wód podziemnych, wskutek zwiększenia powierzchni terenów uszczelnionych i utwardzonych	SO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		SN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		SJ, SZ	0	+/-	0	+/-	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
		SW, SU	0	+/-	0	+/-	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
		SH, SP	0	+/-	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
		SI, SC, SK	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-

Oddziaływania pozytywne	Oddziaływania negatywne	Symbol przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego	Rodzaj oddziaływania												
			minimalne	przeciętne	znaczące	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkotrwałe	długotrwałe	odwracalne	nieodwracalne	zamykające się w granicach terenu	wykraczający na tereny sąsiednie
Powietrza atmosferyczne i hałas															
Zachowanie terenów mających pozytywny wpływ na jakość powietrza	Zmiany warunków klimatu lokalnego na skutek powiększenia powierzchni terenów zabudowanych Wzrost emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych źródeł ciepła Wzrost poziomów hałasu w środowisku	SO	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+
		SN	0	0	0	0	0	0	+	0	+	+	0	0	0
		SJ, SZ	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-
		SW, SU	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-
		SH, SP	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-
		SI, SC, SK	0	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-
Obszary i obiekty podlegające ochronie, w tym zabytki i dobra kultury															
Ochrona obiektów i obszarów zgodna z zakresem określonym w odpowiednich przepisach odrębnych		SO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		SN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		SJ, SZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		SW, SU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Oddziaływania pozytywne	Oddziaływania negatywne	Symbol przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego	Rodzaj oddziaływania													
			minimalne	przeciętne	znaczące	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkotrwałe	długotrwałe	odwracalne	nieodwracalne	zamykające się w granicach terenu	wykraczający na tereny sąsiednie	
		SH, SP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		SI, SC, SK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ochrona zdrowia i życia ludzi, wpływ na dobra materialne																
Zwiększenie zasięgu terenów inwestycyjnych Ustalenie jednolitych standardów zabudowy i zagospodarowania terenów dla podobnych rodzajów zagospodarowania terenów Poprawa warunków uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną Wprowadzenie zbiorczego systemu usuwania i unieszkodliwiania odpadów Poprawa stanu wyposażenia dróg. Uwzględnienie zjawiskiem powodzi. Utrzymanie i zwiększenie powierzchni terenów rekreacyjnych Wprowadzenie ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach ochronnych wyznaczonych od urządzeń	Zwiększenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz wzrost hałasu w środowisku Zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów	SO	0	0	+	+	0	0	0	0	+	+	0	+	+	
		SN	0	0	+	+	0	0	0	0	+	+	0	+	+	
		SJ, SZ	-	0	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	0	+	+/-	
		SW, SU	-	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	0	+	+/-	
		SH, SP	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	0	+	+/-	
		SI, SC, SK	-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	

Oddziaływania pozytywne	Oddziaływania negatywne	Symbol przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego	Rodzaj oddziaływania											
			minimalne	przeciętne	znaczące	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkotrwałe	długotrwałe	odwracalne	nieodwracalne	zamykające się w granicach terenu
infrastruktury technicznej i innych obiektów (urządzeń elektroenergetycznych i gazowych, stref sanitarnych od cmentarzy)														

VIII. OCENA SKUTKÓW DLA OBSZARÓW I OBIEKTÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ PRZYRODNICZĄ

Ustalenia projektu planu ogólnego dla obszarów i obiektów chronionych, wyczerpują możliwy do uzyskania w tym dokumencie zakres wynikający bezpośrednio z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ochrona prawna obszarów i obiektów chronionych odbywa się poprzez przepisy prawa na podstawie, których zostały one powołane do życia. Dla obszarów i obiektów chronionych położonych poza granicami opracowania, nie przewiduje się żadnego negatywnego oddziaływania związanego z realizacją planu ogólnego.

IX. OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

W sporządzanym planie ogólnym znaczące oddziaływanie na środowisko dotyczy przede wszystkim terenów już zmienionych antropogenicznie. Są to tereny zabudowane lub tereny rolnicze, występujące w znacznej części w formie nieużytków. Tereny takie nie wykazują struktury biotycznej umożliwiającej poprawę warunków środowiska do stanu umożliwiającego aktywny udział w systemie przyrodniczym miasta. W przypadku terenów zabudowanych poprawa stanu środowiska jest w zasadzie niemożliwa. Natomiast w przypadku terenów porolniczych działania na rzecz poprawy warunków środowiskowych mogą obejmować w zasadzie tylko zalesienie tych terenów. Działania takie w granicach wyznaczonych w sporządzanym planie ogólnym strefach inwestycyjnych nie mają jednak uzasadnienia przestrzennego i funkcyjnego.

X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Prace projektowe nad sporządzanym projektem planu ogólnego rozpoczęte zostały od wykonania analiz dotyczących istniejącego stanu zagospodarowania terenów, struktury własności, wydanych decyzji administracyjnych, celów ochrony dla obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz zamierzeń inwestycyjnych wynikających z polityki przestrzennej miasta i dokumentów strategicznych w randze ponadlokalnej. Analizie podlegały również wnioski złożone w trakcie procedury planistycznej. Pod uwagę wzięto również ograniczenia inwestycyjne wynikające z uwarunkowań lokalnych i ponadlokalnych, obejmujących również strefy oddziaływania infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Projekt planu ogólnego został wykonany po przeprowadzonych analizach i podlegał licznym korektom, które wynikały, z konieczności uściślenia przyjętych rozwiązań planistycznych w zakresie standardu architektoniczno – urbanistycznego dla określonych stref planistycznych oraz modyfikacji planu ogólnego w zakresie granic wyznaczonych stref planistycznych i ich profili funkcjonalnych oraz w zakresie ograniczenia zmian w środowisku dla obszarów podlegających ochronie i obszarów wykazujących wysokie walory – przyrodniczo krajobrazowe, szczególnie w kontekście zachowania układu powiązań przyrodniczych miasta.

XI. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z ZALECENIAMI OKREŚLONYMI W OPRACOWANIU EKOFIZJOGRAFICZNYM

W sporządzanym planie ogólnym uwzględniono wytyczne wynikające z opracowania ekofizjograficznego w zakresie możliwym do uwzględnienia w nim ze względu na regulowany prawnie jego zakres. Regulacje prawne określające ten zakres mają odzwierciedlenie głównie w odpowiednim podziale miasta na strefy planistyczne i przyporządkowanie im odpowiednich profili zagospodarowania (podstawowego i dodatkowego). Uwzględnienie wytycznych wynikających z opracowania ekofizjograficznego umożliwiających zapewnienie warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska (art. 72 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska) to głównie wyłączenie ze stref planistycznych o profilu inwestycyjnym terenów niezbędnych do zachowania ciągłości korytarzy powiązań przyrodniczych, funkcjonalności rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz funkcjonalności węzłów (ostoi) przyrodniczych. Tereny wskazane w opracowaniu ekofizjograficznym do pełnienia takich funkcji zostały zakwalifikowane w sporządzanym planie ogólnym do strefy otartej SO. Wyznaczenie strefy otartej obejmującej obszary miasta rekomendowane w opracowaniu ekofizjograficznym do wyłączenia ich z obszarów inwestycyjnych zapewnia w mieście ochronę walorów krajobrazowych, środowiska i warunków klimatycznych oraz ochronę wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej. Jednocześnie ustalenie dla wyznaczonych w sporządzanym planie ogólnym stref planistycznych związanych z rozwojem inwestycji budowlanych profilu umożliwiającego rozbudowę infrastruktury technicznej i komunikacyjnej pozwoli na wprowadzenie przy wykonaniu bardziej szczegółowych aktów planowania przestrzennego odpowiednich zasad uzbrojenia tych terenów w niezbędną infrastrukturę i przede wszystkim umożliwi rozbudowę systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Występuje również konieczność uszczegółowienia zasad zagospodarowania stref planistycznych wyznaczonych w sporządzanym planie ogólnym w zakresie potrzeb ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi. W wyznaczaniu stref planistycznych uwzględniono ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z wskazanych powyżej potrzeb, ale jedynie w zakresie ograniczenia funkcji stref planistycznych mogących mieć negatywny wpływ na jakość środowiska, czy mogących skutkować brakiem możliwości wykonania wskazanych funkcji w terenach o ograniczonych możliwościach użytkowania wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej (linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia), stref sanitarnych od cmentarza). W

strefowaniu planu ogólnego uwzględniono również ograniczenia w zagospodarowaniu obowiązujące dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Natomiast zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym nie było podstawy do wprowadzania ograniczeń wynikających z zagrożenia osuwania się mas ziemnych – w mieście nie zostały zaewidencjonowane osuwiska i obszary zagrożone ruchami masowymi.

W podziale miasta na strefy planistyczne uwzględniono również wynikające z opracowania ekofizjograficznego proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia (art. 72 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska). Wytyczne wynikające z tego opracowania dotyczą głównie ograniczenia zasięgu terenów inwestycyjnych, co jak opisano powyżej zostało uwzględnione poprzez wyznaczenie w planie ogólnym strefy otwartej SO oraz ustalenie stref planistycznych inwestycyjnych umożliwiających oddzielenie przestrzenne stref konfliktowych wzajemnie, np. gospodarczej i mieszkaniowej, a w przypadku graniczenia ze sobą takich stref określenie wskaźników i parametrów urbanistycznych umożliwiających podjęcie w bardziej szczegółowych aktach planowania przestrzennego dodatkowych działań izolujących takie funkcje lub zmniejszających wzajemne konflikty przestrzenne. Wreszcie zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym nie ma podstawy wprowadzania do sporządzanego planu ogólnego szczególnych zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego dla obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi. Zgodnie z tym opracowaniem, ale również wykonaną inwentaryzacją urbanistyczną obszary takie w mieście Płońsk nie występują.

XII. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY ORAZ ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY

W projekcie planu ogólnego rozpoznano elementy środowiska wymagające ochrony w jego granicach. Konstrukcja ustaleń planu ogólnego odwołuje działania ochronne dla tych elementów do obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody, prawa wodnego oraz zabytków i dóbr kultury. Jest to zgodne z techniką prawodawczą. Biorąc pod uwagę unormowany prawnie zakres planu ogólnego realizacja zadań ochronnych dla obszarów podlegających ochronie prawnej odbywa się w nim przede wszystkim poprzez wyznaczenie odpowiednich stref planistycznych i przyporządkowanie im odpowiednich standardów przestrzennych, w tym profili funkcjonalnych oraz wskaźników i parametrów urbanistycznych. Uszczegółowienie tych zasad wykracza poza wspomniany wcześniej zakres planu ogólnego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uszczegółowienie zasad ochronnych może być wykonane w sporządzanych planach miejscowych.

XIII. OCENA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZENIE POTENCJALNYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie planu ogólnego ustalono zasady umożliwiające ograniczenie negatywnych oddziaływań na wszystkie komponenty środowiska możliwe do umieszczenia w normowanym prawnie zakresie tego aktu planowania przestrzennego. Podobnie jak w poprzednim rozdziale prognozy działania te ograniczają się przede wszystkim poprzez wyznaczenie odpowiednich stref planistycznych i przyporządkowanie im odpowiednich standardów przestrzennych, w tym profili funkcjonalnych oraz wskaźników i parametrów urbanistycznych. Szczególnie istotne w tych działaniach jest ograniczenie zasięgu stref inwestycyjnych miasta poza obszary o szczególnej wartości dla jej walorów przyrodniczo – krajobrazowych oraz zastosowanie delimitacji przestrzennej wyznaczonych stref planistycznych w sposób umożliwiający minimalizowanie wzajemnych konfliktów pomiędzy strefami planistycznymi o różnych zasadach zagospodarowania, czy strefami mogącymi wykazywać uciążliwości dla terenów sąsiednich w skutek prowadzenia inwestycji budowlanych i późniejszego funkcjonowania ich w przestrzeni miasta.

XIV. PODSUMOWANIE I OKREŚLENIE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Wnioski wynikające z analizy wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne elementy krajobrazu.

Wnioski, wynikające z analizy obecnej sytuacji oraz możliwych zmian wywołanych realizacją ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego, zebrano i przedstawiono w poniższej tabeli. Zawiera ona analizę potencjalnych zagrożeń i nasilenia oddziaływań, wynikających z ustalonego w projekcie planu ogólnego przeznaczenia terenów wraz z oszacowaniem ich wagi dla poszczególnych komponentów środowiska. Typy oddziaływania wskazane w poniższej tabeli zostały oznaczone na załączniku granicznych do niniejszej prognozy. Mają one również odniesienia do uszczegółowionych sposobów oddziaływania na środowisko dla przyjętych w projekcie planu ogólnego rodzajów stref planistycznych, określonych we wcześniejszych rozdziałach prognozy.

Potencjalny wpływ ustaleń planu ogólnego na środowisko ustalono według skali:

A – stopień przekształcenia niski lub brak zmian w środowisku,

B – stopień przekształcenia niski do średniego, szczególnie w zakresie ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej,

C – stopień przekształcenia średni do wysokiego, szczególnie w zakresie ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej,

D - stopień przekształcenie wysoki, szczególnie w zakresie ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej, wzrostu hałasu i zanieczyszczeń środowiska.

Typ. Oddziaływa nia	Symbol przeznacze nia	Powierzchnia ziemi	Wody powierzchniowe i	Atmosfera i klimat	Klimat akustyczny	Rośliny, pow. biologicznej	Zwierzęta	Krajobraz	Warunki życia ludności	Obszary i obiekty chronione
1	SO	A	A	A	A	A	A	A	A	A
2	SN	B	A	A	A	B	A	A	A	A
3	SJ, SZ	B	A	A	B	B	B	A	A	A
4	SW, SU	C	A	A	B	C	B	B	A	A
5	SH, SP	D	A	B	D	D	B	C	A	A
6	SI, SC, SK	D	A	C	D	D	B	C	B	A

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, ze zmianami) organ sporządzający miejscowy planu ogólnego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego planu ogólnego).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych generalnie należeć może:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów oraz planów ogólnych lub ich zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych;
- ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem;
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych;
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, przemian struktury agrarnej, powierzchni urządzonych terenów zieleni i wzrostu lesistości),
- kontrole stanu jakościowego wód podziemnych (2 razy w roku),
- pomiar emisji niskiej (w okresie sezonu grzewczego i najintensywniejszego użytkowania traktów komunikacyjnych) w sąsiedztwie skupisk zabudowy mieszkaniowej.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.) oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wpływ ustaleń projektu procedowanego planu ogólnego na środowisko w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji, ale źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są: jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne, jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów tej dziedziny (np. IMGW, RZGW).

Zaleca się, by monitorowanie skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń miejscowego planu ogólnego (w zakresach badań nie objętych monitoringiem WIOS) prowadziła Rada Miejska w Płońsku. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń Planu ogólnego i wpływu na środowisko w cyklach rocznych.

XV. INFORMACJE O CELACH OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Działania przewidziane w planie ogólnym w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego oraz skutków oddziaływania kierunków jego zagospodarowania mają charakter lokalny, jednak uwzględniają cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych opracowywanych na szczeblu krajowym i regionalnym oraz w dyrektywach Unii Europejskiej.

Dokumenty na szczeblu międzynarodowym

Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Dyrektywa 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
- Dyrektywa Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
- Dyrektywa 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
- Dyrektywa Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywa 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumenty na szczeblu krajowym

Do dokumentów o randze krajowej należą m.in.:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze na większości terytorium planu i terenów do niego przyległych.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

XVI. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy prognoza stanowi opracowanie wykonane w celu oceny skutków wpływu sporządzanego projektu planu ogólnego i pozostaje w ścisłym związku uchwałą Rady Miejskiej w Płońsku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego na obszarze objętym granicami planu ogólnego. Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zmianami). Wymóg sporządzenia prognozy jest konsekwencją określonego w ustawie rozwiązania, zgodnie z którym sporządzenie lub zmiana przyjętego programu, planu ogólnego, strategii wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji celem prognozy jest:

- analiza oraz ocena środowiska przyrodniczego ze wskazaniem istniejących problemów na obszarze planu ogólnego, a także przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko,
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 a także na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków w techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Sporządzenie prognozy rozpoczęto przedstawieniem celu, zasady oraz metodyki jej opracowania, wraz ze wskazaniem materiałów źródłowych.

Kolejnym etapem sporządzania prognozy było oszacowanie stanu i funkcjonowania środowiska, w granicach opracowania i jego powiązań z terenami sąsiednimi. Scharakteryzowano poszczególne komponenty środowiska, w tym rzeźbę, budowę geologiczną, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, szatę roślinną, krajobraz oraz powiązania przyrodnicze. Następnie zidentyfikowano obiekty i obszary podlegające ochronie w granicach opracowania. Identyfikację przeprowadzono również dla obszarów stanowiących ograniczenia inwestycyjne i mogących być źródłem zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi. Zbadano stopień powiązań obszaru opracowania z prawnie ustanowionymi formami ochrony przyrody, w innych częściach miasta, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000.

W prognozie przedstawiono informację w zakresie kierunków polityki przestrzennej miasta dla obszaru opracowania, wynikających z ustaleń planu ogólnego. Określono również wytyczne ekofizjograficzne wynikające dla obszaru opracowania z najbardziej aktualnego opracowania ekofizjograficznego.

Po przedstawieniu istniejącego stanu środowiska i ochrony jego komponentów oraz wytycznych wynikających z dokumentów studialnych przystąpiono do analizy ustaleń projektu planu ogólnego, do którego sporządza się niniejszą prognozę. Analizie podlegały rozwiązania przestrzenne projektu, ustalenia z zakresu ochrony środowiska oraz obiektów i obszarów podlegających ochronie prawnej. Przeanalizowano również ustalenia projektu planu ogólnego pod kątem oddziaływania na środowisko zastosowanych rozwiązań w zakresie infrastruktury technicznej.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego umożliwiła określenie zmian aktualnego stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. Analiza ta umożliwiła również określenie wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska, wraz z określeniem największych zagrożeń dla środowiska spowodowanych wejściem w życie ustaleń projektu planu ogólnego. Wpływ ustaleń planu ogólnego, wraz z zagrożeniami, został oceniony osobno dla powietrza atmosferycznego, hałasu, wód powierzchniowych i podziemnych, krajobrazu, gleb, powierzchni ziemi, szaty roślinnej, bioróżnorodności, powiązań przyrodniczych, świata zwierząt, obiektów i obszarów podlegających ochronie, w tym ze względu na wartości zabytkowe i kulturowe oraz zdrowia, życia i mienia ludzi. Określając wpływ ustaleń planu ogólnego wzięto pod uwagę aktualny stan poszczególnych komponentów środowiska, wskazując stopień ich zanieczyszczenia lub czynniki powodujące emisję, szczególnie w zakresie promieniowania elektromagnetycznego i hałasu. W tej części prognozy odniesiono się również do wzrostu ilości powstających odpadów, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i tran granicznego oddziaływania na środowisko.

Zidentyfikowanie i opisanie wpływu ustaleń projektu planu ogólnego pozwoliło następnie sformułować ocenę przewidywanych oddziaływań ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko. Ocenę przedstawiono w formie tabeli określającej przewidywane oddziaływania negatywne i pozytywne na poszczególne komponenty środowiska, z uwzględnieniem rodzaju oddziaływania i stopnia ich natężenia.

Kolejne rozdziały niniejszej prognozy wskazują ocenę skutków realizacji projektu planu ogólnego dla obiektów i obszarów podlegających ochronie przyrodniczej oraz ocenę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Wskazano również rozwiązania alternatywne analizowane w prowadzonej procedurze planistycznej. Oceniono również zgodność projektu planu ogólnego z przepisami prawa obowiązującymi dla obiektów i obszarów podlegających ochronie, wytycznymi ekofizjograficznymi oraz wykonano ocenę rozwiązań mających na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań projektu planu ogólnego na środowisko.

Na koniec prognozy wykonano podsumowanie i określono metody analizy skutków realizacji ustaleń planu ogólnego. Podsumowanie wykonano w formie tabeli obrazującej natężenie możliwych oddziaływań na środowisko typów przyjętego w projekcie planu ogólnego przeznaczenia terenów. Podsumowanie prognozy w ten sposób pozwala na odniesienie przewidywanych oddziaływań do załącznika graficznego do prognozy. W metodach analizy skutków realizacji planu ogólnego wskazano zakres metod możliwych do wykonania w mieście oraz realizowanych przez inne jednostki administracji publicznej.

W wyniku przeprowadzonych analiz można stwierdzić, że oddziaływanie ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko będzie miało wymiar najmniejszy możliwy do osiągnięcia ze względu na stan wiedzy i możliwości regulacji prawnych przewidzianych w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Prognozowane oddziaływania związane bezpośrednio z rozwojem terenów przeznaczonych na cele budowlane będą miały charakter lokalny i nie wpłyną w sposób znaczący na środowisko przyrodnicze oraz ludzi. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie miała również wpływu na cele ochrony na obszarach Natura 2000 oraz inne obszary podlegające ochronie, zabytki i dobra materialne.

**OŚWIADCZENIE AUTORA
PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

Ja niżej podpisany mgr inż. Zbigniew Bronowicki, oświadczam na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zmianami), że spełniam warunki określone w art. 74a ust. 2 pkt 1 niniejszej ustawy.

Jestem świadom odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

/-/

